

KGP.430.2.2024

Nr ewid.8/2024/P/23/011/KGP

Informacja o wynikach kontroli

EFEKTY DZIAŁALNOŚCI SYSTEMU INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Informacja o wynikach kontroli
Efekty działalności systemu instytucji otoczenia biznesu

p.o. Dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji

/podpisano elektronicznie/
Maciej Maciejewski

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

/podpisano elektronicznie/
Piotr Miklis

Prezes Najwyższej Izby Kontroli
z upoważnienia
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Michał Jędrzejczyk
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, lipiec 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz stosowanych skrótów, skrótowców i pojęć	4
1. Wprowadzenie	9
2. Ocena ogólna	11
3. Synteza wyników kontroli	12
4. Wnioski.....	17
5. Ważniejsze wyniki kontroli.....	18
5.1. Programowanie i zarządzanie działalnością instytucji otoczenia biznesu.....	18
5.2. Działania ministra właściwego ds. gospodarki na rzecz realizacji misji instytucji otoczenia biznesu	32
5.3. Osiąganie przez instytucje otoczenia biznesu założonych efektów	37
6. Załączniki	46
6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe.....	46
Wykaz ocen kontrolowanych jednostek.....	48
6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno- -ekonomicznych	55
6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności	67
6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	68

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW, SKRÓTOWCÓW I POJĘĆ

AIP Akademycki inkubator przedsiębiorczości. Jednostka powoływana przez uczelnię w celu wspierania działalności gospodarczej środowiska akademickiego lub pracowników uczelni i studentów będących przedsiębiorcami. Podmioty te realizują programy wsparcia polegające na przygotowaniu naukowców i studentów do utworzenia firmy oraz dokonaniu wstępnej oceny szans jej rynkowego powodzenia. Podstawę prawną tworzenia AIP stanowi art. 148 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹.

Akredytacja Postępowanie/procedura, w wyniku której właściwy organ daje zapewnienie, że np. instytucja otoczenia biznesu jest przygotowana do świadczenia danego typu usług, prowadzenia działalności na odpowiednim wymaganym poziomie. Posiadanie akredytacji może być m.in. warunkiem koniecznym do udziału w programach współfinansowanych z UE.

Beneficjent Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju² przyznaje zdolność prawną, realizująca projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu – zgodnie z art. 5 pkt 1 ustawy o zasadach polityki rozwoju.

B+R Badania i rozwój.

Cel zarządczy Instrument motywacyjny wprowadzony na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami³. Zgodnie z art. 4 ust. 5 tej ustawy od realizacji celów zarządczych uzależniona została wypłata części zmiennej wynagrodzenia członka organu zarządzającego.

CTT Centrum Transferu Technologii. Jednostka powoływana przez uczelnię lub instytut Polskiej Akademii Nauk w celu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania do gospodarki wyników badań i prac rozwojowych⁴. Usługi oferowane przedsiębiorcom przez CTT zazwyczaj składają się ze wsparcia w przeprowadzeniu prac badawczo-rozwojowych, których wynik może zostać wdrożony w danym przedsiębiorstwie, oraz z profesjonalnych usług specjalistów ds. prawnych, ekonomicznych czy marketingowych CTT.

EBN European Business and Innovation Centre Network. Międzynarodowa sieć instytucji otoczenia biznesu. Należy do niej ponad 260 członków: parki technologiczne, inkubatory i akceleratory przedsiębiorczości, uczelnie, organizacje rządowe, duże przedsiębiorstwa i inwestorzy. EBN przyznaje certyfikat EU|BIC (pomysłodawcą była Komisja Europejska), który sprawdza i potwierdza jakość i skuteczność wspierania przedsiębiorców.

Ewaluacja Analiza/ocena wartości interwencji publicznej dokonywana przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i właściwych standardów. Osąd/ocena dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych danych i informacjach za pomocą adekwatnej metodologii (np. wytycznych właściwego programu operacyjnego) lub przyjętych założeń interwencji publicznej.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 742, ze zm.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 324, dalej: ustawa o zasadach polityki rozwoju.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm. Dalej: u.z.k.w lub ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń.

⁴ Podstawą prawną do tworzenia CTT jest powołany art. 148 Prawa o szkolnictwie wyższym.

FENG Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 – stanowi w znacznej mierze kontynuację dwóch wcześniejszych programów operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 oraz Inteligentny Rozwój 2014–2020.

Działanie Grupa projektów zmierzających do tego samego celu. Działanie w programowaniu m.in. wykorzystania środków UE stanowi etap pośredni między priorytetem a projektem.

Działanie 5.3 POIG Działanie: *Wspieranie ośrodków innowacyjności* Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Działanie to było realizowane w latach 2007–2017 w ramach osi priorytetowej 5 *Dyfuzja innowacji*.

Inkubator przedsiębiorczości Jeden z rodzajów instytucji otoczenia biznesu, który zajmuje się wsparciem przedsiębiorczości. Wyodrębniona jednostka, dysponująca nieruchomością, która prowadzi kompleksowy program (zakres działania) wsparcia początkującego przedsiębiorcy. Program ten wspiera przedsiębiorców od powstania pomysłu na utworzenie przedsiębiorstwa do momentu uzyskania stabilności rynkowej (tzw. program inkubacji przedsiębiorczości).

Inkubator technologiczny Wyodrębniony organizacyjnie podmiot prowadzący kompleksowy program wsparcia początkującego przedsiębiorcy podczas procesu tworzenia nowej firmy od pomysłu do stabilności rynkowej (tzw. program inkubacji przedsiębiorczości technologicznej), łączący ofertę lokalową z usługami wspierającymi rozwój młodych innowacyjnych firm w otoczeniu lub ścisłym powiązaniu z instytucjami naukowo-badawczymi.

Innowacja Nowy lub ulepszony produkt lub proces (lub ich połączenie), który różni się znacząco od poprzednich produktów lub procesów danej jednostki i który został udostępniony potencjalnym użytkownikom (produkt) lub wprowadzony do użytku przez jednostkę (proces). Definicja według *Oslo Manual 2018* – międzynarodowego podręcznika metodologicznego z dziedziny badań statystycznych innowacji, opracowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Eurostat wyodrębnia cztery rodzaje innowacji: produktową, procesową, marketingową oraz organizacyjną.

IOB Instytucje Otoczenia Biznesu. Zalicza się do nich dwie lub trzy grupy podmiotów: ośrodki innowacji, ośrodki przedsiębiorczości oraz w części klasyfikacji także instytucje finansowe.

IP Instytucja Pośrednicząca. Organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, której została powierzona część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego. W przypadku Działania 5.3 POIG funkcję IP pełnił minister właściwy ds. gospodarki.

Jst Jednostka samorządu terytorialnego.

KIS Krajowe Inteligentne Specjalizacje.

Kontrola zarządcza Zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych ogół działań zapewniających realizację celów i zadań jednostki w sposób: zgodny z prawem, terminowy, efektywny i oszczędny. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności: 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, 2) skuteczności i efektywności działania, 3) wiarygodności sprawozdań, 4) ochrony zasobów, 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem. Standardy kontroli zarządczej zostały określone

w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁵.

KPI Kluczowe mierniki dokonań (key performance indicators). Wartości do osiągnięcia w danym roku przez instytucje otoczenia biznesu w ramach określonych celów zarządczych, np. wartości wskaźników ekonomicznych spółki.

Mikro, Mały lub Średni Przedsiębiorca (MŚP) Pojęcia te obejmują, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców⁶, odpowiednio przedsiębiorcę prowadzącego:

- mikroprzedsiębiorstwo, tj. zatrudniającego średniorocznie mniej niż 10 pracowników, którego roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekroczył w złotych 2 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z dwóch ostatnich lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro;
- małe przedsiębiorstwo, tj. zatrudniającego średniorocznie mniej niż 50 pracowników, którego roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekroczył równowartości w złotych 10 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z dwóch ostatnich lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 mln euro;
- średnie przedsiębiorstwo, tj. zatrudniającego średniorocznie mniej niż 250 pracowników, którego roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekroczył równowartości w złotych 50 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z dwóch ostatnich lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro.

Warunkiem jest spełnianie łącznie wskazanych wyżej warunków przez przedsiębiorcę w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych.

MRiT Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Minister Minister właściwy do spraw gospodarki. Od 12 sierpnia 2021 r. Minister Rozwoju i Technologii.

Okres trwałości inwestycji Okres, przez który beneficjent zobowiązany jest utrzymać w danym regionie inwestycję i założone w projekcie efekty, np. wskaźniki produktu i rezultatu. Okres trwałości dotyczy m.in. projektów realizowanych w ramach Działania 5.3 POIG.

OI Ośrodek innowacji (zwany również ośrodkiem innowacyjności). Jednostka zajmująca się promocją i inkubacją innowacyjnej przedsiębiorczości, transferem technologii i dostarczaniem usług proinnowacyjnych, a także aktywizacją przedsiębiorczości akademickiej i współpracy nauki z biznesem. Ośrodek innowacji jest jedną z form instytucji otoczenia biznesu. Zakładanym efektem jego działalności jest rozwijanie innowacji w aspekcie produktowym, procesowym i organizacyjnym (park i inkubator technologiczny, centrum transferu technologii, akademicki inkubator przedsiębiorczości).

OP Ośrodek przedsiębiorczości. Jednostka zajmująca się promocją i inkubacją przedsiębiorczości, dostarczaniem usług proinnowacyjnych, a także aktywizacją przedsiębiorczości akademickiej i współpracy nauki z biznesem. Ośrodek przedsiębiorczości jest jedną z form instytucji otoczenia biznesu. Działalność ośrodków przedsiębiorczości oznacza zatem – w odróżnieniu od ośrodków innowacji – przenoszenie określonych doświadczeń i dostarczanie znanych usług czy metod postępowania do nowych grup docelowych.

Operator ośrodka Jednostka zewnętrzna, z którą właściciel ośrodka zawiera umowę o zarządzanie powierzonym majątkiem w celu realizacji wskazanych w umowie celów w zamian za ustalone wynagrodzenie.

⁵ Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15 poz. 84.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 236.

Park technologiczny Zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną, utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami, w którym oferowane są przedsiębiorcom, wykorzystującym nowoczesne technologie, usługi w zakresie doradztwa w tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, transfer technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne.

PARP Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Pomoc de minimis Pomoc publiczna udzielana przedsiębiorcom przez państwo, która nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej. Jest to pomoc o niewielkich rozmiarach, która nie narusza konkurencji i nie wpływa na handel pomiędzy państwami członkowskimi UE.

Projekt Najmniejsza dająca się wydzielić jednostka stanowiąca przedmiot pomocy (finansowego wsparcia) bądź przedsięwzięcie będące przedmiotem umowy o dofinansowanie, realizowane m.in. w ramach Działania 5.3. PO IG.

Pzp Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷.

SOOiP Stowarzyszenie Organizatorów Innowacji i Przedsiębiorczości.

SOR Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju z 14 lutego 2017 r.⁸

**Strategia
Produktywności** Strategia Produktywności 2030 z 12 lipca 2022 r.⁹

SWZ Specyfikacja Warunków Zamówienia.

Ufp Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰.

Ustawa o NIK Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

⁸ Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030) przyjęta przez Radą Ministrów uchwałą nr 8 z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260).

⁹ Dokument przyjęty uchwałą nr 154 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2022 r. (M.P. z 2022 r. poz. 926).

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 623.

Skróty nazw jednostek objętych kontrolą

Bionanopark <i>lub</i> Bionanopark w Łodzi	Bionanopark sp. z o.o. w Łodzi
BPNT w Białymstoku	Białostocki Park Naukowo-Technologiczny w Białymstoku
BPPT w Bydgoszczy	Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny sp. z o.o. w Bydgoszczy
DPIN we Wrocławiu	Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A. we Wrocławiu
Fundacja UAM w Poznaniu	Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
JCI w Krakowie	Jagiellońskie Centrum Innowacji sp. z o.o. w Krakowie
KPT w Krakowie	Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o. w Krakowie
LPNT w Lublinie	Lubelski Park Naukowo-Technologiczny SA w Lublinie
OPNT w Olsztynie	Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny w Olsztynie
PARR -Słupski Inkubator Technologiczny	Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – Słupski Inkubator Technologiczny
PNT Eurocentrum <i>lub</i> PNT Eurocentrum w Katowicach	Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” sp. z o.o. w Katowicach
PNT w Opolu	Park Naukowo-Technologiczny w Opolu sp. z o.o.
PPNT w Gdyni	Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni
PPPT w Płocku	Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny w Płocku
PSSE – GPN-T w Gdańsku	Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o.o. w Gdańsku – Gdański Park Naukowo-Technologiczny
SPNT w Szczecinie	Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny w Szczecinie, Technopark Pomerania
TARR w Tarnobrzegu	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnobrzegu
TARR w Toruniu	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – Toruński Park Technologiczny w Toruniu
WPT we Wrocławiu	Wrocławski Park Technologiczny S.A. we Wrocławiu

1. WPROWADZENIE

Pytanie definiujące cel główny kontroli

Czy system instytucji otoczenia biznesu był skuteczny?

Pytania definiujące cele szczegółowe kontroli

Czy działalność IOB była w sposób prawidłowy programowana i zarządzana?

Czy minister właściwy ds. gospodarki zapewnił warunki skutecznej realizacji misji IOB?

Czy IOB osiągały założone efekty?

Jednostki kontrolowane

19 instytucji otoczenia biznesu, w tym ośrodki innowacji, działające w formie prawnej spółek prawa handlowego, jednostek budżetowych oraz fundacji.

Jednostki objęte badaniem kwestionariuszowym

Przedsiębiorcy-lokatorzy w kontrolowanych przez NIK instytucjach w liczbie od 10 do 20.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2018 do 31 marca 2023 r. z wykorzystaniem dowodów dotyczących przedmiotu kontroli, wykraczających poza ten okres.

Kontrola P/23/011 *Efekty działalności systemu instytucji otoczenia biznesu* została przeprowadzona z inicjatywy własnej NIK. Kontrolą objęto 19 instytucji otoczenia biznesu działających w różnej formie prawnej. Jednocześnie w ramach kontroli zbadano realizację przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii określonych w obowiązujących strategiach rządowych zadań i działań wobec instytucji otoczenia biznesu.

Kwestie te były w poprzednich latach przedmiotem kontroli prowadzonych przez NIK. W kontroli nr P/15/022 *Działalność ośrodków innowacji* jako jedno z ryzyk i problemów w badanym obszarze stwierdzono m.in. niepełne wykorzystanie potencjału infrastrukturalnego (utworzonego m.in. ze środków Działania 5.3 POIG) i brak pełnej ewaluacji przyznawanej pomocy. Dlatego też w obecnej kontroli sprawdzono utrzymanie trwałości projektów infrastrukturalnych przez beneficjentów działania 5.3 POIG¹².

Przyczyną podjęcia kontroli, oprócz kwestii wynikających z roli kontroli sprawdzającej, była także potrzeba weryfikacji sposobu realizacji zadań przez system instytucji otoczenia biznesu, które wynikały ze strategii rządowych. W SOR założono m.in. podniesienie wydajności i profesjonalizację IOB oraz świadczenie nowych usług odpowiadających na zapotrzebowanie przedsiębiorców. Ponadto w Strategii Produktywności założono poprawę skuteczności działania instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność, tj. ośrodków innowacji – m.in. poprzez opracowanie nowego systemu akredytacji.

Infografika nr 1

Trzyletnie przychody kontrolowanych IOB, które posiadały osobowość prawną

Potencjał ekonomiczny objętych kontrolą instytucji otoczenia biznesu.

Przychody kontrolowanych IOB z lat 2020-2022

mln zł

1. WPT we Wrocławiu:	131,0
2. Fundacja UAM w Poznaniu	95,9
3. TARR w Toruniu	84,5
4. JCI w Krakowie	81,9
5. KPT w Krakowie	77,0
6. Gdański Park Naukowo-Technologiczny (PSSE)	66,9
7. BPPT w Bydgoszczy	63,2
8. DPIN we Wrocławiu	54,3
9. PPPT w Płocku	58,2
10. SPNT w Szczecinie	30,3
11. PNT Eurocentrum w Katowicach	25,8
12. LPNT w Lublinie	22,8
13. PNT w Opolu	22,0
14. TARR w Tarnobrzegu	20,3
15. Bionanopark w Łodzi	19,8
16. PARR -Słupski Inkubator Technologiczny	8,9

Źródło: dane i obliczenia własne NIK.

¹² W kontroli P/15/022 *Efekty działalności systemu instytucji otoczenia biznesu* skontrolowano m.in. 12 ośrodków innowacji, które otrzymały w ramach Działania 5.3 POIG wsparcie w kwocie 1,2 mld zł. Wobec 16 beneficjentów Działania 5.3 POIG niniejsza kontrola miała charakter sprawdzający m.in. okres utrzymania projektów.

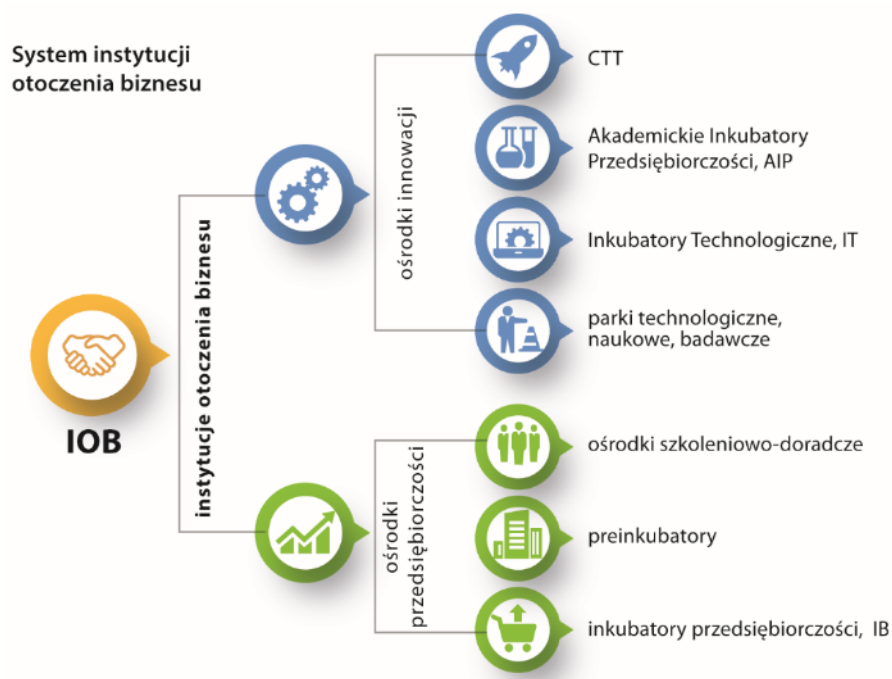
W przypadku trzech instytucji otoczenia biznesu działających w formie samorządowych jednostek budżetowych, tj.: OPNT w Olsztynie, PPNT w Gdyni oraz BPNT w Białymstoku koszty/wydatki ich działalności wyniosły w latach 2020–2022 odpowiednio: 25,2 mln zł¹³, 80,5 mln zł oraz 47 mln zł.

Dokonując wyboru instytucji otoczenia biznesu do kontroli uwzględniono wielkość sumy bilansowej i reprezentatywność terytorialną oraz wpisywanie się w Krajowe Inteligentne Specjalizacje. Kontrolą objęto IOB z 14 województw. Jednocześnie skontrolowana próba stanowiła ok. 6,8% całej populacji instytucji otoczenia biznesu w Polsce¹⁴.

79% (15 z 19) skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu działało w formie spółek prawa handlowego, w tym 16% (3 z 19) ze stuprocentowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, a jedna IOB ze stuprocentowym udziałem państwowej osoby prawnej. Trzy skontrolowane IOB działały w formie prawnej samorządowych jednostek budżetowych. Część z objętych kontrolą instytucji otoczenia biznesu realizowało różne komponenty składające się na funkcje instytucji (np. prowadziło park technologiczny, inkubatory przedsiębiorczości¹⁵). Jednocześnie skontrolowane podmioty realizowały również inne zadania ustawowe wykraczające poza funkcje instytucji otoczenia biznesu, w tym w trzech przypadkach zarządzały specjalną strefą ekonomiczną i obszarem¹⁶. Jednocześnie np. PSSE w Gdańsku jako spółka zarządzała parkami technologicznymi, w tym GPN-T będącym instytucją otoczenia biznesu.

Infografika nr 2

System instytucji otoczenia biznesu (główne kategorie jednostek)

Źródło: dane na podstawie analizy literatury przedmiotu, koncepcja NIK.

¹³ Koszty działalności ogółem OPNT w Olsztynie w latach 2020-2022.

¹⁴ Według danych z początku 2021 r. w Polsce działało 280 instytucji otoczenia biznesu. Dane za: *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport z badania*, pod red. M. Mażewskiej, A. Bąkowskiej, J. Rudawskiej, Poznań 2021, s. 14 ([raport-z-badania-2021-a4-www.pdf](#)).

¹⁵ Np. TARR w Tarnobrzegu oprócz prowadzenia inkubatora przedsiębiorczości zarządzała przez część objętego kontrolą okresu Tarnobrzeskim Parkiem Technologiczno-Przemysłowym na podstawie umowy z Gminą Tarnobrzeg.

¹⁶ Dotyczyło to KPT w Krakowie, PARR w Słupsku oraz PSSE w Gdańsku.

2. OCENA OGÓLNA

Institucje otoczenia biznesu oraz Minister właściwy do spraw gospodarki nie poprawiły skuteczności swych działań i nie stworzyły dotychczas spójnego systemu wsparcia przedsiębiorców.

System instytucji otoczenia biznesu nie był skuteczny. Minister właściwy do spraw gospodarki oraz instytucje otoczenia biznesu nie stworzyły spójnego i skutecznego systemu wsparcia dla przedsiębiorców.

Minister właściwy do spraw gospodarki nie zapewnił warunków skutecznej realizacji polityki Rady Ministrów w zakresie podniesienia wydajności systemu obsługi przedsiębiorców (zwłaszcza przedsiębiorców innowacyjnych) i profesjonalizacji usług dostarczanych przez instytucje otoczenia biznesu, w szczególności nie podjął wystarczających działań zapobiegających wskazywanym niekorzystnym tendencjom (spadek liczby wdrożeń nowych technologii realizowanych przez ośrodki innowacji, relatywnie niski udział firm technologicznych wśród klientów ośrodków). Funkcjonujący od 2015 r. mechanizm akredytacji ośrodków innowacji był nieskuteczny m.in. ze względu na malejące nim zainteresowanie ze strony instytucji otoczenia biznesu, a zainicjowane w 2018 r. zmiany w tym zakresie były nierzetelnie przygotowane i przez pięć lat nie zostały sfinalizowane.

Minister nierzetelnie realizował zadanie zwiększenia skuteczności działań ośrodków innowacji, przyjęte przez Radę Ministrów w *Strategii Produktywności 2030*. Nie określił zakresu prac i założeń finansowych dla tego działania co było niezgodne ze *Standardami zarządzania projektami strategicznymi w administracji rządowej* określonymi przez Rządowe Biuro Monitorowania Projektów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

W efekcie występujących błędów w zarządzaniu skontrolowanymi ośrodkami otoczenia biznesu większość z nich nie w pełni realizowała wyznaczone cele oraz w ograniczonym stopniu osiągała założone efekty.

Objęta kontrolą działalność instytucji otoczenia biznesu nie została w znacznej mierze prawidłowo zaprogramowana oraz nie była w pełni prawidłowo zarządzana. Skontrolowane instytucje otoczenia biznesu w większości nie programowały swojej działalności w perspektywie dłuższej niż rok, nie monitorowały osiąganych efektów i w ograniczonym stopniu realizowały działalność statutową dotyczącą m.in. wspierania innowacyjności lub transferu technologii. Błędy w zarządzaniu przyczyniały się do trudnej sytuacji finansowej ponad 20% skontrolowanych ośrodków (4 z 19) oraz ograniczały ich działalność statutową lub wynikającą z zawartych umów o dofinansowanie na rzecz wspierania innowacyjności.

Trudna sytuacja finansowa części ośrodków ograniczała działania bieżące lub inwestycyjne polegające m.in. na rozwoju infrastruktury czy prowadzeniu usług doradczych, a także wymuszała konieczność zbywania części nieruchomości.

Skontrolowane instytucje otoczenia biznesu prawidłowo, poza dwoma przypadkami, zarządzały infrastrukturą powstałą w ramach projektów współfinansowanych z UE i przestrzegały zobowiązań wynikających z okresu trwałości. W prawie wszystkich skontrolowanych instytucjach utrzymywano wysoki poziom wynajmu nieruchomości (ok. 90% przeznaczonych do wynajmu powierzchni pomieszczeń zostało wynajęte), natomiast w niemal co trzecim skontrolowanym ośrodku wystąpiły nieprawidłowości w tym zakresie (naruszenia przepisów, działania niegospodarne, w przypadku dwóch instytucji otoczenia biznesu wynajmowano nieruchomości podmiotom niespełniającym kryteriów określonych we właściwych przepisach).

W ponad połowie skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu nie monitorowano lub nie analizowano efektów dotyczących m.in. wdrażania innowacji, projektów B+R, transferu technologii.

3. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI

Brak skutecznych działań Ministra w zakresie zadań dotyczących IOB określonych w strategiach rządowych

Instytucje otoczenie biznesu oraz Minister właściwy do spraw gospodarki nie tworzyły skutecznego systemu wsparcia dla przedsiębiorców. Wynikało to z niepełnego zaprogramowania i popełnianych błędów zarządczych, a w konsekwencji ograniczało osiągnięte przez nie efekty. Wpływ na te okoliczności miały również zaniechania ze strony Ministra właściwego ds. gospodarki. [str. 18, 32, 38]

Minister właściwy do spraw gospodarki nie zapewnił warunków skutecznej i rzetelnej realizacji polityki Rady Ministrów określonych w strategiach rządowych, w szczególności w SOR, która zakładała podniesienie wydajności i profesjonalizację instytucji otoczenia biznesu oraz świadczenia przez nie nowych usług w odpowiedzi na popyt zgłaszany przez przedsiębiorców. Konieczność poprawy skuteczności IOB wpierających innowacyjność została określona przez Radę Ministrów także w Strategii Produktywności w działaniu *Zwiększenie skuteczności działań Ośrodków Innowacji*, które do zakończenia czynności kontrolnych nie zostało przez Ministra wdrożone do realizacji. Wprawdzie Minister nie posiadał uprawnień władczych wobec instytucji otoczenia biznesu wynikających z przepisów prawa oraz nadzoru właścicielskiego, jednak NIK wskazuje na możliwość określenia kierunków działalności IOB poprzez system zachęt oraz instrumenty pośrednie, zwłaszcza że zgodnie ze *Strategią produktywności* Minister właściwy do spraw gospodarki był odpowiedzialny za wdrożenie tego działania. [str. 32]

Nieskuteczność realizacji polityki Rady Ministrów w sferze wspierania działalności instytucji otoczenia biznesu potwierdzają zarówno wyniki kontroli NIK, wskazujące na problemy finansowe części IOB oraz ograniczenia w realizacji celów statutowych dotyczących wspierania innowacji, jak również dane zawarte w raportach przygotowanych m.in. przez Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, z których korzystało Ministerstwo Rozwoju i Technologii w celu oceny funkcjonowania IOB. W szczególności zgodnie z danymi z tych raportów firmy technologiczne stanowiły tylko ok. 50% klientów ośrodków innowacji dysponujących przestrzeniami użytkowymi na wynajem (wśród tych OI dominowały parki technologiczne, których infrastruktura i sposób działania zostały dzięki nakładom inwestycyjnym przystosowane przede wszystkim do wspierania firm technologicznych), co nie pozwalało potwierdzić, iż ośrodki te wypełniały w pełni misję wsparcia innowacyjności.

O nieskutecznej realizacji polityki określonej w SOR świadczyło, w świetle wspomnianych raportów, również niepodejmowanie przez IOB nowych inicjatyw oraz stopniowe zamykanie się ośrodków na nowych klientach. W latach 2016-2021 zmniejszyła się istotnie liczba IOB z zapleczem infrastrukturalnym i o potwierdzonej jakości świadczonych usług. Przykładowo z 17% do 6% spadła liczba ośrodków posiadających certyfikat Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości, z 17% do 6% spadła ilość ośrodków posiadających akredytację Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Jednocześnie ustalenia kontroli NIK wskazują, że liczba akredytowanych OI na koniec 2017 r. wynosiła 83, natomiast na koniec września 2023 r. zaledwie cztery (spadek o ponad 95%). Minister nie podjął wystarczających działań zapobiegających tym niekorzystnym tendencjom, choć odpowiedzialny był m.in. za zwiększanie skuteczności działania ośrodków innowacji. [str. 33]

Opieszale i nie w pełni rzetelne przygotowanie nowego systemu akredytacji

Rozpoczęte na koniec 2018 r. działania Ministra dotyczyły wprowadzenia zmian w systemie akredytacji Ośrodków Innowacji, funkcjonującym od listopada 2015 r. Zmiany nie zostały wdrożone mimo, iż prace nad ich opracowaniem trwały przez pięć lat. Wprawdzie założenia dla nowego systemu akredytacji, w tym kryteria akredytacji dla OI oraz ich konsorcjów, były szeroko konsultowane i omawiane na organizowanych w tym celu spotkaniach, jednak nie zostały w pełni rzetelnie przygotowane. W ramach prowadzonych działań

Minister w niewłaściwy sposób przygotował projekt strategiczny dotyczący opracowania nowego systemu akredytacji określony w zadaniu *Zwiększenia skuteczności działań Ośrodków Innowacji*, przyjętym w Strategii Produktyności 2030. Nie przeprowadził m.in. ewaluacji dotychczas funkcjonującego systemu, co było niezgodne ze standardem kontroli zarządczej B.6, który zaleca przeprowadzenie oceny skuteczności, efektywności i oszczędności podejmowanych działań. [str. 32–34]

63% (12 z 19) objętych kontrolą podmiotów nie występowało o akredytację do MRiT. Z pozostałych siedmiu podmiotów – dwa wystąpiły i otrzymały akredytację od Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (status Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej), a w czterech przypadkach otrzymały akredytację MRiT. W jednym przypadku kontrolowana IOB wystąpiła o akredytację, lecz jej nie otrzymała z powodu niespełniania kryteriów. Jako główne powody niewystępowania o akredytację podawano brak użyteczności takiej akredytacji w działalności kontrolowanej jednostki lub trudności ze spełnieniem kryteriów w związku ze specyfiką działalności (np. realizacja zadań przede wszystkim ośrodka przedsiębiorczości). Na brak użyteczności akredytacji oraz trudności w spełnianiu warunków ubiegania się wskazało 69% (9 z 13) podmiotów, które nie posiadały akredytacji. [str. 36–37]

Niski stopień strategicznego planowania działalności IOB

Objęte kontrolą instytucje nie zostały w znacznej mierze prawidłowo zaprogramowane oraz nie były w pełni prawidłowo zarządzane.

42,1% (8 z 19) skontrolowanych IOB nie posiadało strategii lub dokumentów programujących ich działalność w całym lub w części okresu objętego kontrolą. Natomiast w tych instytucjach, które posiadały strategię działania, w większości (9 z 11) nie określono mierzalnych wskaźników jej realizacji. [str. 18–19]

W jednym skontrolowanym przypadku stwierdzono brak spójności pomiędzy obowiązującymi w spółce dokumentami strategicznymi. W dwóch z trzech IOB działających w formie samorządowych jednostek budżetowych naruszano obowiązujące standardy kontroli zarządczej w zakresie określania celów i zadań oraz monitorowania i oceny ich realizacji. Brak programowania strategicznego utrudniał ukierunkowanie zarządzania kontrolowana IOB na osiąganie efektów wynikających z celów statutowych. [str. 19]

Cele zarządcze zostały określone w ok. 93% (13 z 14) podmiotów, w których uprawnienia z akcji lub udziałów przysługują jednostce samorządu terytorialnego lub Skarbowi Państwa. Jednak w czterech z tych instytucji cele te dotyczyły wyłącznie efektów finansowych i ekonomicznych, bez odniesienia do realizacji celów statutowych w zakresie wspierania innowacyjności, transferu technologii itp. Zdaniem NIK miało to wpływ na ograniczanie aktywności kontrolowanych instytucji otoczenia biznesu w zakresie osiągania celów statutowych związanych bezpośrednio z działaniami proinnowacyjnymi. Ponadto w jednym przypadku dostosowano pod koniec roku założone wartości wskaźników celów zarządczych do faktycznie osiągniętych w danym roku, co czyniło pozornym rolę takiego celu jako faktycznego instrumentu zarządzania. [str. 21–22]

Nieprawidłowości w zarządzaniu nieruchomościami

Podstawowym źródłem przychodów/dochodów budżetowych dla większości skontrolowanych IOB 63,2% (12 z 19) były dochody z najmu nieruchomości, także dla trzech objętych kontrolą samorządowych jednostek budżetowych. Wynajmowanie nieruchomości przez kontrolowane IOB, o ile było realizowane w sposób prawidłowy, było zarówno źródłem pozyskiwania środków, jak i realizacją celów statutowych polegających m.in. na wspieraniu innowacyjnej przedsiębiorczości. W przypadku IOB, które realizowały projekty infrastrukturalne współfinansowane z UE, wynajem nieruchomości był również założoną formą udzielania pomocy *de minimis*. [str. 23]

W 31,5% (6 z 19) objętych kontrolą IOB stwierdzono nieprawidłowości w wynajmowaniu nieruchomości. Polegały one głównie na zaniżaniu stawek wynajmu nieruchomości wobec cen przyjętych w cenniku określonym dla danej jednostki lub bez uwzględnienia części kosztów ponoszonych faktycznie przez

skontrolowaną instytucję otoczenia biznesu. Natomiast w przypadku czterech IOB naruszone zostały obowiązujące procedury dokonywania wynajmu, w tym w zakresie uzyskiwania zgody rady nadzorczej lub przeprowadzania wymaganych procedurami konsultacji, w tym w dwóch z tych przypadków dokonywano wynajmu z naruszeniem kryteriów określających status najemcy w danej instytucji otoczenia biznesu. [str. 24]

**Marginalne
znaczenie
przychodów z usług
doradczych oraz
niestabilna sytuacja
finansowa części
IOB**

W strukturze przychodów lub dochodów budżetowych kontrolowanych IOB marginalne znaczenie, zwłaszcza wobec wpływów z najmu nieruchomości, odgrywały wpływy z usług doradczych. W przypadku ok. 42% skontrolowanych IOB (8 z 19) w okresie objętym kontrolą nie osiągały żadnych przychodów/dochodów z tego tytułu. W pozostałych przypadkach maksymalne wpływy z tego tytułu wynosiły sporadycznie do ok. 5%. Część skontrolowanych IOB świadczyła takie usługi nieodpłatnie wobec przedsiębiorców m.in. w ramach realizacji projektów współfinansowanych z UE lub w okresie trwałości np. projektów infrastrukturalnych. Ich marginalny charakter w przychodach kontrolowanych IOB był jedną z barier w dotychczasowym procesie akredytacji, który zakładał udzielanie przez IOB w sposób udokumentowany usług doradczych przedsiębiorcom. W związku z relatywnie dużym uzależnieniem sytuacji finansowej większości kontrolowanych IOB od wynajmu nieruchomości, NIK wskazuje na ryzyko braku dywersyfikacji struktury przychodów oraz ryzyko ograniczenia form działalności statutowej. [str. 25]

Sytuacja finansowa części skontrolowanych IOB tj. 56% (9 z 16¹⁷), nie była stabilna. Sześć z 16 kontrolowanych IOB (37,5%) w latach 2018–2022 co najmniej trzykrotnie odnotowało wynik ujemny finansowy¹⁸, a trzy kolejne dwukrotnie. [str. 26]

**Prawidłowa
sprzedaż
nieruchomości
przez kontrolowane
IOB**

W sześciu objętych kontrolą IOB dokonywano zbycia nieruchomości. Badaniem objęto sprzedaż nieruchomości w pięciu instytucjach otoczenia biznesu¹⁹. Sprzedaż nieruchomości przez kontrolowane IOB została założona w dokumentach planistycznych jako z jednej strony źródło przychodów m.in. z inwestycji w posiadane nieruchomości, z drugiej jako instrument wspierania przedsiębiorczości. Objęte kontrolą transakcje sprzedaży nieruchomości zostały dokonane w sposób gospodarny oraz zgodnie z obowiązującymi w kontrolowanych jednostkach procedurami. Natomiast w przypadku dwóch skontrolowanych IOB NIK wskazała na potrzebę posiadania procedur pozwalających właściwie łączyć sprzedaż nieruchomości z innymi formami działalności statutowej. [str. 28]

**Nieprawidłowości
przy dokonywaniu
wydatków oraz
stosowaniu Pzp**

W 21% (4 z 19) skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu stwierdzono nieprawidłowości przy rozporządzaniu środkami finansowymi przez kontrolowane IOB. W trzech przypadkach doszło do naruszenia przepisów Pzp, które miały zastosowanie przy dokonywaniu tych wydatków. Natomiast w trzech skontrolowanych IOB (w dwóch, w których doszło również do naruszenia Pzp) stwierdzono niegospodarne działania w kontrolowanych instytucjach otoczenia biznesu, które polegały m.in. na odbiorze zleconych prac przez IOB mimo niepełnej realizacji przez kontrahenta zadań określonych w umowie, niedochodzeniu kar umownych od zleceniobiorcy mimo zaistnienia określonych w umowie sytuacji uprawniających do dochodzenia kar umownych oraz dokonaniu zmian w umowie niekorzystnych ekonomicznie dla spółki, których skutkiem były niegospodarne wydatki. Łączna wartość niegospodarnie wydatkowanych środków wyniosła 485,8 tys. zł. [str. 28–29]

¹⁷ Badana próba obejmowała 16 jednostek, gdyż trzy podmioty stanowiły samorządowe jednostki budżetowe. Samorządowe jednostki budżetowe otrzymują środki na wydatki w planie finansowym od właściwej jst, a dochody pobierają na rzecz budżetu właściwej jst.

¹⁸ Dotyczyło to: SPNT w Szczecinie, Słupskiego Inkubatora Technologicznego w Słupsku, PNT w Opolu, Bionanopark w Łodzi, JCI w Krakowie, LPNT w Lublinie. W przypadku Słupskiego Inkubatora Technologicznego dotyczyły tylko wydzielonej działalności objętej kontrolą.

¹⁹ Warunkiem objęcia kontrolą sprzedaży nieruchomości był odsetek przychodów z tego tytułu wyższy niż 10% całości przychodów IOB w danym roku.

W większości prawidłowe gospodarowanie infrastrukturą sfinansowaną z projektów UE

W większości przypadków, tj. 85% (11 z 13²⁰ zbadanych), kontrolowane IOB prawidłowo zarządzały infrastrukturą powstałą w ramach projektów współfinansowanych z UE i przestrzegały zobowiązań okresu trwałości. Jednak w przypadku BPPT Bydgoszczy i KPT w Krakowie stwierdzono, że współfinansowane ze środków UE dwa projekty infrastrukturalne, tj. wybudowanie obiektu biurowego pod roboczą nazwą inkubator przedsiębiorczości oraz Multilab w ramach projektu Małopolski Park Technologii Innowacyjnych, nie były w pełni wykorzystywane przez kontrolowane IOB zgodnie z założeniami. [str. 38]

Jednocześnie w Bionanopark w Łodzi ustalono, że część posiadanych laboratoriów traciła – ze względu na trudną sytuację finansową spółki – posiadane certyfikaty i w konsekwencji ograniczano ich funkcjonalność, aczkolwiek nie stwierdzono naruszenia okresu trwałości²¹.

Tylko w siedmiu z 19 objętych kontrolą IOB monitorowano (w miarę posiadanych danych) i analizowano (w oparciu o posiadane wskaźniki) realizację dokumentów o charakterze strategicznym²². W objętych kontrolą instytucjach otoczenia biznesu działających w formule spółek prawa handlowego główną rolę w zakresie planowania strategiczne pełniły co do zasady cele zarządcze. [str. 39]

W istotnej części nierealizowane, źle określone lub nieprawidłowo rozliczane cele zarządcze

Skontrolowane instytucje otoczenia biznesu w ograniczonym stopniu osiągały założone efekty.

W 46% (6 z 13) przypadków określone cele zarządcze nie były w latach 2018–2022 w sposób istotny realizowane²³ lub zostały w sposób nieprawidłowy określone i rozliczone. [str. 40]

NIK wskazuje, iż błędy zarządcze polegające np. na błędnym zaprogramowaniu działalności jednostki (niepełne lub wadliwe cele zarządcze), brak mierzalnych i zoperacjonalizowanych wskaźników dotyczących wspierania innowacyjności w dokumentach o charakterze strategicznym, trudna sytuacja finansowa około 20% skontrolowanych jednostek, powodowały ograniczenia w realizacji celów statutowych badanych instytucji otoczenia biznesu. Dotyczyło to zwłaszcza celów odnoszących się do transferu technologii, wspierania innowacji itp. Jednocześnie istotnym osłabieniem mechanizmów zarządczych w objętych kontrolą IOB jest brak systemowego i faktycznie realizowanego monitorowania tych celów statutowych działalności przez kierujących kontrolowanymi podmiotami. [str. 42–43]

W 23% (3 z 13) objętych kontrolą instytucjach otoczenia biznesu cele zarządcze zostały w sposób nieprawidłowy określone lub rozliczone. W szczególności w jednym z podmiotów część celów zarządczych nie została określona w sposób zgodny z art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, tj. według obiektywnych i mierzalnych kryteriów. [str. 41–42]

Częściowy brak monitorowania i podejmowania działań zaradczych

W prawie połowie skontrolowanych IOB (9 z 19, tj. 47,4%)²⁴ nie monitorowano i nie odnotowywano efektów dotyczących m.in. wdrażania innowacji i projektów B+R lub ich nie analizowano. Natomiast wśród monitorujących tę kwestię 30% (3 z 10) IOB odnotowano tendencję malejącą w zakresie uzyskiwanych efektów, mimo iż są to efekty wynikające z celów statutowych jednostek lub z zadeklarowanych celów działalności. [str. 43]

²⁰ Populacja kontrolowana w tym zakresie liczyła 13 podmiotów.

²¹ Projekt utworzenia Bionanoparku w Łodzi został zrealizowany przy wsparciu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Działania 5.3 „Wspieranie Ośrodków Innowacyjności osi priorytetowej 5 Dyfuzja Innowacyjności” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

²² Strategię lub dokumenty o charakterze strategicznym posiadało 11 z 19 objętych kontrolą IOB

²³ Np. częściej niż w jednym roku osiągnano wartości wskaźników poniżej założonych poziomów minimalnych.

²⁴ Dotyczyło to następujących instytucji otoczenia biznesu objętych kontrolą: KPT w Krakowie, TARR w Toruniu, LPNT w Lublinie, TARR w Tarnobrzegu, DPIN we Wrocławiu, PPPT w Płocku, Bionanopark w Łodzi, SPNT w Szczecinie oraz BPPT w Bydgoszczy.

Ograniczone realizowanie celów statutowych przez IOB w zakresie m.in. wdrażania przez wspieranych przedsiębiorców innowacji, projektów B+R czy transferu technologii lub wykazywane tendencje malejące w tej sferze świadczą o odchodzeniu przez instytucje otoczenia biznesu od ich pierwotnych założeń. Zdaniem NIK jedną z przyczyn tego procesu jest brak reagowania przez Ministerstwo na problemy w działalności IOB, w tym brak kreowania adekwatnej polityki.

Konsekwencją powyższego jest niezmiennie zajmowanie przez Polskę miejsca w Europejskim Rankingu Innowacyjności (*European innovation scoreboard*) w grupie państw najmniej innowacyjnych, tzw. skromnych innowatorów/wschozących innowatorów. [str. 43]

Objęte badaniem kontrolnym projekty w IOB były realizowane w większości prawidłowo

Objęte badaniem kontrolnym wskaźniki realizacji projektów współfinansowanych z UE były realizowane co do zasady prawidłowo. W przypadku jednej z kontrolowanych instytucji otoczenia biznesu stwierdzono brak realizacji części wskaźników w projektach współfinansowanych z UE lub ryzyko dla ich realizacji²⁵, w innym przypadku stwierdzono ryzyko ekonomiczne projektu dotyczące zapłaty korekty finansowej w związku z niestosowaniem przepisów Pzp w okresie realizacji projektu oraz barier w redystrybucji pomocy publicznej zgodnie z przyjętymi założeniami dla okresu po zakończeniu realizacji projektu. [str. 41]

W odniesieniu do 21% (4 z 19) objętych kontrolą instytucji otoczenia biznesu stwierdzono błędne lub niepełne raportowanie realizowanych zadań lub projektów. Polegało to w dwóch przypadkach na zawyżaniu raportowanej liczby przedsiębiorstw wspartych w inkubatorach przedsiębiorczości lub na zawyżaniu w sprawozdaniach liczby zlokalizowanych inwestycji na przygotowanych terenach inwestycyjnych. Natomiast w dwóch innych IOB w projektach współfinansowanych z UE błędnie raportowano liczbę przedsiębiorstw innowacyjnych korzystających z wybudowanej infrastruktury lub błędnie wskazywano liczbę zrealizowanych usług doradczych na rzecz przedsiębiorców. Zaistniałe błędy i nieścisłości nie miały jednak wpływu na osiągnięcie minimalnych założonych wartości wskaźników oraz kwotę uzyskanego wsparcia. [str. 45]

²⁵ Sytuacja ta dotyczyła dziewięciu projektów realizowanych w TARR w Toruniu w okresie objętym kontrolą.

4. WNIOSKI

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

**Minister Rozwoju
i Technologii**

1. Opracowanie kompleksowego systemu wspierania instytucji otoczenia biznesu, zgodnego z założeniami zawartymi w strategiach rządowych dotyczącymi m.in. podniesienia wydajności i profesjonalizacji instytucji otoczenia biznesu.
2. Wykorzystanie przy opracowaniu systemu wspieraniu inwestycji posiadanych analiz, opracowań oraz wiedzy dotyczącej efektów funkcjonowaniu dotychczasowego systemu akredytacji instytucji otoczenia biznesu.

**Instytucje otoczenia
biznesu**

1. Zapewnienie strategicznego programowania działalności w perspektywie co najmniej średniookresowej, z uwzględnieniem jako podstawy statutowych celów działalności.
2. Zapewnienie systemu ewaluacji działalności instytucji otoczenia biznesu poprzez monitoring oraz adekwatnie ustalone i rozliczane cele zarządcze.
3. Poprawę efektywności zarządzania majątkiem instytucji otoczenia biznesu poprzez m.in. dokonywanie wynajmu posiadanych nieruchomości przedsiębiorcom zgodnie z celami statutowymi i rachunkiem ekonomicznym oraz utrzymywanie założonych funkcjonalności zarządzanej infrastruktury, w tym laboratoriów.

5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

5.1. Programowanie i zarządzanie działalnością instytucji otoczenia biznesu

Działalność skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu nie była właściwie zaprogramowana, co przejawiało w większości zbadanych instytucji otoczenia biznesu brakiem dokumentów o charakterze strategicznym lub posiadających wskaźniki umożliwiające ich faktyczne monitorowanie. Na sposób działania kontrolowanych IOB, w tym bardzo ograniczone zaangażowanie w realizację celów statutowych oddziaływał też sposób określenia i rozliczania celów statutowych. Wpływ na działalność skontrolowanych IOB miały też błędy i zaniechania zarządcze powodujące m.in. niestabilną sytuację finansową części skontrolowanych IOB oraz naruszenia trybu i zasad wynajmowania posiadanych/zarządzanych nieruchomości lub dokonywania wydatków. Jako działania pozytywne NIK ocenia utrzymywanie przez kontrolowane IOB wysokiego poziomu wynajmu posiadanych/zarządzanych nieruchomości oraz pozyskiwanie przez skontrolowane IOB informacji o potrzebach przedsiębiorców-lokatorów.

Brak dokumentów o charakterze strategicznym w prawie połowie skontrolowanych IOB

W 42,1% (8 z 19)²⁶ skontrolowanych IOB nie było w całym lub w części okresu objętego kontrolą strategii lub dokumentów programujących działalność kontrolowanego podmiotu w perspektywie dłuższej niż rok. W przypadku Bionanopark w Łodzi brak opracowania w prawie czteroletnim okresie wieloletniego planu działania naruszał również postanowienia umowy Spółki.

Przykład

Zarząd Bionanopark w Łodzi w okresie od 7 czerwca 2018 r. do 31 marca 2023 r., pomimo obowiązku wynikającego z § 26 pkt 4 umowy Spółki, nie opracowywał i przedkładał Zgromadzeniu Wspólników wieloletnich planów działania. Nie opracowano również Planu działania na 2023 r. (§ 26 pkt 3 umowy Spółki).

Wyniki kontroli wskazują również na ograniczenia rozwojowe objętych kontrolą instytucji otoczenia biznesu, w których planowanie i ukierunkowywanie działań nie przekraczało perspektywy rocznej.

Przykład

Zarząd JCI w Krakowie nie opracował strategii działalności oraz celów strategicznych w Spółce, pomimo że zarówno standardy nauk o zarządzaniu²⁷, a także *Standardy zarządzania instytucjami otoczenia biznesu w Polsce*²⁸, w tym Standard 1.1.1 wskazują, że strategia działania i rozwoju jest podstawą działania organizacji i jej ewaluacji, a ośrodki otoczenia biznesu tworzą strategię działania i rozwoju, która jest podstawą działania organizacji i jej ewaluacji. Nieopracowanie strategii oraz celów strategicznych było działaniem niezetelnym, gdyż w dłuższej perspektywie czasowej, nie można było określić kierunku rozwoju Spółki, ani oszacować w dłuższej perspektywie czy podjęte decyzje były słuszne lub też wykorzystać oceny działania jako tzw. *lessons learned*.

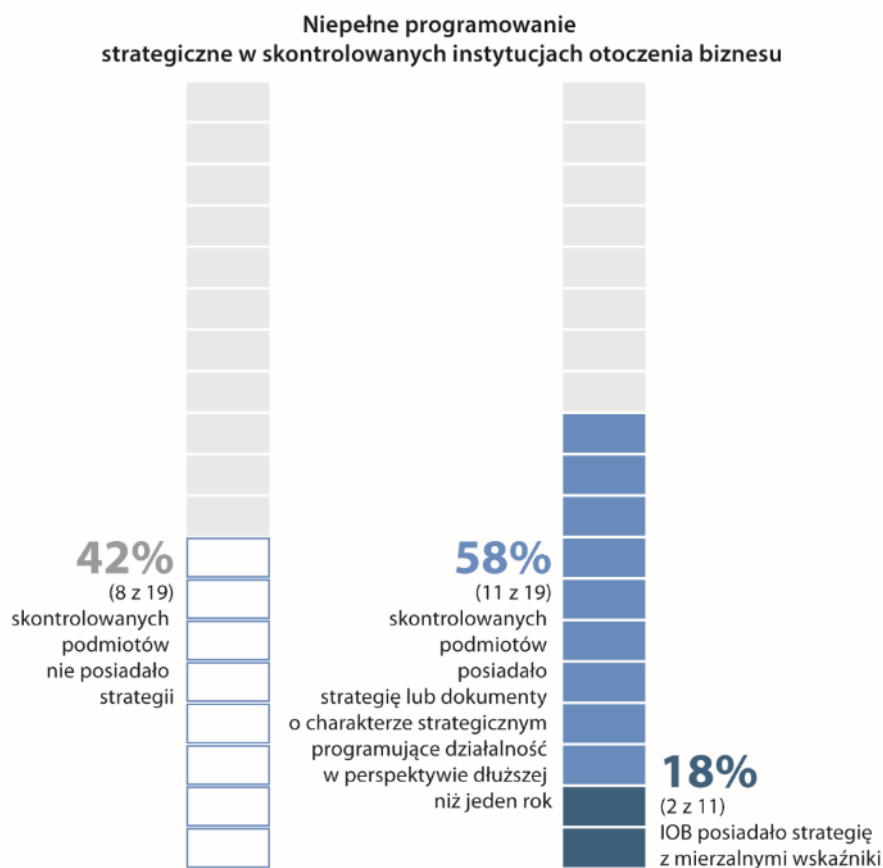
²⁶ Dotyczyło to: JCI w Krakowie, BPNT w Białymstoku, OPNT w Olsztynie, PPNT w Gdyni, TARR w Tarnobrzegu, SPNT w Szczecinie, Bionanopark sp. z o.o. w Łodzi, PPPT w Płocku.

²⁷ J. Stoner, R. Freeman, D. Gilbert, *Kierowanie*, Warszawa 1997: Strategia – szeroki program wytyczania i osiągania celów organizacji; reakcja organizacji w czasie na oddziaływanie jej otoczenia lub za R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, Warszawa 1996: Dobrze pomyślana strategia koncentruje się na czterech podstawowych czynnikach: 1) zasięgu strategii – zespole rynków, na których organizacja będzie konkurować; 2) dystrybucji zasobów – sposobie, w jaki organizacja rozdziela swe zasoby pomiędzy różne zastosowania; 3) wyróżniającej kompetencji – tym, co organizacja robi szczególnie dobrze; 4) synergii – sposobie, w jaki różne dziedziny działalności firmy uzupełniają się lub wspomagają.

²⁸ [Standardy zarządzania instytucjami otoczenia biznesu w Polsce - PARP - Centrum Rozwoju MŚP.](#)

Infografika nr 3

Niepełne programowanie strategiczne w skontrolowanych instytucjach otoczenia biznesu

Źródło: analiza wyników kontroli NIK.

Brak wyposażenia większości strategii w mierzalne wskaźniki realizacji

W ok. 82% (9 z 11) objętych kontrolą podmiotów, które posiadały strategię lub dokumenty o charakterze strategicznym, dokumenty te nie posiadały mierzalnych wskaźników jej realizacji. System mierników lub/i szczegółowych celów do monitorowania realizacji strategii zaprogramowały tylko w okresie objętym kontrolą dwie objęte badaniem kontrolnym jednostki: Fundacja UAM w Poznaniu i WPT we Wrocławiu. Objęte kontrolą dokumenty strategiczne były spójne z innymi dokumentami planistycznymi obowiązującymi w danej IOB, zawartymi umowami o dofinansowanie z UE oraz właściwymi wojewódzkimi lub miejskimi strategiami rozwoju.

Przykład

W obowiązujących w TARR w Toruniu w latach 2018–2022 dokumentach określających ład strategiczny jak m.in.: statut, obowiązujące regulaminy organizacyjne i plany rozwoju nie określono wskaźników realizacji zadań Spółki związanych ze wspieraniem innowacji działalności przedsiębiorców, stymulowania potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw oraz transferu technologii i wiedzy. TARR w Toruniu nie dokonywała też analiz i ewaluacji stopnia realizacji przez Spółkę ww. zadań. Wyniki badania kwestionariuszowego przeprowadzonego w ramach kontroli NIK wskazują, że działalność tylko jednego z 17 przedsiębiorców będących w okresie objętym kontrolą lokatorami TARR w Toruniu była nastawiona na B+R.

Także w dwóch z trzech IOB działających w formie samorządowych jednostek budżetowych naruszono standardy kontroli zarządczej w zakresie określanie celów i zadań, monitorowania i oceny ich realizacji (B.6). Brak programowania strategicznego utrudniał ukierunkowanie zarządzania kontrolowanych IOB na osiągnięcie efektów wynikających z celów statutowych. Natomiast w PNT w Opolu stwierdzono brak aktualizacji dokumentów o charakterze strategicznym.

Przykład

Postanowienia Strategii (także z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w styczniu 2022 r.), nie odnosiły się w pełni do zmienionych uwarunkowań prawnych i faktycznych wpływających lub mogących wpływać na funkcjonowanie Spółki, a także obrazujących jej działalność. Strategia nie uwzględniała zdarzeń zaistniałych po jej przyjęciu w 2015 r., tj. m.in.: 1) wprowadzonej Uchwałą z 27 lutego 2020 r. modyfikacji celu spółki (Strategia odnosiła się wyłącznie do uchwały z 29 marca 2012 r.); 2) powierzenia w 2020 r. realizacji Spółce zadań dotyczących Centrum Usług Publicznych (brak odniesienia się w Strategii do tej kwestii); 3) odstąpienia przez Spółkę od świadczenia usług w zakresie preinkubacji (choć Spółka zaprzestała w 2021 r. świadczenia takich usług - w Strategii wskazywano na prowadzenie działalności w tym zakresie); 4) przyjęcia w 2021 r. Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego 2030 (w Strategii odniesiono się wyłącznie do Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.); 5) likwidacji szkół gimnazjalnych (w Strategii wskazywano na prowadzenie współpracy ze szkołami gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi, pomimo tego, że gimnazja zaprzestały funkcjonowania z końcem roku szkolnego 2018/2019). Tym samym brak jest możliwości uznania, że Strategia była dokumentem aktualnym. Ponadto proces dokonywania zmian w tym dokumencie powinien, zdaniem NIK, następować w trybie, w którym został przyjęty.

Natomiast w BPPT w Bydgoszczy, mimo postanowień strategii w okresie styczeń 2018 r. – czerwiec 2022 r. nie powołano podmiotu wyposażonego w uprawnienia do weryfikacji założeń strategicznych, chociaż taki obowiązek wynikał z zatwierdzonej w Strategii z 2009 r. (część XII, pkt 1).

Większość objętych kontrolą jednostek – 84,2% (16 z 19) analizowała potrzeby przedsiębiorców (m.in. lokatorów parków, inkubatorów) i wykorzystywała je w programowaniu działalności lub bieżącej działalności, aczkolwiek część nich 19% (3 z 16) nie dokonywała tego w udokumentowany sposób. W całym objętym kontrolą okresie lub w części tego okresu potrzeb przedsiębiorców nie badał odpowiednio DPIN we Wrocławiu oraz Bionanopark w Łodzi. Natomiast w BPNT w Białymstoku monitorowanie potrzeb współpracujących przedsiębiorców było ograniczone do beneficjentów projektów współfinansowanych z UE.

**Badanie
kwestionariuszowe -
bariery w
działalności
innowacyjnej**

Wyniki badania kwestionariuszowego, w którym uzyskano reprezentatywne wyniki w ramach danej IOB (odpowiedzi przedsiębiorców) z 63,1% (12 z 19) podmiotów²⁹ wskazują, że najczęściej wskazywanymi barierami innowacyjności w działalności gospodarczej przez przedsiębiorców³⁰ było: wysokie koszty wdrażania innowacji – 10 wskazań (83%), brak środków na nowe produkty – osiem wskazań (66%), trudności w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego – sześć wskazań (50%), brak czasu na badania kosztem bieżącej działalności – cztery wskazania (33,3%) oraz brak wykwalifikowanego personelu – jedno wskazanie (8,3%)³¹.

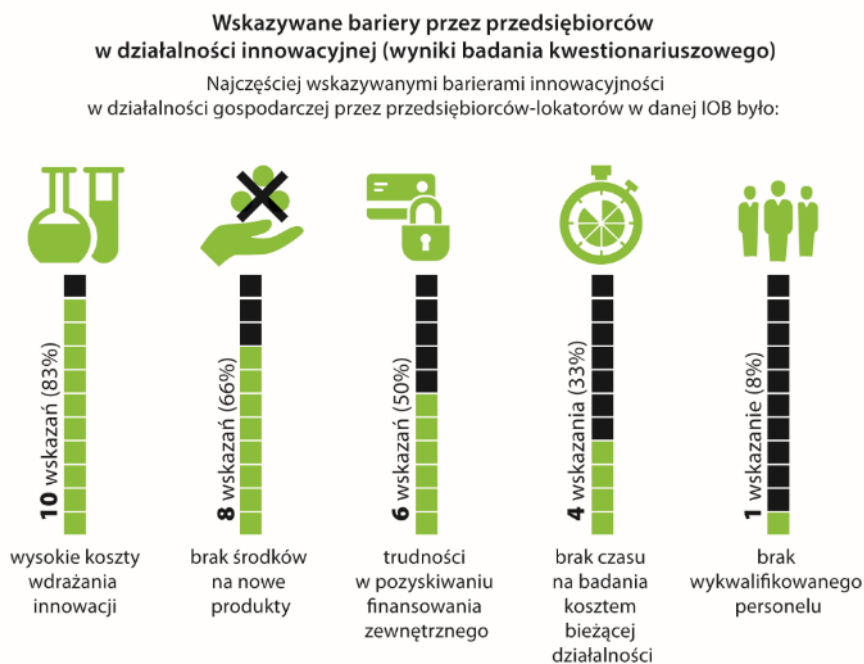
²⁹ Za reprezentatywne uznano takie badanie kwestionariuszowe, w którym wzięła udział co najmniej połowa zapytanych respondentów z danej instytucji otoczenia biznesu i łącznie stanowią, nie mniej niż 10% badanej populacji w danym IOB lub odpowiedzi udzieliło co najmniej 10 respondentów i stanowili nie mniej niż 5% badanej populacji przedsiębiorców w danej instytucji otoczenia biznesu.

³⁰ Z każdego reprezentatywnego badania kwestionariuszowego w instytucji otoczenia biznesu wybrano do trzech najczęściej udzielanych przez przedsiębiorców odpowiedzi w danej IOB, jeśli zostały udzielone.

³¹ Wśród najczęściej udzielanych odpowiedzi w jednej IOB.

Infografika nr 4

Wskazanie bariery przez przedsiębiorców w działalności innowacyjnej (wyniki badania kwestionariuszowego)

Źródło: analiza wyników badania kwestionariuszowego NIK.

Najczęściej wskazywanymi przez przedsiębiorców, w objętych reprezentatywnym badaniem IOB, formami wsparcia otrzymywanymi od IOB były: pomoc przy lokalizacji przedsiębiorstwa – siedem wskazań (58,3%), udostępnienie infrastruktury technicznej - siedem wskazań (58,3%), pomoc przy tworzeniu biznesplanu - dwa wskazania (16,6%) oraz pomoc na działalność B+R – jedno wskazanie (8,3%).

Cele zarządcze lub kontrola zarządcza nie w pełni programowały działalność kontrolowanych IOB

W przypadku 14,3% (dwóch z 14³², tj.: KPT w Krakowie, PARR w Słupsku) wskazanych IOB cele zarządcze nie dotyczyły lub w ograniczonym stopniu dotyczyły działalności tego podmiotu jako IOB³³. Natomiast w przypadku PSSE w Gdańsku cele zarządcze dotyczy działań całej Strefy, w tym GPN-T. Działania się przenikały, nie były wydzielone. Jednak w znacznej części kontrolowanych podmiotów, w których zostały określone cele zarządcze, tj. 31% (4 z 13) objętych kontrolą IOB cele te dotyczyły efektów finansowych i ekonomicznych, nie odnosząc się do realizacji celów statutowych podmiotu w zakresie wspierania innowacyjności, transferu technologii etc.

Przykład

Cele zarządcze³⁴ dla członków Zarządu w WPT we Wrocławiu są ustalane corocznie przez Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy (i uszczegóławiane przez Radę Nadzorczą) do realizacji przez Zarząd w ciągu danego roku. I tak:

na 2018 r. za cele zarządcze przyjęto uzyskanie dodatniego wyniku finansowego za rok 2018, wzrost liczby klientów oraz sprzedaży usług WPT i promowanie WPT;

na 2019 r. za cele zarządcze przyjęto wzrost przychodów ze sprzedaży w stosunku do roku 2018, wzrost rozpoznawalności Spółki w zakresie realizacji usług dla biznesu, zapewnienie pełnej (terminowej) obsługi zobowiązań kredytowych ze środków własnych Spółki oraz uzyskanie dodatniego wyniku finansowego;

³² Cele zarządcze zostały określone w 93% (13 z 14) podmiotów, w których uprawnienia z akcji lub udziałów przysługują jst lub Skarbowi Państwa.

³³ Dotyczyło to spółek zarządzających specjalnymi strefami ekonomicznymi oraz obszarami.

³⁴ Na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm.).

na 2020 r. za cele zarządcze przyjęto wzrost przychodów ze sprzedaży w stosunku do roku 2019, zapewnienie terminowej obsługi zobowiązań kredytowych, osiągnięcie zysku netto i wzrost wskaźnika wykorzystania pustostanów o 20% w stosunku do roku 2019;

na 2021 r. za cele zarządcze przyjęto m.in.: osiągnięcie zysku netto na poziomie nie niższym niż w 2020 roku, realizację inwestycji zgodnie z planem inwestycyjnym Spółki, zapewnienie pełnej zdolności do obsługi długu ze środków własnych Spółki;

na 2022 r. za cele zarządcze przyjęto wzrost przychodów ze sprzedaży o minimum 15% w stosunku do roku 2021, realizację inwestycji zgodnie z planem inwestycyjnym Spółki oraz zapewnienie pełnej zdolności do obsługi długu ze środków własnych Spółki (zapewnienie terminowej obsługi zobowiązań kredytowych).

NIK zwraca natomiast uwagę, że ustalane w latach 2018-2022 cele zarządcze nie pozwalają na ustalenie stopnia, w jakim WPT we Wrocławiu realizuje podstawowy cel działania Spółki określony w jej statucie, albowiem większość z nich nie mierzy skuteczności realizowanych zadań w zakresie działalności na rzecz innowacyjności przedsiębiorców oraz transferu technologii i wiedzy. Ponadto ustalenie jako celów zarządczych kwestii związanych z realizacją inwestycji zgodnie z planem inwestycyjnym Spółki bądź zapewnienie terminowej obsługi zobowiązań kredytowych należy *de facto* do realizacji zadań będących przedmiotem bieżącej działalności Spółki i, w ocenie NIK, kwestie te nie powinny być umieszczane w celach zarządczych.

Natomiast w 69% (9 z 13) skontrolowanych IOB pośrednio lub bezpośrednio odnosiły się do realizacji celów statutowych tj. m.in. wspierania innowacyjności i transferu B+R.

Przykład

W TARR w Toruniu na 2019 r. przyjęto m.in.: złożenie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa dokumentów rozliczających realizację inwestycji przy ul. Andersa, zwiększenie o 4% w stosunku do 2018 r. liczby przedsiębiorców, którzy zostali obsłużeni przez TARR w Toruniu;

Na 2020 r. przyjęto m.in.: udzielenie grantów przedsiębiorstwom na kwotę dofinansowania 40 015,9 tys. zł, co stanowi 75% wartości dofinansowania przeznaczonego na wypłatę grantów w projekcie Fundusz Eksportowy, wypłatę przedsiębiorstwom refundacji poniesionych kosztów na poziomie 10 000 tys. zł w ramach grantów w projekcie Fundusz Eksportowy, zwiększenie o 4% w stosunku do 2019 r. liczby przedsiębiorców, którzy zostali obsłużeni przez TARR w Toruniu³⁵.

Istotnym również ograniczeniem dla roli celów zarządczych lub standardów kontroli zarządczej w programowaniu i monitorowaniu działalności kontrolowanych był fakt ich nieprawidłowego określania, a w przypadku celów zarządczych ich stosowania. W dwóch z trzech kontrolowanych IOB mających status samorządowych jednostek budżetowych naruszano standard kontroli zarządczej dotyczący określenia celów i mierników. Przykładowo w OPNT w Olsztynie nie monitorowano po 2020 r. wskaźników realizacji zadań³⁶, co stanowiło naruszenie standardu kontroli zarządczej B.6 Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji określonego w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

³⁵ Jednak cele zarządcze nie odnosiły się bezpośrednio do wszystkich zadań Spółki, w tym transferu technologii i wiedzy oraz współpracy uczestników powiązania z IOB i organizacjami badawczymi.

³⁶ W latach 2018-2020 było one objęte raportowaniem w związku z realizacją przez OPNT części wskaźników w Strategii miasta Olsztyna (Olsztyn 2020).

Dla ponad 60% skontrolowanych IOB podstawowe znaczenie miały dochody z najmu

Podstawowym źródłem przychodów/dochodów dla większości skontrolowanych IOB 63,2% (12 z 19³⁷) były dochody z najmu nieruchomości. Dotyczyło to także wyodrębnionej i objętej kontrolą jako instytucje otoczenia biznesu części działalności spółek zarządzających strefami i obszarami: Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego (PSSE w Gdańsku) oraz Słupskiego Inkubatora Technologicznego (PARR w Słupsku). Natomiast w całościowej strukturze przychodów spółek zarządzających strefami i obszarami takich jak KPT w Krakowie oraz PSSE w Gdańsku, które zostały objęte kontrolą we wszystkich latach objętych kontrolą największą rolę odrywały opłaty wnoszone przez przedsiębiorców z tytułu usług innych niż informacyjne oraz opłat administracyjnych³⁸ lub inne dochody własne. Ponadto PSSE w Gdańsku osiągnęła w 2022 r. największe przychody z tytułu sprzedaży lub dzierżawy działek inwestycyjnych. Natomiast w przypadku PARR w Słupsku istotne znaczenie oprócz opłat z tytułu administrowania strefą i obszarem miały przychody z tytułu środków UE oraz wpływy z czynszu i innych opłat eksploatacyjnych.

Przykład

W okresie objętym kontrolą wynik finansowy PSSE w Gdańsku był dodatni i kształtował się w poszczególnych latach następująco: 2188, 9 tys. zł (2018 r.), 2754, 7 tys. zł (2019 r.), 8626,8 tys. zł (2020 r.), 13 625 tys. zł (2021 r.) oraz 45 153,2 tys. zł (2022 r.). Największą kategorią przychodów w latach 2018–2021 były przychody z kategorii inne dochody własne, a w 2022 r. przychody z tytułu sprzedaży lub dzierżawy działek inwestycyjnych 37,1%.

Natomiast w przypadku wydzielonej części PSSE w Gdańsku objętego kontrolą Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego wynik finansowy był w latach 2018–2019 ujemny i wynosił odpowiednio: – 109,8 tys. zł (2018 r.), –2417,1 tys. zł (2019 r.), 2607,9 tys. zł (2020 r.), 2099,8 tys. zł (2021 r.) oraz 4 064,4 tys. zł (2022 r.). Natomiast głównym źródłem przychodów były przychody z czynszu i opłat eksploatacyjnych, które wynosiły w latach 2018–2022 co najmniej 80% całości przychodów.

Także dla trzech objętych kontrolą jednostek budżetowych (OPNT w Olsztynie, PPNT w Gdyni, BPNT w Białymstoku) największy udział w dochodach pozyskiwanych przez jednostki budżetowe miały wpływy z czynszu:

Przykład

Dochody osiągane przez BPNT sukcesywnie rosły i w okresie objętym kontrolą uległy podwojeniu. W latach 2018–2022 kolejno wyniosły: 2618,7 tys. zł, 3115,3 tys. zł, 3506,6 tys. zł, 4153,7 tys. zł i 5418,9 tys. zł³⁹. W kwotach tych mieściły się głównie rosnące wpływy z czynszu i innych opłat eksploatacyjnych⁴⁰, tj. kolejno: 2596,0 tys. zł, 3011,3 tys. zł, 3135,1 tys. zł, 3492,5 tys. zł i 4508,1 tys. zł. Ich udział w dochodach ogółem zmalał z 99,1% w 2019 roku do 83,2% w 2022 roku, co związane było z uzyskaniem opłat za bilety wstępu do Epi-Centrum Nauki.

W przypadku KPT w Krakowie, który został objęty całościowym badaniem kontrolnym, głównym źródłem przychodów były opłaty pozyskiwane od przedsiębiorców m.in. z tytułu usług innych niż informacyjne. Natomiast w przypadku 58,3% (7 z 12) objętych badaniem kontrolnym IOB podstawowym źródłem przychodów były środki z projektów współfinansowanych z UE lub ze sprzedaży nieruchomości lub inne dochody własne.

³⁷ W dwóch przypadkach dotyczyło to wydzielonej działalności PSSE objętej kontrolą tj. Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz objętej kontrolą wydzielonej działalności PARR tj. Słupski Inkubator Technologiczny. Natomiast w strukturze całości przychodów tych jednostek dominowały przychody (podobnie jak w przypadku KPT w Krakowie) z opłat za administrowanie strefą lub za usługi inne niż informacyjne świadczone przez zarządzających obszarami.

³⁸ Opłaty wnoszone obligatoryjnie przez przedsiębiorców z tytułu partycypacji w zarządzaniu strefą.

³⁹ W I kwartale 2023 r. dochody zamknęły się kwotą 1 435,1 tys. zł, z tego: 1 114,8 tys. zł wpływów z czynszu i opłat eksploatacyjnych oraz 0,8 tys. zł z działalności szkoleniowo doradczej.

⁴⁰ Z uwzględnieniem opłat za wirtualne biuro: 67,0 tys. zł, 79,2 tys. zł, 134,1 tys. zł, 224,9 tys. zł i 282,5 tys. zł. Obejmowały one także opłaty refaktur za media.

W prawie co trzeciej IOB stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wynajmu

W 31,5% (6 z 19) objętych kontrolą IOB stwierdzono nieprawidłowości w wynajmowaniu nieruchomości przedsiębiorcom lub innym podmiotom. Nieprawidłowości te w dwóch IOB polegały na działaniach niegospodarnych, tj.: niekorzystnym dla TARR w Toruniu określenie ryczałtu dla trzech najemców za koszty ogrzewania oraz w DPIN we Wrocławiu w dwóch przypadkach nieuzasadnionej obniżce opłat czynszowych z tytułu najmu powierzchni, przez co nie pobrano przychodów w łącznej kwocie co najmniej 57,8 tys. zł. Natomiast w przypadku PSSE w Gdańsku (GPN-T) i PPNT w Gdyni naruszaniu procedur dotyczących trybu dokonywania wynajmu.

Przykład

Przed zawarciem umowy najmu nr PSSE/6247 z 27 kwietnia 2018 r. o wartości 1650,4 tys. zł⁴¹ nie wystąpiono i nie uzyskano wymaganej § 23 ust. 2 pkt 2 lit a umowy Spółki⁴² zgody RN na zawarcie ww. umowy najmu. W myśl tego przepisu do kompetencji RN należy udzielanie Zarządowi zgody na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴³, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, a także oddanie tych składników do korzystania innemu podmiotowi, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, na podstawie czynności prawnej, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza równowartość 120,0 tys. zł. O pozytywne zaopiniowanie RN wystąpiono dopiero 23 sierpnia 2019 r. przed zawarciem planowanych dwóch umów konsolidacyjnych⁴⁴. RN w formie Uchwały nr 53/2019 podjętej na posiedzeniu w dniu 30 sierpnia 2019 r. pozytywnie zaopiniowała zawarcie ww. umów konsolidacyjnych.

W przypadku LPNT w Lublinie i BPNT w Białymstoku nieprawidłowości polegały na udostępnianiu nieruchomości w sposób niezgodny z przyjętymi zasadami określającymi profil najemców w danym parku technologicznym.

Przykład

W BPNT w Białymstoku wynajęto w 2019 roku – wbrew postanowieniom regulaminu BPNT – pomieszczenia o powierzchni 127,1 m² Sądowi Rejonowemu w Białymstoku (na potrzeby archiwum). Było to to sprzeczne z zasadami naboru do Parku, bowiem w rozdziale III ust. 1 regulaminu BPNT zapisano, że o przyjęcie do BPNT ubiegać się mogą osoby fizyczne deklarujące rozpoczęcie działalności gospodarczej i podmioty prowadzące taką działalność. Sąd nie jest ani podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą ani nie świadczy usług okołobiznesowych na rzecz przedsiębiorstw.

Natomiast w LPNT w Lublinie nie dokonywano komisyjnej oceny planowanych działań innowacyjnych przez podmioty, z którymi zawierano umowy najmu powierzchni Parku. Mimo, że zgodnie z pkt 2 i 3 Regulaminu wynajmu powierzchni biurowych i laboratoryjnych w LPNT w Lublinie ocena w danym zakresie warunkowała podpisanie umowy najmu. NIK zwraca uwagę, że odstąpienie od stosowania w pełnym zakresie postanowień Regulaminu powierzchni biurowych i laboratoryjnych w LPNT, może skutkować brakiem realizacji celów statutowych LPNT w Lublinie.

Ponadto w przypadku PPPT w Płocku stwierdzono w umowach zapisy stwarzające ryzyka dla kontrolowanej IOB, tj. uzależnienie możliwości waloryzacji od zgody najemcy.

⁴¹ Wartość wyliczona za okres obowiązywania umowy tj. od 1 maja 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. - dane według stanu na podpisanie umowy nr PSSE/6247 - 27 kwietnia 2018 r. (bez aneksów zawartych w terminach późniejszych).

⁴² W brzmieniu zgodnie z tekstem jednolitym z 11 grudnia 2017 r.

⁴³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

⁴⁴ W tym w jednej z nich uwzględniona była umowa nr PSSE/6247.

Wysoki poziom wynajmowanej powierzchni przez skontrolowane IOB

W większości poza Bionanopark w Łodzi (18 z 19, tj. ok. 95%) skontrolowanych IOB stopień wynajmu powierzchni przeznaczonej na ten cel kształtował się w latach 2018-2022 od 80 do ponad 90%. W przypadku Bionanopark w Łodzi brak danych statystycznych dotyczących wynajmowanych powierzchni wynikał z trudnej sytuacji kadrowej i finansowej podmiotu.

Przykład

W latach 2018–2022 udział wynajmowanej powierzchni do powierzchni przeznaczonej pod wynajem w PPNT w Gdyni wynosił od 82,8 do 94,2%.

Marginalne wpływy z usług doradczych

W strukturze przychodów kontrolowanych IOB marginalne znaczenie, zwłaszcza wobec wpływów z najmu nieruchomości, odgrywały wpływy z usług doradczych. W przypadku ok. 42% z całości badanej populacji skontrolowanych IOB (8 z 19) w okresie objętym kontrolą nie osiągały żadnych przychodów/dochodów z tego tytułu. W przypadku pozostałych tytułów maksymalne wpływy z tego tytułu wynosiły w sporadycznych przypadkach do ok. 5%. Działania te były ewentualnie także świadczone bezpłatnie w ramach realizacji projektów współfinansowanych z UE. W pozostałych skontrolowanych IOB wartość przychodów z usług doradczych oscylowała co do zasady wokół jednego – dwóch procent⁴⁵.

Przykład

W okresie objętym kontrolą PNT Eurocentrum w Katowicach osiągała przychody z tytułu usług doradczych i szkoleniowych na następującym poziomie: 1,1% (2018 r.), 0,8% (2019 r.), 0,2% (2020 r.), 1% (2021 r.) i 2,1% (2022 r.)

Natomiast w co najmniej dwóch IOB odnotowano, co do zasady, tendencję zniżkową w zakresie przychodów/dochodów z usług doradczych lub szkoleniowych. Dotyczyło to m.in. następujących IOB: BPNT w Białymstoku, SPNT w Szczecinie.

Przykład

Do 2683 zł w 2021 r. zmniejszyły się w SPNT w Szczecinie wpływy z pozostałej działalności szkoleniowo-doradczej⁴⁶. W latach 2017–2020 wyniosły one odpowiednio: 9160 zł; 444,3 tys. zł; 22,4 tys. zł oraz 12,6 tys. zł. W latach 2022–2023 (I kwartał) SPNT w Szczecinie nie osiągnął przychodów z tego tytułu. Stanowiło to odpowiednio następujący odsetek wszystkich przychodów skontrolowanej instytucji otoczenia biznesu: 4,4% (2018 r.), 0,2% (2019 r.) 1,3% (2020 r.) oraz 0,03% (2021 r.)

Ich marginalny charakter w przychodach kontrolowanych IOB był jedną z barier w dotychczasowym procesie akredytacji, który zakładał udzielanie przez IOB w sposób udokumentowany usług doradczych przedsiębiorcom, tj. faktycznie w istotnej części odpłatnych.

NIK ocenia jako ryzyko w działalności IOB, że usługi doradcze stanowiły lub stanowią marginalną część dochodów kontrolowanych IOB oraz istnienie w tym zakresie tendencji ujemnych. Usługi doradcze i szkoleniowe poza wynajmem pomieszczeń, miały stanowić istotną część zadań i misji IOB oraz przychodów. Zadań na tyle istotnych, że ma odwoływać się do nich projektowany system tzw. nowej akredytacji. Jednocześnie większy udział przychodów z usług byłby elementem dywersyfikacji działalności ekonomicznej oraz większym wykorzystywaniem przez skontrolowane IOB możliwości prowadzenia działalności misyjnej.

⁴⁵ W Słupskim Inkubatorze Technologicznym przychody z usług szkoleniowo-doradczych wynosiły w kontrolowanym okresie od 3,7% do 4,8% całości przychodów Inkubatora. Były to relatywnie najwyższe wartości w badanej populacji IOB.

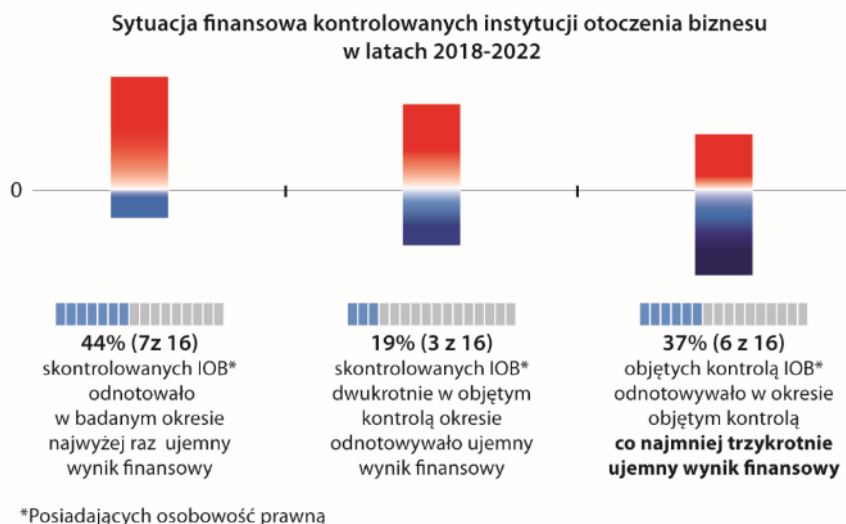
⁴⁶ Działalność szkoleniowo-doradcza realizowana poza programami inkubacji lub ekspansji.

Niestabilna sytuacja finansowa większości kontrolowanych IOB

Sytuacja finansowa ponad większości skontrolowanych IOB⁴⁷, tj. 56% (9 z 16) nie była w pełni stabilna. W tym sześć z 16 kontrolowanych IOB (37,5%) w latach 2018-2022 co najmniej trzykrotnie odnotowało wynik ujemny⁴⁸, a w przypadku trzech objętych kontrolą odnotowano dwukrotnie ujemny wynik finansowy. Ujemny wynik w części objętych kontrolą lat okresu 2018-2022 dotyczył m.in. objętej szczegółową kontrolą działalności PSSE, GPN-T w Gdańsku. Natomiast całościowo spółki: PARR w Słupsku i PSSE w Gdańsku jak i KPT w Krakowie, zarządzające strefami i obszarami, odnotowywały dodatni wynik finansowy w całym okresie objętym kontrolą. Bezpieczeństwo finansowe było zabezpieczone w ramach innej działalności spółek.

Infografika nr 5

Sytuacja finansowa kontrolowanych IOB

Źródło: na podstawie wyników kontroli NIK, opisanych w wystąpieniach pokontrolnych.

Przykład

SPNT w Szczecinie wykazywał ujemny wynik finansowy (stratę netto) w okresie objętym kontrolą, który zmniejszał się z 3 133,7 tys. zł w 2017 r. do 2407,4 tys. zł w 2021 r. W 2022 r. strata netto wzrosła do kwoty 2 596,4 tys. zł⁴⁹.

W przypadku trzech objętych kontrolą IOB tj.: Bionanopark w Łodzi, PNT w Opolu oraz LPNT w Lublinie podmioty te przez wszystkie lata objęte kontrolą odnotowywały ujemny wynik finansowy⁵⁰:

Przykład

Bionanopark w Łodzi w każdym roku objętym kontrolą, generował stratę finansową, która wynosiła odpowiednio: -9,8 mln zł w 2017 r., -8,3 mln zł w 2018 r., -8,5 mln zł w 2019 r., -6,9 mln zł w 2020 r. i 2021 r. oraz -7,9 mln zł w 2022 r.

Koszty ogółem, w latach 2018-2022 zmniejszyły się o 47,5%, tj. z 27 357,4 tys. zł w 2018 r. do 14 363,7 tys. zł w 2022 r., co było konsekwencją zmniejszenia kosztów operacyjnych o 56,1% (z 26 841,6 tys. zł w 2018 r. do 11 793,5 tys. zł w 2022 r.).

⁴⁷ Badana próba obejmowała 16 jednostek, gdyż trzy podmioty stanowiły samorządowe jednostki budżetowe. Samorządowe jednostki budżetowe otrzymują środki na wydatki w planie finansowym od właściwej jst, a pobrane dochody odprowadzają na rzecz budżetu właściwej jst.

⁴⁸ Dotyczyło to: SPNT w Szczecinie, Słupskiego Inkubatora Technologicznego w Słupsku, PNT w Opolu, Bionanopark w Łodzi, JCI w Krakowie, LPNT w Lublinie.

⁴⁹ Strata z działalności operacyjnej zmniejszała się z kwoty 2 959 tys. zł w 2018 r. do 2 413,4 tys. zł w 2021 r., a w 2022 r. strata z działalności operacyjnej wyniosła 2 704, 8 tys. zł.

⁵⁰ Bionanopark w Łodzi od początku działalności odnotowywała corocznie ujemny wynik.

Istotną determinantą sytuacji finansowej Bionanopark w Łodzi była zawarta umowa o udzielenie wsparcia⁵¹. Spółka, zgodnie z umową o udzielenie wsparcia, zobowiązana była do osiągnięcia założonych celów i wskaźników określonych we wniosku i do zapewnienia trwałości efektów projektu przez okres 20 lat od dnia zakończenia jego realizacji, w tym: od dnia rozliczenia wsparcia Spółka zobowiązała się do przeznaczania odpowiednio dochodu albo zysku z działalności prowadzonej w ramach projektu wyłącznie na prowadzenie działalności w celu zapewnienia korzystnych warunków dla powstawania lub rozwoju przedsiębiorców prowadzących działalność badawczo-rozwojową lub innowacyjną oraz do prowadzenia działalności mającej na celu transfer otrzymanego wsparcia przez okres co najmniej 20 lat od dnia zakończenia realizacji projektu.

W całym okresie objętym kontrolą także LPNT w Lublinie wykazywał ujemny wynik finansowy (w 2018 r. - 6,6 mln zł, w 2019 r. -3,2 mln zł, w 2020 r. - 1,7 mln zł, w 2021 r. -3,2 mln zł, i w 2022 r. -3,9 mln zł). Największy udział w przychodach ogółem stanowiły wpływy z czynszu i innych opłat eksploatacyjnych oraz wpływy z projektów realizowanych ze środków unijnych. Przychody te łącznie stanowiły odpowiednio: w 2018 r. 90,81% całości przychodów, w 2019 r. 86,85%, w 2020 r. 40,99%, w 2021 r. 90,01% oraz w 2022 r. 94,58% .

Podejmowane przez LPNT w Lublinie oraz PNT w Opolu działania mające przede wszystkim na celu zwiększenie osiąganych przychodów okazały się nieskuteczne. Polegały one przede wszystkim na poszukiwaniu nowych źródeł przychodów. W przypadku LPNT m.in. realizowaniu większej liczby zadań na podstawie umów z miastem Lublin i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego. Natomiast w przypadku w PNT w Opolu działań inwestycyjnych we współpracy z miastem.

Problemy finansowe w przypadku Bionanopark w Łodzi miały wpływ na ograniczenie działalności tej jednostki, a także doprowadziły w 2022 r. do złożenia wniosku o postępowanie sanacyjne i upadłościowe. Ograniczenia i bariery finansowe w działalności dotyczyły też części IOB działających w formie samorządowych jednostek budżetowych.

Wpływ ograniczeń finansowych na działalność IOB

Jak wskazała Dyrektor BPNT w Białymstoku: Jednym z kluczowych wyzwań jest możliwość pozyskania odpowiednich środków finansowych na realizację celów statutowych, w tym w szczególności na utrzymanie i rozwijanie infrastruktury parkowej (w tym specjalistycznej infrastruktury B+R), na profesjonalizację kadry, poszerzenie katalogu usług, a także rozwój sieci współpracy. Ograniczone środki finansowe, które otrzymujemy na działalność z budżetu Miasta, nie pozwalają na sfinansowanie wydatków niezbędnych dla rozwoju oferty BPNT w taki sposób, aby jak najlepiej odpowiadała ona na zapotrzebowania ze strony grup docelowych BPNT. Stąd też, BPNT stara się pozyskiwać fundusze zewnętrzne, ponieważ dzięki realizacji projektów dofinansowywanych z funduszy pomocowych UE jesteśmy w stanie realizować kluczowe zadania statutowe w wymiarze, który jest „zauważalny” z punktu widzenia realizacji celów lokalnej polityki społeczno-gospodarczej.

Jednocześnie Dyrektor BPNT w Białymstoku zwróciła uwagę na konkretne bariery w działalności Parku wynikające z uwarunkowań finansowych: *Trudność w utrzymaniu kluczowych pracowników. BPNT, będąc jednostką budżetową gminy, nie jest „atrakcyjnym pracodawcą” i nie ma możliwości konkurencyjnym poziomem wynagrodzeń z sektorem prywatnym o najlepszych pracowników. Ograniczony budżet na wynagrodzenia przy spłaszczającej się rok do roku siatce płac sprawia, iż utrzymanie doświadczonych pracowników posiadających dużą wiedzę i doświadczenie staje się z roku na rok coraz większym wyzwaniem.*

⁵¹ Umową o udzielenie wsparcia nr POIG.05.03.00-00-007/10-00 w ramach Działania 5.3 Wspieranie Ośrodków Innowacyjności osi priorytetowej 5 Dyfuzja innowacyjności, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2018 zawarta 30 grudnia 2010 r. z PARP.

**Gospodarna
sprzedaż
nieruchomości. Brak
procedur
chroniących mienie
potrzebne
w działalności
statutowej**

W sześciu objętych kontrolą IOB dokonywano zbycia nieruchomości⁵². W ramach kontroli badaniem objęto sprzedaż nieruchomości w pięciu instytucjach otoczenia biznesu. Objęte kontrolą transakcje sprzedaży nieruchomości zostały dokonane w sposób gospodarny oraz zgodnie z obowiązującymi w kontrolowanych jednostkach procedurami.

Przykład

W BPPT w Bydgoszczy prawidłowo klasyfikowano i ujmowano w sprawozdaniach zdarzenia gospodarcze związane ze sprzedażą działek inwestycyjnych. Kontroli poddano dwie transakcje. Nie stwierdzono nieprawidłowości i niezgodności księgowania przychodów ze sprzedaży działek oraz ich klasyfikacji jako majątku obrotowego (inwestycje w nieruchomości-grunty).

Sprzedaż ww. działek odbyła się za cenę wyższą niż wskazywał sporządzony operat szacunkowy, tj. za cenę rynkową.

Wspieranie przedsiębiorczości było realizowane przez część objętych kontrolą IOB także poprzez m.in. sprzedaż działek inwestycyjnych (np. w TARR w Toruniu lub BPPT w Bydgoszczy). Jednak w przypadku WPT Wrocław i TARR w Toruniu stwierdzono, iż mimo relatywnie dużego udziału w przychodach jednostki nie dostosowano procedur do tej formy działalności. Nie przyjęto rozwiązań, które pozwalały w sposób optymalny łączyć sprzedaż nieruchomości z innymi formami działalności statutowej, które polegają na wspieraniu przedsiębiorczości.

TARR w Toruniu osiągnął dodatni wynik finansowy w latach 2019–2020, co NIK ocenia pozytywnie. Dodatni wynik został uzyskany dzięki sprzedaży nieruchomości. Jednak w regulaminie licytacji (przetargu na sprzedaż nieruchomości) obowiązującym w TARR w Toruniu nie wprowadzono regulacji promujących przedsięwzięcia wpisujące się w regionalną strategię inteligentnych specjalizacji, innowacyjne lub stwarzające jak największą liczbę miejsc pracy.

Natomiast w przypadku WPT we Wrocławiu w wyniku problemów finansowych oraz konieczności regulowania zobowiązań wynikających z zawartych kredytów inwestycyjnych i obrotowych⁵³ Spółka zmuszona była do sprzedaży posiadanych nieruchomości, których to w okresie objętym kontrolą zbyto na kwotę ponad 28 mln zł. Spółka nie miała określonej procedury w obszarze sprzedaży nieruchomości, co biorąc pod uwagę skalę i liczbę (trzydzieści) zbytych nieruchomości może budzić obawy o optymalne wykorzystywanie posiadanych aktywów w postaci działek inwestycyjnych oraz możliwość pełnej realizacji zakładanych celów statutowych.

**Nieprawidłowości
w skontrolowanych
IOB przy
dokonywaniu
wydatków**

W 21% (czterech z 19) skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu stwierdzono nieprawidłowości przy wydatkowaniu środków finansowych przez kontrolowane IOB. Dotyczyło to: OPNT w Olsztynie, PNT w Opolu, BPPT w Bydgoszczy, KPT w Krakowie. W trzech przypadkach⁵⁴ doszło do naruszenia przepisów Pzp, które miały również zastosowanie przy dokonywaniu tych wydatków. W przypadku BPPT w Bydgoszczy naruszenie przepisów Pzp miało charakter formalny, tj. w Spółce w postępowaniu nr 542304-N-2018 przeprowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego w zamieszczonej po otwarciu ofert na stronie internetowej informacji nie zawarto danych o terminie wykonania zamówienia, warunkach płatności zawartych w ofertach, co było niezgodne z art. 86 ust. 5 pkt 3 Pzp.

Natomiast w trzech przypadkach IOB niegospodarnie realizowały zawarte umowy. W przypadku BPPT w Bydgoszczy polegało to m.in. na nienałożeniu na wykonawcę przewidzianych w umowie kar. Spółka nie podjęła skutecznych działań w związku z nieterminową realizacją umowy z 9 kwietnia 2021 r.

⁵² Kontrola w zakresie zbywania nieruchomości nie była dokonywana w samorządowych jednostkach budżetowych w związku z nieposiadaniem przez nie osobowości prawnej. Takich badań kontrolnych nie prowadzono również w podmiocie prywatnym PNT Eurocentrum w Katowicach.

⁵³ Zadłużenie Spółki na koniec II kwartału 2023 r. wyniosło 29,8 mln zł.

⁵⁴ OPNT w Olsztynie, BPPT w Bydgoszczy oraz PNT w Opolu.

w części dotyczącej przekazania kładów i rzutów (dokumentacja projektowa). Obowiązkiem wykonawcy umowy z 9 kwietnia 2021 r. zgodnie z Opisem Przedmiotu Zamówienia pkt 4 ust. 5 było ich przekazanie. Termin na realizację tych czynności upłynął 7 października 2021 r., a dokumenty w ostatecznych wersjach przekazano 21 października 2021 r.⁵⁵ Nieterminowe wykonanie umowy wiązało się z możliwością nałożenia kar w wysokości 2,2 tys. zł za każdy dzień przekroczenia terminu (tj. łącznie za 14 dni 30,8 tys. zł). Kar tych nie nałożono na wykonawcę.

Jednocześnie BPPT w Bydgoszczy w sposób nadmiernie ryzykowny finansowo zarządzał procesem inwestycyjnym. Płatności za wykonanie poszczególnych etapów ustalono w sposób niezabezpieczający interesy BPPT w Bydgoszczy w przypadku ewentualnego rozwiązania umowy przed zakończeniem robót budowlanych, gdyż dopuszczono do sytuacji, w której łączna wartość zapłaconych rat za roboty budowlane była wyższa niż wartość zrealizowanych robót po poszczególnych etapach. Ryzyka nie równoważyła wysokość złożonego zabezpieczenia. Przyjęte ryzyko gospodarcze było zdaniem NIK nadmierne i nienależycie zabezpieczone.

W przypadku PNT w Opolu doszło do wyrażenia zgody przez skontrolowany podmiot na zamianę umowy gwarantującej prawa majątkowe do dokumentacji projektowej i wykonawczej na licencję do projektu w okresie budowy obiektu, co było działaniem niegospodarnym, gdyż zmiana ww. zapisu porozumienia skutkowała tym, że kontrolowana jednostka zrezygnowała z otrzymania praw majątkowych do projektu (a tym samym z możliwości dokonywania zmian w budynku, którego jest właścicielem) i zgodziła się na korzystanie z nich w ramach udzielonej przez OTBS licencji do projektu w okresie jego budowy, zawierając umowę licencyjną na kwotę wskazaną przez OTBS. Wydatkowana w ten sposób niegospodarnie kwota wyniosła 413,3 tys. zł. Jednocześnie w skontrolowanej PNT w Opolu stwierdzono niegospodarne użytkowanie zakupionego sprzętu komputerowego.

Przykład

Sześć z 11 objętych badaniem zestawów komputerowych stanowiących własność PNT w Opolu, o łącznej wartości 21,3 tys. zł, znajdowało się w budynku CUP do dnia kontroli NIK (4 października 2023 r.), gdzie nie było użytkowane i pozostawało w kartonach. Ich nieużytkowanie, pomimo zakupu, było działaniem niegospodarnym. Ponadto stwierdzono, że trzy notebooki Lenovo (o łącznej wartości 12,9 tys. zł) oraz jeden monitor (o wartości 674 zł) użytkowane były w siedzibie Parku, pomimo tego, że ww. sprzęt miał stanowić wyposażenie budynku CUP i jak wskazano w kartach środka trwałego miejscem jego użytkowania był budynek CUP.

Natomiast w KPT w Krakowie stwierdzono działania niegospodarne polegające na odebraniu przez KPT zamówionych prac mimo, że inwestor nie zrealizował wszystkich zadań związanych z przygotowaniem właściwej dokumentacji, tj. wydatkowano kwotę w wysokości 18,5 tys. zł netto w sposób niezgodny z umową z 23 maja 2018 r. zawartą pomiędzy KPT w Krakowie a inwestorem zastępczym na stworzenie efektywnego systemu zarządzania i nadzoru inwestorskiego nad zadaniem *Remont dachu oraz części elewacji na budynku przy ul. Życzkowskiego 14 w Krakowie*. Powyższa kwota została wydatkowana, pomimo że inwestor zastępczy nie wykonał następujących zadań przewidzianych umową: nie opracował programu zapewnienia jakości oraz nie przekazał kompletu dokumentów po zakończeniu inwestycji.

W PNT w Opolu nierzetelnie przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki nr 5/PNT/2020/ZWR, w wyniku którego 2 marca 2020 r. zawarta została umowa licencyjna na kwotę 415,3 tys. zł. Ustalenia kontroli wykazały m.in., że: a) w protokole postępowania

⁵⁵ Dokumenty w sprawie przekazano 9 września 2021 r., a następnie w związku z uwagami Spółki przekazywanym 16 i 27 września 2021 r. ostateczne wersje dokumentów przekazano 21 października 2021 r. Termin na przekazanie poprawnych dokumentów z związku z uwagami z 27 września 2021 r. upłynął 7 października 2021 r.

o udzielenie ww. zamówienia brak było informacji wynikających ze wzoru protokołu określonego w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. brak było dat: zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, sporządzenia protokołu i zatwierdzenia protokołu, a punkt 14 wzoru, dotyczący obowiązku informacyjnego został z protokołu wykreślony; b) ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w trakcie kontroli NIK, tj. 10 października 2023 r.; c) przedmiot umowy wskazany w dokumentach dotyczących przeprowadzanego postępowania różnił się od przedmiotu określonego w umowie licencyjnej.

Naruszenie OPNT w Olsztynie polegały m.in. na nieujęciu zamówień na roboty elektryczne i fotowoltaikę w planie postępowań OPNT o udzielenie zamówień oraz niedokonaniu aktualizacji tych planów w tym zakresie, w trybie art. 23 ust. 4 Pzp. Ponadto Plan postępowań na 2021 r. nie został zamieszczony na stronie internetowej OPNT, co było wymagane art. 23 ust. 1 Pzp, a także wartość szacunkowa obu ww. zamówień, których zakres obejmował zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, nie została oszacowana na podstawie planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, co było wymagane przepisem art. 34 ust. 1 pkt 2 Pzp, lecz na podstawie rozeznania rynku.

Jednocześnie wadium określone przez OPNT w Olsztynie wymagane w zamówieniu na fotowoltaikę było wyższe od maksymalnej wartości wynikającej z art. 281 ust. 4 Pzp, tj. 1,5% wartości zamówienia, ponieważ stanowiło 2,73% tej wartości.

Ponadto w Bionanopark w Łodzi stwierdzono w związku badaniem prawidłowości wydatków Spółki, że Spółka, do dnia 30 września 2023 r., pomimo decyzji Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 czerwca 2022 r. utrzymującej nieprawidłowość polegającą na stwierdzeniu konfliktu interesów oraz udzieleniu zamówienia w trybie niekonkurencyjnym, nie zwróciła kwoty 197 tys. zł wraz z odsetkami. Działanie takie stanowiło naruszenie § 16 ust. 2 umowy o udzielenie wsparcia oraz art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym zwrot środków powinien nastąpić w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji. NIK wskazuje na niegospodarność oraz nierzetelność takich działań kontrolowanej IOB.

Naruszenia założeń dotyczących posiadanej infrastruktury lub zasad gospodarowania nią

W jednym skontrolowanym przypadku stwierdzono brak realizacji części zadań wynikających z umowy spółki. BPPT w Bydgoszczy nie zapewniała dostępu do laboratoriów własnych lub placówkach naukowych z nim współpracujących, pomimo że taki obowiązek wynikał z preambuły umowy spółki z dnia 21 grudnia 2004 r. lit. d.

W związku działalnością inwestycyjną PNT w Opolu polegającą na budowie i eksploatacji zaplecza biurowego oraz wdrożeniowego stwierdzono m.in., że PNT w Opolu nie w pełni przestrzegał przepisów wynikających z Prawa budowlanego oraz podejmował nierzetelne działania w związku z zaistniałymi usterkami budowlanymi.

Przykład

W odniesieniu do budynku zaplecza wdrożeniowego i biurowego (o powierzchni zabudowy wynoszącej 7 784,4 m²), w PNT w Opolu nie zapewniono wypełniania obowiązku określonego w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a w związku z pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁶, zgodnie z którym budynki

⁵⁶ Zgodnie z przywołanym przepisem obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli: 1) okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego: a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

o powierzchni zabudowy przekraczającej 2 000 m², powinny być w czasie ich użytkowania co najmniej dwa razy w roku, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada, poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego, w tym m.in. elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu. Kontrole te nie były przeprowadzone w całym okresie użytkowania przez Spółkę budynku, tj. od kwietnia 2019 do maja 2023.

Jednocześnie działania PNT w Opolu w związku z występującymi w budynku zaplecza wdrożeniowego i biurowego usterkami polegającymi na pęknięciach posadzek i ścian tego obiektu były m.in. sprzeczne z postanowieniami wynikającymi z §16 ust. 9 pkt 1 umowy na roboty budowlane nr 01/04/2018/ZARZ z 25 kwietnia 2018 r. Zgodnie z zawartą umową PNT w Opolu powinien m.in. niezwłocznie zawiadomić pisemnie wykonawcę o zaistniałych usterkach, a uczynił to dopiero 9 października 2023 r. tj. po przeprowadzeniu przez NIK w ramach kontroli oględzin.

Brak wiedzy oraz mechanizmów pozyskiwania wiedzy o działalności innowacyjnej przedsiębiorców

W 10 z 19, tj. 52,6% skontrolowany IOB nie posiadało danych dotyczących m.in. wdrożonych innowacji, projektów B+R, patentów w tym technologii lub posiadano dane niepełne, mimo że 100% jednostek (19 z 19) stanowiło to cel statutowy lub deklarowany⁵⁷ działalności skontrolowanej jednostki.

Przykład

TARR w Toruniu nie prowadziła działań w zakresie wspierania projektów B+R, transferu technologii oraz innowacyjności. Prezes spółki wyjaśnił, że *powodem braku takiej działalności było między innymi: brak zapytań w tym zakresie od lokalnych przedsiębiorców, na rzecz których mógłby być opracowany projekt będący przedmiotem zapytania oraz brak wykwalifikowanej w tym zakresie kadry.*

WPT we Wrocławiu posiadał natomiast dane dotyczące lokatorów (przedsiębiorców) prowadzących działalność innowacyjną, B+R, a także o dokonanych przez nich wdrożeniach projektów B+R oraz innowacji, lecz nie posiadał danych dotyczących zgłoszeń patentowych, uzyskanych patentów oraz wzorów użytkowych. Mimo, że celem statutowym WPT we Wrocławiu zgodnie ze statutem Spółki celem jej działania była stymulacja rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii.

W przypadku instytucji otoczenia biznesu KPT w Krakowie stwierdzono, iż podmiot nie pozyskiwał m.in. danych dotyczących struktury przychodów lokatorów/przedsiębiorców, w tym przychodów z m.in. wdrożonych patentów, projektów B+R oraz innowacji, mimo iż dostęp do części tych danych wynikał z postanowień właściwego regulaminu.

Naruszenie struktury organizacyjnej przy zatrudnianiu personelu

W DPIN we Wrocławiu rozwój organizacyjny i zatrudnianie personelu było niezgodne z obowiązującymi w jednostce przepisami. W latach 2021–2022 Zarząd DPIN we Wrocławiu wprowadził zmiany w strukturze organizacyjnej Spółki zatrudniając osoby na stanowiskach, bądź w komórkach organizacyjnych, które nie były wyszczególnione w obowiązującym Regulaminie organizacyjnym Spółki.

Przykład

Dotyczyło to m.in. zatrudnienia: 1) w biurze projektów miękkich na stanowisku dyrektora tego biura od 2 stycznia 2021 r.; 2) na stanowisku pełnomocnika ds. bezpieczeństwa informacji (na podstawie umowy zlecenia z 3 stycznia 2022 r.); 3) na stanowisku pełnomocnika ds. komunikacji i wizerunku (od 8

⁵⁷ PPPT w Płocku, który nie monitorował efektów współpracujących z nim przedsiębiorców w zakresie wdrażania innowacji, projektów B+R oraz transferu technologii, nie posiadał w statucie jak również w innych ewentualnych dokumentach o charakterze strategicznym zapisów dotyczących np. wspierania innowacji czy transferu technologii. Natomiast Spółka zakładała pozyskiwanie środków m.in. na tworzenie warunków korzystnego rozwoju firm. W przygotowywanych w PPPT w Płocku projektach strategii zwracano m.in. uwagę na rolę PPPT w Płocku jako miejsca, w którym koncentruje się przedsiębiorczość i nowatorski biznes, prowadzone są kompleksowe i konkurencyjne usługi oparte o profesjonalną wiedzę, nowoczesne technologie i globalne trendy.

lutego 2022 r.); 4) na stanowisku dyrektora ds. marketingu (od 1 lutego 2022 r.); 5) na stanowisku dyrektora ds. DCD 3D (od 22 marca 2022 r.).

NIK wskazuje, że tylko Radę Nadzorczą uprawniono do wprowadzenia zmian w Regulaminie organizacyjnym, a więc zatrudnienie dodatkowego personelu bez zmiany Regulaminu naruszało również uprawnienia Rady Nadzorczej DPIN we Wrocławiu.

5.2. Działania ministra właściwego ds. gospodarki na rzecz realizacji misji instytucji otoczenia biznesu

Minister nie zapewnił warunków skutecznej realizacji misji IOB, m.in. nie podejmował aktywnych działań na rzecz realizacji zadań określonych w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Strategii Produktywności. W swoich działaniach Ministerstwo nie wykorzystywało posiadanych (i częściowo zamawianych) analiz i rekomendacji. Natomiast trwające od końca 2018 r. prace nad nowym systemem akredytacji nie zostały dotychczas zakończone.

NIK wskazuje, iż w toku prac nad nowym systemem akredytacji nie przeprowadzono ewaluacji dotychczas obowiązującego systemu akredytacji, co naruszało zarówno standardy kontroli zarządczej jak i ograniczało dostęp do potrzebnej przy tworzeniu nowego systemu wiedzy.

Brak podejmowania przez Ministra rekomendowanych działań lub ich weryfikacji

Minister właściwy do spraw gospodarki nie zapewnił warunków skutecznej i rzetelnej realizacji polityki Rady Ministrów określonej w SOR, która zakładała podniesienie wydajności i profesjonalizację instytucji otoczenia biznesu oraz świadczenia przez nie nowych usług w odpowiedzi na popyt zgłaszany przez przedsiębiorców. Konieczność poprawy skuteczności IOB wspierających innowacyjność została określona przez Radę Ministrów także w Strategii Produktywności w zadaniu *Zwiększenie skuteczności działań Ośrodków Innowacji*, które do zakończenia działań kontrolnych nie zostało przez Ministra wdrożone do realizacji.

Przykład

W analizie przygotowanej na zlecenie Ministerstwa pt. „Analiza obejmująca polityki oraz instrumenty wsparcia wobec instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw w wybranych krajach z 2019 r.”⁵⁸ podano, że potrzebne jest uregulowanie ustawowej definicji instytucji otoczenia biznesu. Służyłoby to zapewnieniu jednolitej interpretacji tego pojęcia i ustaleniu stawianych przed IOB i zadań oraz stworzeniu reguł finansowania ich działań zarówno w systemie popytowym, jak i podażowym, aby nie były one barierą do angażowania się ośrodków w powierzone im zadania. Dlatego potrzebne jest opracowanie ustawowej definicji pozwalającej na ich wyodrębnienie jako podmiotów pełniących istotną rolę w polityce gospodarczej i posiadających umocowanie do korzystania z warunków ubiegania się o finansowanie projektów ze środków budżetowych i UE.

Minister nie podjął m.in. działań mających na celu przyjęcie aktu prawnego określającego zasady funkcjonowania systemu IOB w Polsce. NIK ocenia zaniechanie w tym zakresie za działanie nierzetelne, zwłaszcza że nie podjęto także działań przygotowawczych dotyczących tej kwestii. Nie sporządzono więc np. analiz, które wskazywałyby na niezasadność podejmowania prac legislacyjnych dotyczących zdefiniowania prawnego instytucji otoczenia biznesu.

Potrzeba przygotowania regulacji wynikała z analiz rozwiązań w krajach w których działały efektywne systemy IOB⁵⁹, raportu dotyczącego sytuacji IOB

⁵⁸ Przygotowanej przez firmę EVALU Sp. z o.o przy udziale ekspertów Politechniki Warszawskiej.

⁵⁹ Analiza obejmująca polityki oraz instrumenty wsparcia wobec instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw w wybranych krajach, Warszawa 2019.

w Polsce⁶⁰, a także regulaminu organizacyjnego Departamentu Innowacji Ministerstwa z 26 lipca 2018 r.

We wskazanym raporcie z 2019 r. przeanalizowano systemy IOB w Czechach, Hiszpanii, Finlandii, Francji, Izraelu, Korei Południowej Niemczech, Norwegii, Singapurze, Szwecji, USA i Wielkiej Brytanii. Wyniki tej analizy wskazywały m.in., że niezbędna jest koordynacja działań przez administrację centralną m.in. poprzez tworzenie mechanizmów wspierających i promujących zadania z zakresu wspierania innowacyjności przedsiębiorstw. Minister nie podjął działań mających na celu przyjęcie aktu prawnego określającego zasady funkcjonowania systemu IOB w Polsce. Potrzeba przygotowania regulacji wynikała z analiz rozwiązań w krajach, w których działały efektywne systemy IOB. Natomiast w raporcie przygotowanym przez SOOiP w 2018 r. podano, że „brak systemowego podejścia, określenia strategicznych celów ośrodków, połączonego z monitorowaniem ich realizacji oraz brak wprężenia tej grupy podmiotów w strategiczne działania Państwa, skutkowało podejmowaniem przez właścicieli ośrodków działalności często odbiegającej od działalności podstawowej, obserwowany był zanik usług proinnowacyjnych doradczych i szkoleniowych, a także inkubacyjnych. Małe rezultaty związane z komercjalizacją i transferem technologii”.

Jednocześnie w analizie przygotowanej na zlecenie Ministerstwa podano, że potrzebne jest uregulowanie ustawowej definicji instytucji otoczenia biznesu. Służyłoby to zapewnieniu jednolitej interpretacji tego pojęcia i ustaleniu stawianych przed IOB zadań oraz stworzeniu reguł finansowania ich działań zarówno w systemie popytowym, jak i podażowym, aby nie były one barierą do angażowania się ośrodków w powierzane im zadania. Dlatego potrzebne jest opracowanie ustawowej definicji pozwalającej na ich wyodrębnienie jako podmiotów pełniących istotną rolę w polityce gospodarczej i posiadających umocowanie do korzystania z warunków ubiegania się o finansowanie projektów ze środków budżetowych i UE.

Słabnięcie roli IOB jako skutek m.in. braku aktywnej polityki Ministra

Nieskuteczność realizacji polityki Rady Ministrów w sferze wspierania działalności instytucji otoczenia biznesu potwierdzają dane zawarte w raportach, z których korzystało Ministerstwo w celu oceny funkcjonowania IOB⁶¹. W szczególności zgodnie z danymi z tych raportów firmy technologiczne stanowiły tylko ok. 50% klientów ośrodków innowacji dysponujących przestrzeniami użytkowymi na wynajem (wśród których dominowały parki technologiczne, których infrastruktura, sposób działania zostały dzięki nakładom inwestycyjnym przystosowane przede wszystkim do wspierania firm technologicznych), co nie pozwalało potwierdzić, iż te ośrodki, wypełniały w pełni misję wsparcia innowacyjności. O nieskuteczności realizacji polityki określonej w SOR świadczyło również niepodejmowanie przez IOB nowych inicjatyw oraz stopniowe zamykanie się ośrodków na nowych klientach. W latach 2016-2021 zmniejszyła się istotnie liczba IOB z zapleczem infrastrukturalnym o potwierdzonej jakości świadczonych usług⁶², biorąc pod uwagę liczbę IOB posiadających certyfikaty weryfikujące jakość podejmowanych przez nie działań. Przykładowo liczba akredytowanych OI na koniec 2017 r. wynosiła 83, natomiast na koniec września 2023 r. wyniosła cztery (spadek o ponad 95%). Jednocześnie Minister nie podjął wystarczających działań zapobiegających tym niekorzystnym tendencjom.

⁶⁰ Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2018, Poznań/Warszawa 2018.

⁶¹ Tak szeroki zakres danych przedstawiony był w raporcie „Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport z badania 2021” zrealizowanym przez Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości i opublikowanym na stronie internetowej Stowarzyszenia: <https://www.sooipp.org.pl/>.

⁶² Certyfikaty takie poza MRiT wydawały także takie instytucje jak Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości czy EBN. Z 61% do 41% spadła ilość ośrodków posiadających certyfikat ISO, z 17% do 6% spadła ilość ośrodków posiadających certyfikat SOOiP, z 17% do 6% spadła ilość ośrodków posiadających akredytację MRiT, utrzymała się na niezmiennym poziomie liczba certyfikacji wydawanych przez EBN tj. 6%.

**Opieszale
i częściowo
nierzetelne
przygotowywanie
przez Ministra
systemu nowej
akredytacji**

NIK wskazuje, iż realizowanie i inicjowanie polityki Rady Ministrów w zakresie swojej właściwości jest obowiązkiem każdego z członków Rady Ministrów. Zgodnie z art. 7 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów⁶³ członek Rady Ministrów realizuje politykę ustaloną przez Radę Ministrów. Realizując politykę ustaloną przez Radę Ministrów Minister m.in. współdziała z innymi członkami Rady Ministrów, nadzoruje działalność terenowych organów administracji rządowej, prowadzi konsultacje publiczne oraz współdziała z samorządem terytorialnym, organizacjami społecznymi i przedstawicielstwami środowisk zawodowych i twórczych.

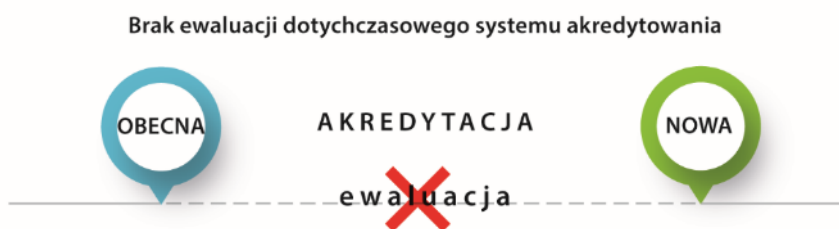
Rozpoczęte na koniec 2018 r. działania Ministra dotyczyły wprowadzenia zmian w systemie akredytacji Ośrodków Innowacji, który funkcjonował od listopada 2015 r. Zmiany nie zostały wdrożone mimo, iż prace nad opracowaniem tych zmian trwały przez pięć lat. Wprawdzie założenia dla nowego systemu akredytacji, w tym kryteria akredytacji dla OI jak i ich konsorcjów były szeroko konsultowane i omawiane na organizowanych w tym celu spotkaniach, tak aby jak najszerszej uwzględnić uwagi zgłaszane przez OI, ich organizacje jak i przedstawicieli urzędów marszałkowskich reprezentujących szczebel regionalny co NIK ocenia jako właściwe. Jednak realizując zadanie *Zwiększenia skuteczności działań Ośrodków Innowacji*, przyjęte w Strategii Produktywności 2030, Minister nierzetelnie przygotował określony w tym zadaniu projekt strategiczny dotyczący opracowania nowego systemu akredytacji. Nie przeprowadził ewaluacji dotychczas funkcjonującego systemu co było niezgodne ze standardem kontroli zarządczej B.6, który zaleca przeprowadzenie oceny skuteczności, efektywności i oszczędności podejmowanych działań.

Przykład

Wymienione raporty wprawdzie wskazują szereg barier w funkcjonowaniu OI, jednak nie zawierają m.in. informacji o nieprawidłowościach w dotychczasowym działaniu systemu akredytacji, na podstawie których można by było dokonać zmian samego systemu akredytacji OI. Nie zawierają również oceny w jakim stopniu system akredytacji wpływa na podnoszenie jakości świadczonych usług jak i realizację pozostałych wyżej przywołanych celów które miał on realizować. Wobec powyższego brak wskazanych analiz dotyczących dotychczasowego działania systemu akredytacji jest w ocenie NIK działaniem nierzetelnym i sprzecznym ze standardem kontroli zarządczej B.6. W ocenie NIK ewaluacja umożliwiłaby weryfikację dotychczasowych efektów i w konsekwencji zaprogramowanie zmian adekwatnie do potrzeb.

Infografika nr 6

Brak ewaluacji dotychczasowej akredytacji IOB przed zmianą systemu

Źródło: analiza danych z kontroli NIK.

Jednocześnie Ministerstwo przystępując do realizacji zadania dotyczącego akredytacji nie określiło dokładnego zakresu prac jakie były niezbędne dla jego realizacji i nie oszacowało niezbędnych kosztów. Na zasadność takiego planowania działań wskazują „Standardy zarządzania projektami strategicznymi” przygotowane przez Rządowe Biuro Monitorowania Projektów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. „Standardy zarządzania projektami

⁶³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1188, ze zm.

strategicznymi” przygotowane przez Rządowe Biuro Monitorowania Projektów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wskazywały, iż oszacowanie kosztów realizacji projektu oraz opracowanie jego modelu finansowego jest elementem fazy jego planowania.

W ocenie NIK założenia finansowe powinny uwzględniać również prace przygotowawcze dla realizacji zadania zmiany systemu akredytacji. W tym przypadku dotyczy to określenia w pierwszej kolejności jakie prace/analizy zewnętrzne będą potrzebne oraz oszacowania niezbędnych na ich realizację środków. Pomimo wydatkowania kwoty 574,3 tys. zł. Ministerstwo nie przeprowadziło wcześniej analizy jakie prace są niezbędne i powinny zostać sfinansowane z dostępnych środków co według wskazanych standardów zarządzania projektami strategicznymi powinno mieć miejsce.

Jednocześnie NIK wskazuje, iż brak założeń finansowych i oszacowania niezbędnych środków jest działaniem nierzetelnym. Równocześnie NIK wskazuje, że dla realizacji uruchomienia instrumentów wsparcia finansowego dla akredytowanych podmiotów, Ministerstwo również nie udokumentowało analiz wskazujących, że założone w ramach alokacji kwoty są adekwatne dla skutecznej realizacji Działania 2.18. Rozwój oferty ośrodków innowacji dla firm w ramach programu FENG.

Nieuwzględnienie przez Ministra w kolejnych regulaminach organizacyjnych Ministerstwa i Departamentu zadań odnoszących się do IOB i skupienie się jedynie na ośrodkach innowacji było działaniem nierzetelnym. Powodowało bowiem wyłączenie z zakresu działań Ministra m.in. ośrodków przedsiębiorczości.

Brak analiz finansowych także dla działania w FENG dotyczącego części IOB

Nieuzasadnione zawężanie zakresu podmiotowego działalności Ministerstwa wobec IOB

Przykład

Regulamin Departamentu Innowacji Ministerstwa z 26 lipca 2018 r. zakładał: a) prowadzenie spraw związanych z akredytacją IOB w kontekście prawidłowej realizacji Poddziałania 2.3.1 POIR; b) realizacja polityki wobec IOB; c) przygotowywanie projektów aktów prawnych oraz prowadzenie procesu legislacyjnego z zakresu funkcjonowania IOB; d) prowadzenie spraw z zakresu IOB.

Regulamin Departamentu Innowacji Ministerstwa z 18 września 2020 r. zakładał:

a) prowadzenie spraw z zakresu Instytucji Otoczenia Biznesu, w zakresie polityki innowacyjności, w tym akredytacji Ośrodków Innowacji; b) opracowywanie, realizacja i monitorowanie wdrażania programów i instrumentów wsparcia innowacyjności wynikających z zapisów dokumentów strategicznych, w tym w szczególności instrumentów wsparcia w zakresie IOB; c) prowadzenie spraw dotyczących rozwoju systemu świadczenia usług proinnowacyjnych oraz rozwoju IOB w zakresie polityki innowacyjności, d) prowadzenie spraw z zakresu IOB.

Regulamin Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej Ministerstwa z 4 kwietnia 2022 r. zakładał: a) prowadzenie spraw z zakresu instytucji otoczenia biznesu w obszarze polityki innowacyjności, w tym akredytacji ośrodków innowacji; b) prowadzenie spraw dotyczących rozwoju ośrodków innowacji; c) realizacja projektów pozakonkursowych w ramach POPT na lata 2014-2020 oraz ich kontynuacja; w ramach programów na lata 2021-2027, w szczególności w odniesieniu do zadań dotyczących ośrodków innowacji.

Regulamin Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej z 2 lutego 2023 r. zakładał: a) prowadzenie spraw z zakresu wspierania rozwoju ośrodków innowacji (OI), w tym akredytacji ośrodków innowacji; b) prowadzenie spraw z zakresu akredytacji, wspierania rozwoju i sieciowania ośrodków innowacji, w tym ośrodków innowacji cyfrowych i zielonych, — wyznaczanie kierunków rozwoju ośrodków innowacji, — współpraca z władzami regionalnymi w tym zakresie, — organizacja konkursu o akredytację ośrodków innowacji, w tym opracowanie dokumentacji konkursowej, obsługa generatora obsługi wniosków, ocena wniosków we współpracy z ekspertami zewnętrznymi, — monitorowanie rozwoju OI i ewaluacja składanych sprawozdań; c) współpraca z europejskimi

ośrodkami innowacji cyfrowych i ich koordynatorem tj. Fundacją Platforma Przemysłu Przyszłości; d) realizacja zadań związanych projektowaniem polityki spójności UE, w tym prowadzenie spraw związanych z przygotowaniem programów wsparcia ośrodków innowacji i cyfryzacji przedsiębiorstw, w tym w ramach POIR i POPT na lata 2014-2020 oraz ich kontynuację w ramach programów na lata 2021-2027.

NIK wskazuje jednocześnie, iż w Standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (zawartych w komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych) podkreślono znaczenie struktury organizacyjnej oraz właściwego określenia zadań i uprawnień. Zgodnie z powyższymi standardami, struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty spójny (standard A.3).

**Opinie i oczekiwania
objętych kontrolą
IOB wobec systemu
akredytacji**

63% (12 z 19) objętych kontrolą podmiotów nie występowało o akredytację do MRiT. Z pozostałych siedmiu podmiotów – dwa wystąpiły i otrzymały akredytację od Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (status Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej), a w jednym przypadku kontrolowana IOB wystąpiła o akredytację, lecz jej nie otrzymała z powodu niespełniania kryteriów. Natomiast jako główne powody braku występowania o akredytację podawano brak użyteczności takiej akredytacji w działalności kontrolowanej jednostki lub trudności ze spełnieniem kryteriów w związku ze specyfiką działalności (np. realizacja zadań przede wszystkim ośrodka przedsiębiorczości). Na te okoliczności wskazało 69% (dziewięć z 13) podmiotów, które nie posiadały akredytacji.

Przykłady

W okresie objętym kontrolą PNT w Opolu podejmował działania w celu pozyskania akredytacji, w tym celu Prezes Spółki 23 grudnia 2020 r. złożył wnioski do ówczesnego Ministra Rozwoju i Technologii, który został odrzucony. W uzasadnieniu odrzucenia tego wniosku złożonego przez Spółkę (z 10 stycznia 2021 r.) Wydział Polityki Innowacyjności – Departament Innowacji Ministerstwa Rozwoju, wskazał, że trzy z pięciu usług wskazanych przez Spółkę nie mieści się w zakresie usług proinnowacyjnych.

Od początku 2023 roku Spółka, wraz z innymi IOB z całej Polski, aktywnie uczestniczy w konsultacjach z Ministerstwem Rozwoju i Technologii dotyczących projektu nowego systemu akredytacji Ośrodków Innowacji. Na chwilę obecną system nadal jest w fazie przygotowania, niemniej jak tylko zostanie wdrożony, Spółka ponownie będzie się ubiegała o przyznanie akredytacji.

JCI w Krakowie nie występował do Ministra Rozwoju i Technologii z wnioskiem o akredytację dla jednostki świadczącej proinnowacyjne usługi dla sektora małych i średnich przedsiębiorców.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie podjął działań zmierzających do uzyskania akredytacji, gdyż nie dostrzegwał istotnej wartości dodanej w uzyskaniu takiej akredytacji.

Jednocześnie część podmiotów nie uzyskując dotychczas akredytacji była zainteresowana i uczestniczyła w procesie przygotowania nowej akredytacji. Na przykład OPNT w Olsztynie nie ubiegał się⁶⁴ o uzyskanie akredytacji od ministra właściwego ds. gospodarki lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Dyrektor Parku wyjaśniła, że decyzja taka wynikała z faktu, że w regionie nie funkcjonował system akredytacji IOB, natomiast w odniesieniu do systemu ministerialnego Park nie spełniłby warunku wykazania się wykonaniem odpowiedniej ilości usług w określonej we wniosku o akredytację kwocie. Sytuację komplikował również fakt, że znaczna część usług w OPNT świadczona

⁶⁴ Do 8 września 2023 r.

jest w ramach projektów dofinansowanych ze środków europejskich. Podmiotami realizującymi takie usługi są partnerzy projektowi specjalizujący się w różnych dziedzinach, a nie bezpośrednio sam OPNT. Z tego też powodu OPNT aktywnie włączył się w proces opracowywania nowego systemu akredytacji IOB. Podczas konsultacji przedstawianych projektów dokumentów związanych z nowym systemem akredytacji OPNT zgłaszał w 2023 r. swoje uwagi, mając obawy, że proponowane założenia nowego systemu akredytacji mogą znów, niejako na starcie, uniemożliwiać ubieganie się o akredytację Ministerstwa ośrodków innowacji o podobnej wielkości i działających na podobnych zasadach jak OPNT.

Na problemy związane z przedłużającymi się pracami nad nowym systemem akredytacji zwróciła natomiast uwagę Dyrektor BPNT w Białymstoku: *Starania o uzyskanie dofinansowania utrudnia fakt, iż na szczeblu centralnym, brakuje jednolitej definicji ośrodka innowacji i systemowego wsparcia dla ośrodków innowacji, które działają „misyjnie” – not for profit. Funkcjonujące w urzędowych regulacjach definicje ośrodków innowacji mają obecnie rozbieżną treść. Wielość definicji ośrodka innowacji oraz brak systemowego wsparcia ośrodków, a także powiązanego z nim nowego modelu akredytacji ośrodków innowacji świadczących usługi proinnowacyjne utrudnia technoparkom zbudowanie długofalowej strategii rozwoju. System akredytacji ośrodków innowacji obowiązywał do grudnia 2021 r. Do dnia dzisiejszego, pomimo procesu przygotowawczego trwającego od co najmniej 2019 r. i zapowiedzi diametralnej zmiany, Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie wdrożyło nowego modelu akredytacji ośrodków innowacji i towarzyszącego im systemu wspierania tychże. Parki naukowo-technologiczne stanowić powinny istotne ogniwo w krajowym ekosystemie innowacji, a na dzień dzisiejszy, z uwagi na wskazane wyżej luki są wystawione na peryferia.*

NIK wskazuje, że w Strategii Produktywności 2030 zakładano zwiększenie skuteczności Ośrodków Innowacji m.in. dzięki opracowaniu nowego systemu akredytacji.

5.3. Osiągnięcie przez instytucje otoczenia biznesu założonych efektów

Zdecydowana większość skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu, które realizowały projekty infrastrukturalne współfinansowane z UE, przestrzegała wymogów zachowania okresu trwałości. Natomiast ponad połowa objętych kontrolą instytucji otoczenia biznesu nie monitorowała realizacji zadań statutowych dotyczących wspierania innowacji lub/i transferu technologii lub osiągała, biorąc pod uwagę efekty współpracujących przedsiębiorców, tendencje zniżkowe w danym zakresie.

W ograniczonym stopniu wpływ na prawidłowość i skuteczność działania miały cele zarządcze. W połowie jednostek, w których je określono, nie były w istotnej części realizowane lub nie zostały prawidłowo określone.

W większości przypadków 85% (11 z 13⁶⁵) kontrolowane IOB prawidłowo zarządzały infrastrukturą powstałą w ramach projektów współfinansowanych z UE i przestrzegały zobowiązań okresu trwałości.

Przykład

Beneficjent (tj. PSSE-GPN-T) w projekcie pt.: „Gdański Park Naukowo - Technologiczny – Etap III” (nr umowy nr POIG.05.03.00-00-002/09-00⁶⁶ zawartej 24 czerwca 2009 r.) osiągnął zakładane wskaźniki na poziomie 100%.

⁶⁵ Populacja kontrolowana w tym zakresie liczyła 13 podmiotów.

⁶⁶ Całkowity koszt projektu wyniósł 169 601,3 tys. zł, w tym dofinansowanie środkami UE – 111 200,7 tys. zł. Projekt zakończył się 31 marca 2015 r. Zmiany do projektu wprowadzane były dziewięcioma aneksami do umowy.

Większość kontrolowanych IOB prawidłowo realizowała wymogi okresu trwałości projektów infrastrukturalnych

W projekcie tym nie było obowiązku planowania konkretnych wartości wskaźników rezultatu do osiągnięcia w poszczególnych latach okresu trwałości (2015-2035). W Informacji Pokontrolnej z 27 listopada 2018 r. sporządzonej przez PARP dotyczącej kontroli trwałości projektu nie stwierdzono w ww. zakresie zastrzeżeń/nieprawidłowości.

Beneficjent na podstawie § 8 ust. 6 ww. umowy o dofinansowanie zobowiązał się przedstawić na żądanie Instytucji Wdrażającej informacje z osiągniętych wskaźników w okresie o którym mowa w ust. 2 (w okresie trwałości projektu - przez okres 20 lat). W odpowiedzi na pisma z PARP w latach 2015-2022 w PSSE sporządzano „Oświadczenia dotyczące utrzymania trwałości ww. projektu”, zgodnie z przekazanym wzorem. PSSE przekazywała informacje z działalności objętej projektem POIG Działanie 5.3, w których sprawozdawała o działalności dotyczącej:

- 1) usług szkoleniowych dotyczących powstawania lub rozwoju przedsiębiorców prowadzących badania naukowe, prace rozwojowe lub działalność innowacyjną: w 2018 r. – 106, w 2019 r. - 286, w 2020 r. - 331, w 2021 r. – 43, w 2022 r. – 389;
- 2) usług doradczych dotyczących powstawania lub rozwoju przedsiębiorców prowadzących badania naukowe, prace rozwojowe lub działalność innowacyjną: 62, pięć, 12, siedem, 19;
- 3) dzierżawy/najmu nieruchomości do celów prowadzenia badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności innowacyjnej: 55, 51, 41, 48, 41;
- 4) dzierżawy/najmu/użyczenia nieruchomości dla podmiotów otoczenia biznesu: sześć, cztery, dwie, jedną, dwie.

W przypadku dwóch skontrolowanych BPPT Bydgoszczy i KPT w Krakowie stwierdzono, że współfinansowane ze środków UE dwa projekty infrastrukturalne tj. wybudowanie obiektu biurowego pod roboczą nazwą inkubator przedsiębiorczości oraz Multilab w ramach projektu Małopolski Park Technologii Innowacyjnych nie były w pełni wykorzystywane przez skontrolowane IOB zgodnie z założeniami.

Przykład

Nieprawidłowo zrealizowano umowę nr WP-II-433.5.328.2014 („Wybudowanie obiektu biurowego pod roboczą nazwą inkubator przedsiębiorczości”) gdyż: wsparcie przedsiębiorstw polegało w okresie trwałości wyłącznie na najmie lokali, pomimo że zgodnie z wnioskiem w części C.1.3 projektu Spółka zobowiązała się do powstania wyspecjalizowanej instytucji wsparcia oferującej pakiet kompleksowych, specjalistycznych usług (wskazanych we wniosku) ułatwiających rozwijanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Tymczasem, mimo zobowiązania nie oferowała ona przedsiębiorcom usług w postaci: organizowania szkoleń i warsztatów z zakresu tworzenia i zarządzania własną firmą, oferowania doradztwa prawno-podatkowego, w tym usług doradczych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W latach 2018–2023 w sposób niepełny wykorzystywano oddane do użytkowania w styczniu 2016 r. laboratorium multimedialne Multilab, na które Spółka wydatkowała kwotę 9 502,5 tys. zł (z wnioskowanej w ramach Działania 5.3 kwoty 14 000 tys. zł) poprzez m.in. brak aktualizacji użytkowanego oprogramowania. Było to niezgodne z przyjętymi w projekcie założeniami i mogło wynikać z braku odpowiednich analiz ekonomicznych dotyczących utrzymania laboratorium. Brak skutecznych działań Zarządu Spółki w zakresie realizacji projektu, zgodnie z jego funkcją, należy uznać za działanie niegospodarne.

Komplementarność usług, które miały być świadczone w Multilab w okresie trwałości projektu, tj. do 2035 r. opierała się na pełnym wykorzystaniu zakupionego sprzętu i oprogramowania. Koncepcja zakładała, że Multilab stanie się synonimem nowoczesnego i kreatywnego centrum technologii informacyjnych. Brak aktualizacji licencji ograniczał oferowanie usług, które były w zamierzeniu celem utworzenia laboratorium multimedialnego, a zaniechanie związane z kompleksową zmianą modelu działania biznesowego

laboratorium doprowadziły do utraty pierwotnej roli Multilab, którą zgodnie z koncepcją miało pełnienie roli jednej z kluczowych przestrzeni w projekcie dofinansowanym w Działaniu 5.3 w Małopolskim Parku Technologii Informacyjnych.

Niepełna realizacja postanowień okresu trwałości miała wpływ w obu przypadkach na ograniczenie działalności innowacyjnej współpracujących przedsiębiorców.

Ponadto w Bionanopark w Łodzi stwierdzono, że część posiadanych laboratoriów traciła, ze względu na trudną sytuację finansową Spółki, posiadane certyfikaty i w konsekwencji ograniczało swoją funkcjonalność, aczkolwiek nie stwierdzono naruszenia okresu trwałości.

Przykład

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniach z działalności Spółka z przyczyn finansowych: nie spełniła wymagań normy ISO 13485: 2010 i proces certyfikacji w zakresie projektowania zakończono⁶⁷; zawiesiła proces certyfikacji w zakresie spełnienia norm PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02⁶⁸; nie uiszczała składek za przeprowadzenie audytu w Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej w konsekwencji czego została wykreślona z wykazu certyfikowanych jednostek badawczych⁶⁹.

Opisane wyżej problemy z certyfikacjami znalazły swoje odzwierciedlenie w spadających przychodach ze sprzedaży usług w zakresie badań naukowych i wynajmu powierzchni laboratoryjnej oraz aparatury badawczej. Przychody te wynosiły odpowiednio: 1 067 tys. zł w 2018 r. (co dawało wykonanie planu na poziomie 51,2%), 2 011 tys. zł w 2019 r., 1 180, 6 tys. zł w 2020 r., 935,9 tys. zł w 2021 r. i 861, 6 tys. zł w 2022 r. (co dawało wykonanie planu na poziomie 37,96%).

Jednocześnie tylko w siedmiu objętych kontrolą IOB monitorowano w miarę posiadanych danych i analizowano na podstawie posiadanych wskaźników realizację dokumentów o charakterze strategicznym.

Przykład

PNT Eurocentrum w Katowicach w latach objętych kontrolą kontynuowała swoją działalność w obszarach objętych wskaźnikami wymaganymi do osiągnięcia na dzień zakończenia realizacji projektu, które zostały osiągnięte przez jednostkę 2015 r. Na koniec I kwartału 2023 r. liczba przedsiębiorstw, które skorzystały z zakupionego wyposażenia i infrastruktury technicznej PNT wyniosła 539 podmiotów, w tym w okresie objętym kontrolą: w 2018 r. – 137, w 2019 r. – 34, w 2020 r. – 30, w 2021 r. – 37, w 2022 r. – 67 i w I kwartale 2023 r. – 17.

Łącznie od rozpoczęcia projektu zrealizowano 235 usług doradczych. Liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw na terenie objętym realizacją projektu na koniec I kwartału 2023 r. była równa założonej wartości docelowej i wynosiła 17 przedsiębiorstw. Liczba podmiotów (IOB/przedsiębiorcy/MŚP) zaangażowanych w prowadzenie działalności wynikającej z projektu na koniec I kwartału 2023 r. wyniosła 74. Liczba projektów badawczych, rozwojowych i celowych zrealizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury strefy B+R w całym okresie działalności PNT Eurocentrum wyniosła 13, w tym:

⁶⁷ Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (PCBC) w dniu 26 stycznia 2022 r. przeprowadziło audyt dostosowania Pracowni Indywidualnych Implantów Medycznych do aktualnie obowiązujących wymagań prawnych w zakresie wyrobów medycznych. Audytorzy stwierdzili, że Pracownia nie przedstawiła dowodów skutecznego funkcjonowania, utrzymania i doskonalenia systemu zarządzania. W trakcie audytu stwierdzono niezgodności z procedurą. W celu zweryfikowania skuteczności działań korygujących niezbędne byłoby przeprowadzenie dodatkowego audytu (re-audit).

⁶⁸ Proces certyfikacji zawieszono do 15 lutego 2024 r. z uwagi na: niegenerowanie przez Laboratorium Autentyfikacji Produktu zaplanowanych przychodów (znane sieci marketów nie zdecydowały się na masowe badanie wina), brak odpowiedniej obsady kadrowej (w sierpniu 2023 r. w Laboratorium pracowała jedna osoba na pół etatu) i brak środków pozwalających na ponoszenie dodatkowych kosztów.

⁶⁹ Składka wynosiła 6 tys. zł i nie została uiszczona z uwagi na blokadę rachunków bankowych Spółki i trudności z utrzymaniem płynności finansowej.

W części skontrolowanych IOB cele zarządcze nie zostały zrealizowane lub nie zostały w sposób prawidłowy określone/rozliczone

w okresie objętym kontrolą zrealizowano po jednym w 2018 r., 2021 r. i w I kwartale 2023 r.

Liczba jednostek naukowych korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej w latach 2015 – 2023 wynosiła 29, z czego w okresie objętym kontrolą – trzy, po jednej w 2018 r., 2019 r., i w 2022 r. W przedsiębiorstwach korzystających ze wsparcia infrastruktury PNT od 2015 r. zatrudnionych było średnio 226 pracowników, a w okresie kontrolowanym pracowało: w 2018 – 319 pracowników, w 2019 r. – 381, w 2020 r. 175, w 2021 r. – 122 i w 2022 r. – 203 pracowników.

W 46,2% (6 z 13) przypadków określone cele zarządcze nie były w latach 2018–2022 w sposób istotny realizowane lub zostały w sposób nieprawidłowy określone i rozliczone.

Przykładowo Zarząd TARR w Toruniu spośród łącznie 20 celów zarządczych wyznaczonych przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na lata 2018-2022 nie osiągnął ośmiu. W tym nie osiągnięto: po jednym w latach 2018 i 2019, dwóch w 2020 r. oraz czterech w 2021 r. Niezrealizowane zamierzenia dotyczyły m.in.: przygotowania modelu operacyjnego Regionalnego Centrum Kompetencji, zwiększenia liczby przedsiębiorców obsługiwanych przez TARR w Toruniu, przygotowania koncepcji i modelu funkcjonowania Europejskiego Hubu Innowacji Cyfrowych, wypłaty przedsiębiorstwom wsparcia finansowego w projekcie Fundusz Eksportowy. Natomiast w TARR w Tarnobrzegu we wszystkich objętych kontrolą latach realizowany poniżej założeń cel zarządczy dotyczył projektu „Centralny Okręg Szkoleniowy”.

W 23% (3 z 13) skontrolowanych IOB cele zarządcze zostały w sposób nieprawidłowy określone lub rozliczone. Dotyczyło to takich instytucji otoczenia biznesu jak: PNT w Opolu, WPT we Wrocławiu oraz DPIN we Wrocławiu.

Przykład

W WPT we Wrocławiu zmiana celów zarządczych na 2022 r. została dokonana na dwa dni przed zakończeniem roku w taki sposób, by wyeliminować te cele zarządcze, które nie zostały osiągnięte. Zmiana ta skutkowałą wypłatą wynagrodzenia dodatkowego dla członków zarządu Spółki za 2022 r.⁷⁰.

Przedmiotowej zmiany dokonała Rada Nadzorcza w dniu 29 grudnia 2022 r., na wniosek Zarządu Spółki. Pozostawienie dotychczasowych celów oznaczałoby, że dwa z czterech celów nie zostałyby zrealizowane (osiągnięcie zysku netto i poprawa wskaźnika bieżącej płynności do poziomu 1,0). Spółka za 2022 r. wykazała stratę netto w wysokości 5 430,7 tys. zł, a wskaźnik bieżącej płynności za 2022 rok wyniósł 0,24. Wyjaśnienia Wiceprezesa WPT we Wrocławiu, wskazujące na niemożliwy wcześniej do przewidzenia, wzrost kosztów działalności Spółki oraz powoływanie się na czynniki geopolityczne, nie mogą, w ocenie NIK, stanowić usprawiedliwienia dla zmiany celów zarządczych w ostatnich dniach 2022 roku.

NIK ocenia takie działanie jako niegospodarne. Pierwotne cele zarządcze ustalono, gdy znane były ww. czynniki. Należy zauważyć, że uzasadnieniem mechanizmu wynagradzania Zarządu spółki, wprowadzającego część zmienną wynagrodzenia na podstawie ustawy zasadach kształtowania wynagrodzeń, było poprawienie efektywności zarządzania spółkami. Wyznaczanie członkom zarządu spółki celów zarządczych służy rozliczeniu ich działań, a część zmienna wynagrodzenia stanowi premię za zapewnienie ustalonych efektów. O ile przepisy ww. ustawy nie zabraniają zmiany celów zarządczych w trakcie roku, którego dotyczą, o tyle ich zmiana na dwa dni przed końcem roku nie znajduje merytorycznego i ekonomicznego uzasadnienia. Nie jest bowiem możliwe w procesie zarządzania spółką osiągnięcie efektów w ciągu dwóch dni. Jedynym efektem przedmiotowej zmiany było osiągnięcie stanu, w którym członkowie Zarządu Spółki spełnią przesłanki do dodatkowego wynagrodzenia. Cele zarządcze nie były więc faktycznie wyznacznikiem oceny skuteczności

⁷⁰ Wysokość wynagrodzenia członków Zarządu w tej części została objęta przez kontrolowany podmiot tajemnicą przedsiębiorstwa.

w zarządzaniu Spółką, ale zostały dostosowywane do znanych już danych tak, aby stworzyć formalną podstawę do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia członkom Zarządu Spółki.

Natomiast właściwe organy PNT w Opolu nieprawidłowo określiły część celów zarządczych oraz nieprawidłowo określiły KPI dla części przyjętych celów zarządczych. M.in. część celów zarządczych nie została określona w sposób zgodny z art. 4 ust. 8 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń, zgodnie z którym projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń wyznaczają cele zarządcze, wagi tych celów, a także obiektywne i mierzalne kryteria ich realizacji i rozliczania oraz art. 4 ust. 5 zd. pierwsze i drugie tej ustawy, zgodnie z którym część zmienna wynagrodzenia członka organu zarządzającego, stanowiąca wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki, uzależniona jest od poziomu realizacji celów zarządczych. Wagi celów zarządczych, a także obiektywne i mierzalne kryteria ich realizacji i rozliczania są ustalane dla poszczególnych lub wszystkich członków organu zarządzającego Zarząd nie podejmował działań mających na celu dokonanie korekty tego stanu, co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.

Przykład

W PNT w Opolu dotyczyło to m.in. sposobu określenia celu zarządczego „Prowadzenie i rozwój strategii B+R”. W uchwałach w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń (w uszczegółowieniu celu) wskazano, że jego realizacja następuje m.in. poprzez zawieranie umów współpracy, zakup sprzętu laboratoryjnego, pozyskiwanie zleceń badań dla zewnętrznych firm, a wskaźnik jest ustalany decyzją RN na podstawie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz raportu rocznego działu B+R. Dodatkowo stwierdzono, że KPI może być uznany za zrealizowany w pełni w sytuacji osiągnięcia co najmniej 80% wartości docelowej wskaźnika, a w sytuacji gdy cel zostanie wykonany w przedziale 50% – 80% do obliczenia KPI zostanie zastosowany ustanowiony przez Radę Nadzorczą wzór (który sformułowany został na etapie ustalenie celu zarządczego w kolumnie „Miernik i poziom realizacji”).

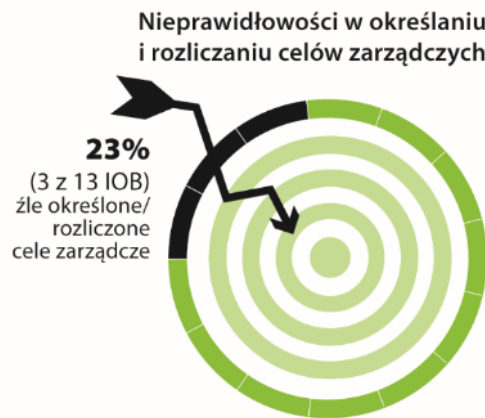
Na potrzeby kontroli NIK nie przedłożono dokumentacji, z której wynikałaby decyzja Rady Nadzorczej w przedmiocie ustalenia wskaźnika (jego poziomu), jak również uznany przez Radę Nadzorczą PNT w Opolu zrealizowany poziom realizacji wskaźnika (wyrażony w ujęciu procentowym za poszczególne lata). Niemniej Rada Nadzorcza uznawała, że cel ten w latach 2018–2022 każdorazowo był realizowany (každorazowo ustalano KPI na poziomie 1).

Jednocześnie w PNT w Opolu nieprawidłowo ustalano KPI dla niektórych celów zarządczych, a Zarząd Spółki nie podejmował działań mających na celu skorygowanie tego stanu. Dotyczyło to KPI w odniesieniu m.in. do następujących celów zarządczych: utrzymywania płynności finansowej Spółki za 2018 r., 2019 r., 2021 r. i 2022 r. oraz prowadzenia i rozwoju usług Centrum Przetwarzania Danych za 2022 r.

W przypadku DPIN we Wrocławiu przedstawiając rozliczenie z wykonania celów zarządczych przez członków Zarządu DPIN we Wrocławiu, na podstawie których wypłacono im wynagrodzenie zmienne, dopuszczono do nieprawidłowego ich wyliczenia w zawyżonej wysokości. Taki sposób działania naruszał zasady wyliczania realizacji celów zarządczych określone w uchwałach Rady Nadzorczej DPIN we Wrocławiu. Jednocześnie w DPIN we Wrocławiu stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie naliczania i wypłacenia wynagrodzeń członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej DPIN we Wrocławiu. Nieprawidłowości polegały m.in. na wypłaceniu członkom Zarządu DPIN zawyżonych wynagrodzeń stałych za lata 2018–2022 w wysokości 360,7 tys. zł oraz naliczeniu i wypłaceniu członkom Rady Nadzorczej Spółki zawyżonych (2018 r. i 2019 r.) i zaniżonych (2020 r. i 2022 r.) wynagrodzeń.

Infografika nr 7

Nieprawidłowości w określaniu i rozliczaniu celów zarządczych w 3 z 13 skontrolowanych IOB

Źródło: analiza danych z kontroli NIK.

W prawie połowie skontrolowanych IOB (9 z 19, tj. 47,4%)⁷¹ nie monitorowano i nie odnotowywano efektów dotyczących m.in. wdrażania innowacji i projektów B+R. Natomiast wśród monitorujących tę kwestię ok. 33% (3 z 10) IOB odnotowano tendencję malejącą w zakresie uzyskiwanych efektów, mimo iż są to efekty wynikające z celów statutowych jednostek lub z zadeklarowanych celów działalności⁷². W przypadku PPNT w Gdyni nie analizowano posiadanych danych dotyczących tej kwestii. Mimo, iż są to efekty wynikające z celów statutowych jednostek lub z zadeklarowanych celów działalności. NIK wskazuje, iż brak monitorowania był jedną z przyczyn, poza ograniczonym określeniem kierunków działalności IOB poprzez dokumenty strategiczne, cele zarządcze, niepełnej realizacji przez skontrolowane IOB celów statutowych dotyczących wspierania innowacyjności.

Ograniczona realizacja celów statutowych przez IOB w zakresie m.in. wdrażania przez wspieranych przedsiębiorców innowacji, projektów B+R czy transferu technologii lub wykazywane tendencje malejące w tej sferze świadczą o odchodzeniu przez instytucje otoczenia biznesu od swoich pierwotnych, konstytutywnych założeń. Zdaniem NIK jedną z przyczyn tego procesu jest brak reagowania przez Ministerstwo na problemy w działalności IOB, w tym brak kreowania adekwatnej polityki.

Jest to jedną z przyczyn niezmiennego miejsca Polski w Europejskim Rankingu Innowacyjności (*European innovation scoreboard*) w grupie państw najmniej innowacyjnych tzw. skromnych innowatorów/wschodzących innowatorów⁷³.

Objęte badaniem kontrolnym wskaźniki realizacji projektów współfinansowanych z UE były realizowane co do zasady prawidłowo, w tym osiągnięto założone wskaźniki. Natomiast w przypadku TARR w Toruniu stwierdzono m.in., że w przypadku 10 badanych projektów zostały osiągnięte

⁷¹ Dotyczyło to następujących instytucji otoczenia biznesu objętych kontrolą: KPT w Krakowie, TARR w Toruniu, LPNT w Lublinie, TARR w Tarnobrzegu, DPIN we Wrocławiu, PPPT w Płocku, Bionanopark w Łodzi, SPNT w Szczecinie oraz BPPT w Bydgoszczy.

⁷² Tendencje malejące w zakresie m.in. efektów B+R, innowacji, transferu technologii stwierdzono w: OPNT w Olsztynie, Fundacji UAM w Poznaniu oraz w Słupskim Inkubatorze Technologicznym PARR.

⁷³ W sporządzanym cyklicznie rankingu Komisji Europejskiej, Europejskim Rankingu Innowacyjności (edycja 2023 r.), Polska zdobyła 68,1 pkt. co było czwartym najgorszym wynikiem spośród krajów UE i dziesiątym spośród wszystkich badanych krajów. [EU innovation performance continues to improve \(europa.eu\)](https://europa.eu/eu-press/en/eu-innovation-performance-continues-to-improve). Analogiczną pozycję Polska zajęła w rankingu w edycji w 2019 r. (zob. m.in. *Rankingi innowacyjności 2019: Coraz lepsze wyniki pod względem innowacji w UE i jej regionach*, Komunikat prasowy KE z 17 czerwca 2019 r.)

wszystkie założone wskaźniki. Dotyczyło to m.in. takich projektów jak: *Granty na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw COVID-19; Wsparcie umiędzynarodowienia kujawsko-pomorskich MŚP oraz promocja potencjału gospodarczego regionu; Promowanie terenów inwestycyjnych.*

Natomiast nie w pełni zrealizowano w TARR w Toruniu wskaźniki w dziewięciu projektach współfinansowanych z UE (według stanu realizacji na dzień 30 czerwca 2023 r.), z których część znajdują się jeszcze w ostatnich latach ich realizacji.

Przykład

Fundusz wsparcia inwestycyjnego (okres realizacji od 1 października 2020 r. do 31 października 2023 r.): wskaźnik: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (stan realizacji 91,47%); wskaźnik: wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (stan realizacji 67,20%).

Enhancing – Wzmacnianie zdolności do zarządzania innowacyjnością wśród MŚP (stan realizacji od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.); wskaźnik: liczba przeprowadzonych usług coachingowych (stan realizacji 0%). TARR nie zrealizowała wskaźnika z powodu braku zaangażowania regionalnych firm, lecz projekt został w pełni rozliczony pomimo nieosiągnięcia wskaźnika.

SharON – Opportunities for European Entrepreneurs in the Sharing Economy (okres realizacji od 1 grudnia 2017 r. do 31 listopada 2019 r.); wskaźnik: liczba uczestników programu akceleracyjnego (stan realizacji 96%).

Ryzyka projektu MOLANOTE

W przypadku projektu „Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw poprzez rozwój powiązania kooperacyjnego MOLANOTE”⁷⁴, który był współrealizowany przez PSSE w Gdańsku jako lidera, celem projektu był wzrost innowacyjności przedsiębiorstw warunkujący rozwój polskiej gospodarki, a celem bezpośrednim – wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw należących do powiązania MOLANOTE poprzez budowę nowoczesnego zaplecza badawczo-rozwojowego. Stwierdzono dwa ryzyka dla osiągnięcia efektów projektu dotyczące zapłaty korekty finansowej oraz barier w redystrybucji pomocy publicznej.

Przykład

Całkowity koszt projektu wyniósł 8331,4 tys. zł, w tym dofinansowanie środkami UE – 6289,9 tys. zł. Okres trwałości projektu to okres: 31 grudnia 2015 r. – 31 grudnia 2020 r., a redystrybucja pomocy została określona do 2030 r. Spółka otrzymała od PARP decyzję z 13 sierpnia 2021 r. określającą kwotę zwrotu w wysokości 1467,6 tys. zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych z tytułu niestosowania przez Spółkę Pzp⁷⁵. Spółka złożyła odwołanie od decyzji do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej 30 sierpnia 2021 r. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych⁷⁶ PSSE nie otrzymała rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

W sprawozdaniu z działalności PSSE za 2022 r. ryzyko konieczności zapłaty korekt finansowych z tytułu niestosowania przepisów Pzp dla projektów UE z okresu programowania 2007-2013⁷⁷ określono na poziomie 50%.

Jednocześnie PSSE realizowała zobowiązanie do redystrybucji pomocy *de minimis* do 2030 r. (który jest ostatnim rokiem na transfer pomocy *de minimis*) w ramach projektu MOLANOTE dotyczącego GPN-T od 29 czerwca 2022 r. w ograniczony sposób, gdyż wystąpiło m.in.:

- 1) 29 czerwca 2022 r. wypowiedzenie umowy o współpracy przez Politechnikę Gdańską w zakresie pełnienia funkcji operatora laboratorium nr 5 i nr 6. Ponadto z uwagi na brak działalności laboratorium nr 6 od stycznia 2023 r. akredytacja tego laboratorium nie została przedłużona,

⁷⁴ Realizowanego w ramach umowy o dofinansowanie nr UDA-POIG.05.01.00-00-119/11-00, zawartej 28 grudnia 2012 r.

⁷⁵ Zamówienia te były udzielone przed 1 stycznia 2018 r.

⁷⁶ 16 listopada 2023 r.

⁷⁷ Niestosowanie przepisów PZP dla projektów UE z okresu programowania 2007–2013. Pojawienie się problemu w 2016 r., gdzie zostały wydane pierwsze wezwania do zapłaty na 25% wypłaconych środków.

- 2) 15 grudnia 2022 r. wypowiedzenie umowy o współpracy przez głównego partnera biznesowego Projektu - wycofanie się z realizacji projektu i redystrybucji pomocy *de minimis*.

Wskutek powyższego infrastruktura laboratoryjna znajdująca się w pomieszczeniach Politechniki Gdańskiej nie była wykorzystywana zgodnie z założeniami projektowymi. Ponadto istniało ryzyko niewywiązywania się przez PSSE z redystrybucji pomocy *de minimis* z uwagi na małe zapotrzebowanie klientów na usługi Laboratoriów.

W Sprawozdaniu z działalności za 2022 r.⁷⁸ ryzyko zdefiniowane jako niezrealizowanie projektu MOLANOTE zgodnie z założeniami określono na poziomie 80%.

W przypadku 21% (4 z 19) objętych kontrolą instytucji otoczenia stwierdzono błędne lub niepełne raportowanie realizowanych zadań lub projektów. W przypadku TARR w Toruniu jednostka nierzetelnie i niezgodnie ze stanem faktycznym raportowała wskaźniki ilościowe określone w umowie na dofinansowanie ze środków UE rozbudowy TARR w Toruniu.

**Błędy
w raportowaniu zadań
lub projektów
przez skontrolowane
IOB**

Przykład

TARR w Toruniu nierzetelnie raportowała do Instytucji Zarządzającej wskaźniki ilościowe projektu rozbudowy TARR, ponieważ były one niezgodnie ze stanem faktycznym: za osiągniętą wartość wskaźnika *liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (szt.)* podawano liczbę sprzedanych działek inwestycyjnych bez uwzględnienia stopnia zaawansowania prac inwestycyjnych, co stanowiło naruszenie załącznika nr 1 umowy o dofinansowanie projektu⁷⁹. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. TARR w Toruniu zaraportowała 15 inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach, podczas gdy tylko jeden nabywca działki zakończył budowę inwestycji, zaś pięciu rozpoczęło budowę.

W ocenie NIK utożsamienie sprzedaży działki ze zlokalizowaniem inwestycji może skutkować podawaniem nietransparentnych informacji co do wykorzystania zasobów gruntowych przeznaczonych na wspieranie przedsiębiorców.

Natomiast w przypadku realizacji przez BPPT w Bydgoszczy umowy nr WP-II-433.5.328.2014 dotyczącej „Wybudowania obiektu biurowego pod roboczą nazwą inkubator przedsiębiorczości” raportowano w ramach wskaźnika rezultatu pn.: *Liczba przedsiębiorstw utworzonych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu* za lata 2018-2021 wartości odpowiednio: 35, 39, 34, 38, mimo że takiego wsparcia nie udzielano, a przedstawione dokumenty wskazują wyłącznie na to, że podmioty te były najemcami powierzchni budynku.

Zgodnie z wnioskiem w części C.1.3 wskazującym cel projektu w powiązaniu ze sposobem monitorowania i pomiaru wskaźników (część H.2 wniosku) wskaźniki rezultatu miały być monitorowane na podstawie umów najmu i umów na korzystanie z inkubatora przedsiębiorczości, tj. wskazano istnienie dwóch odrębnych rodzajowo przedmiotów umów lub nawet dwóch odrębnych umów. Zgodnie z umową nr WP-II-433.5.328.2014 § 2 ust. 2 Spółka zobowiązana była realizować umowę zgodnie z wnioskiem, a § 17 ww. umowy wskazywał, że jej zmiany wymagały formy pisemnej.

Natomiast w przypadku dwóch skontrolowanych IOB: Słupskiego Inkubatora Technologicznego (PARR) oraz GPN-T (PSSE), stwierdzono błędy w raportowaniu wskaźników poszczególnych projektów. W przypadku Słupskiego Inkubatora Technologicznego dotyczyło to projektu Słupski Inkubator Technologiczny (SIT), a w przypadku GPN-T dotyczyło m.in. wskaźników realizacji projektów: *liczba zrealizowanych usług doradczych na rzecz przedsiębiorców* (w ramach umowy o dofinansowanie

⁷⁸ Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki w 2022 r. wraz ze sprawozdaniem z działalności Zarządu jako organu Spółki.

⁷⁹ Umowa ws. rozbudowy Toruńskiego Parku Technologicznego.

nr POIG.05.03.00-00-002/09-00 „Gdański Park Naukowo-Technologiczny – Etap III”) oraz wskaźnika: liczba przedsiębiorstw innowacyjnych korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizowanego projektu (w ramach umowy o dofinansowanie nr UDA-RPPM.01.05.01-00-006/12-00 „Transfer innowacyjnych rozwiązań technologicznych poprzez modernizację infrastruktury w GPN-T”).

Zaistniałe błędy i nieścisłości w Słupskim Inkubatorze Technologicznym oraz GPN-T nie miały wpływu na osiągnięcie minimalnych założonych wartości wskaźników oraz kwotę uzyskanego wsparcia.

W jednym przypadku błędy w sprawozdawczości finansowej

Natomiast w przypadku DPIN we Wrocławiu stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących sporządzania sprawozdań finansowych jednostki. W rachunku zysku i strat (wariant porównawczy) DPIN we Wrocławiu dopuszczono do prezentowania przychodów z dotacji uzyskanych na sfinansowanie kosztów projektów:

a) za lata 2018-2022⁸⁰ w części D. *Pozostałe przychody operacyjne*, zamiast w części A1. *Przychody netto ze sprzedaży produktów*, czym naruszono postanowienia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸¹ oraz uchwały Zarządu DPIN⁸² w sprawie zasad (polityki) rachunkowości (obowiązującej od 1 stycznia 2017 r.), wprowadzającej m.in. zmiany zasad prezentacji danych w rachunku zysków i strat;

b) odmiennie w rachunku zysków i strat za 2020 r. niż w rachunkach zysków i strat za lata 2018, 2019, 2021 i 2022, tzn. w części D. *Pozostałe przychody operacyjne*, pozycja IV *Inne przychody operacyjne*, zamiast w części D. *Pozostałe przychody operacyjne*, pozycji II *Dotacje*, co stanowiło naruszenie zasady ciągłości sprawozdań (art. 5 ustawy o rachunkowości).

Ponadto, we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego DPIN we Wrocławiu za lata 2018 i 2020 nie wskazano na zmiany dokonane w prezentowaniu danych z rozliczenia dotacji, mimo że przyjęto odmienny w stosunku do roku poprzedniego sposób ich prezentacji.

⁸⁰ Odpowiednio w wysokości: po 140,8 tys. zł za lata 2018-2019; 312,7 tys. zł za 2020 r.; 579,9 tys. zł za 2021r.; 942,3 tys. zł za 2022 r.

⁸¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, dalej: ustawa o rachunkowości.

⁸² Nr 9/2017 z 6 listopada 2017 r.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe

Cel główny kontroli	Czy system instytucji otoczenia biznesu był skuteczny?
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy działalność IOB była w sposób prawidłowy programowana i zarządzana? 2. Czy minister właściwy ds. gospodarki zapewnił warunki skutecznej realizacji misji IOB? 3. Czy IOB osiągały założone efekty?
Zakres podmiotowy	<p>Łącznie kontrola objęła 20 jednostek, w tym Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz 19 instytucji otoczenia biznesu. 15 skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu działało w formie spółek prawa handlowego, trzy w formie samorządowych jednostek budżetowych, a jedna w formie fundacji.</p> <p>W Ministerstwie Rozwoju i Technologii oraz w jednej instytucji otoczenia biznesu (JCI w Krakowie), kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o NIK, z zastosowaniem kryteriów legalności, gospodarności, rzetelności i celowości. Kontrolę sześciu instytucji otoczenia biznesu, w tym trzech samorządowych jednostek budżetowych przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK, tj. z zastosowaniem kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności. Kontrolą 12 instytucji otoczenia biznesu przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o NIK, tj. z zastosowaniem kryteriów legalności i gospodarności</p>
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 do 31 marca 2023 r. z wykorzystaniem dowodów dotyczących przedmiotu kontroli, wykraczających poza ten okres. Czynności kontrolne rozpoczęły się w dniu 10 lipca 2023 r. i zakończyły się w dniu 18 grudnia 2023 r.
Kryteria kontroli	
Działania na podstawie art. 29 ustawy o NIK	Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK pozyskiwano od przedsiębiorców-lokatorów kontrolowanych instytucji informacje w związku z prowadzonym badaniem kwestionariuszowym. Ponadto w przypadku dwóch skontrolowanych instytucji otoczenia biznesu w trakcie kontroli wystąpiono o informację do właściwych urzędów skarbowych w celu weryfikacji danych w związku z badanymi transakcjami nieruchomości. W przypadku kontroli w PPPT w Płocku kontrolujący zwrócił się do Prezydenta Miasta Płocka o przedłożenie wyjaśnień dotyczących m.in. utworzenia Spółki PPPT w Płocku, głównego celu działalności PPPT w Płocku oraz przyczyn nieokreślenia tego celu w statucie Spółki.
Pozostałe informacje	<p>W kontroli zgłoszono łącznie 53 zastrzeżenia. Z tego uwzględniono w całości trzy zastrzeżenia, w części przyjęto dziewięć, a oddalono w całości 41 zastrzeżeń.</p> <p>Łącznie w kontroli sformułowano 45 wniosków pokontrolnych, z którymi dotychczas zrealizowano 16, 15 znajduje się w realizacji (w tym cztery w MRiT), a 14 pozostałych nie zostało zrealizowane.</p> <p>Wartość finansowych lub sprawozdawczych skutków nieprawidłowości wyniosła dotychczas 14 448,9 tys. zł, w tym sprawozdawcze skutki nieprawidłowości: 2 116, 5 tys. zł.</p> <p>W dniu 16 kwietnia 2024 r. Dyrektor Delegatury NIK w Opolu skierował do Komendy Miejskiej Policji w Opolu zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia wykroczeń w związku z przeprowadzoną kontrolą w PNT w Opolu. Zawiadomienie dotyczyło stwierdzonych naruszeń przepisów Prawa budowlanego.</p>

Wykaz jednostek kontrolowanych

Lp.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej
1.	Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Krzysztof Hetman
		Wrocławski Park Technologiczny SA	Maciej Potocki
2.	Delegatura NIK w Gdańsku	Słupski Inkubator Technologiczny Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Mirosław Kamiński
		Gdański Park Naukowo-Technologicznego Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o. o.	Przemysław Sztandera
		Pomorski Park Naukowo – Technologiczny Gdynia	Anna Borkowska
3.	Delegatura NIK w Bydgoszczy	Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny sp. z o.o.	Katarzyna Delbowska
		Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA – Toruński Park Technologiczny	Michał Przemysław Korolko
4.	Delegatura NIK w Łodzi	Bionanopark sp. z o.o.	Marek Cieślak
5.	Delegatura NIK w Olsztynie	Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny	Maria Borzym
6.	Delegatura NIK w Opolu	Park Naukowo-Technologiczny w Opolu sp. z o. o	prof. dr hab. inż. Jarosław Mamala
7.	Delegatura NIK w Poznaniu	Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza - Poznański Park Naukowo-Technologiczny	prof. dr hab. Hieronim Maciejewski
8.	Delegatura NIK w Krakowie	Jagiellońskie Centrum Innowacji sp. z o.o.	Paweł Błachno
		Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	Tadeusz Zaremba
9.	Delegatura NIK we Wrocławiu	Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.	Jerzy Michalak
10.	Delegatura NIK w Lublinie	Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A.	Magdalena Stachyra
11.	Delegatura NIK w Katowicach	Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” sp. z o.o.	Roman Trzaskalik Mirosław Bobrzyński
12.	Delegatura NIK w Białymstoku	Białostocki Park Naukowo-Technologiczny	Anna Daszuta-Zalewska
13.	Delegatura NIK w Warszawie	Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A.	Joanna Olejnik
14.	Delegatura NIK w Szczecinie	Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny sp. z o.o.	Andrzej Feterowski
15.	Delegatura NIK w Rzeszowie	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Sebastian Pawlos

Wykaz ocen kontrolowanych jednostek

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*/	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			Prawidłowe	Nieprawidłowe
1.	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Ocena w formie opisowej	Minister korzystał w toku prac nad nowym system akredytacji z raportów SOOiP, które monitorowało sytuację IOB od 2005 r., a także z raportów ewaluacyjnych PARP oraz analiz zleczanych przez Ministerstwo. Założenia dla nowego systemu akredytacji w tym kryteria akredytacji dla OI jak i ich konsorcjów były szeroko konsultowane i omawiane na organizowanych w tym celu spotkaniach, tak aby jak najszerzej uwzględnić uwagi zgłaszane przez OI, ich organizacje jak i przedstawicieli urzędów marszałkowskich reprezentujących szczebel regionalny.	<p>Minister nie zapewnił warunków skutecznej i rzetelnej realizacji polityki Rady Ministrów w zakresie dostosowania usług IOB do świadczenia nowych i precyzyjnie sprofilowanych usług w odpowiedzi na popyt zgłaszany przez przedsiębiorców oraz wypracowanie mechanizmu monitorowania IOB oraz w zakresie podniesienia wydajności systemu obsługi innowatora i profesjonalizacji usług dostarczanych przez instytucje otoczenia biznesu (IOB jako realni brokerzy innowacji), a także poprawy skuteczności IOB wspierających innowacyjność.</p> <p>Nierzetelne przygotowanie przez MRIT projektu strategicznego <i>Nowy system akredytacji instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw</i> przyjętego w Strategii Produktyności.</p> <p>Nieuwzględnienie przez Ministra w kolejnych regulaminach organizacyjnych Ministerstwa i Departamentu zadań odnoszących się do IOB i skupienie się jedynie na ośrodkach innowacji było działaniem nierzetelnym. Powodowało bowiem wyłączenie z zakresu działań Ministra ośrodków przedsiębiorczości i pozabankowych instytucji finansowych.</p>
2.	Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza – Poznański Park Naukowo-Technologiczny (PPNT)	Ocena pozytywna	<p>Fundacja UAM w Poznaniu określiła dla PPNT dokumenty strategiczne, które były zgodne ze Statutem w zakresie celów i zadań oraz zawartymi umowami o dofinansowanie.</p> <p>PPNT realizował obowiązek monitorowania wskaźników wynikający z treści swojej Strategii Rozwoju do roku 2025 oraz realizował obowiązek monitorowania i realizacji wskaźników okresu trwałości projektów, określony w umowach o dofinansowanie. Wskaźniki te raportowano zgodnie z ich stanem faktycznym.</p> <p>Począwszy od 2020 r. odnotowywano poprawę sytuacji finansowej, przy jednoczesnym poszukiwaniu różnych źródeł przychodów.</p> <p>Prawidłowo, zgodnie m.in. z obowiązującymi umowami, wykorzystywano posiadaną infrastrukturę.</p> <p>Badano potrzeby przedsiębiorców i monitorowano efekty podejmowanych przez nich działań.</p>	
3.	Słupski Inkubator Technologiczny	Ocena pozytywna	Pozytywnie oceniono sposób programowania i zarządzania działalnością SIT, w tym w zakresie rozpoznawania i uwzględniania w swojej ofercie potrzeb lokatorów SIT/przedsiębiorców, jak również	

	Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.		<p>poziom osiągnięcia założonych efektów wynikających z umów o dofinansowanie dwóch projektów.</p> <p>Rzeczowe aktywa trwały były wykorzystywane w sposób zgodny z celami i przedmiotem działalności SIT. Przestrzegano wewnętrznych regulacji w zakresie ustalania cen najmu pomieszczeń biurowych i produkcyjnych. Realizowano cel statutowy oraz wyznaczone cele zarządcze.</p>	
4.	Gdański Park Naukowo-Technologicznego Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o. o.	Ocena w formie opisowej	<p>W Spółce prawidłowo programowano działalność w zakresie dotyczącym GPN-T. Regulacje wewnętrzne GPN-T były spójne z przedmiotem i celem działalności PSSE. Podejmowano działania w celu poznania potrzeb interesariuszy i uwzględniano je przy realizacji zadań.</p> <p>Infrastruktura GPN-T była wykorzystywana w sposób zgodny z celami i przedmiotem działalności Spółki.</p> <p>Przestrzegano Regulaminu dotyczącego kwalifikowania podmiotów zainteresowanych prowadzeniem działalności w GPN-T.</p> <p>Realizowano wyznaczone cele zarządcze dotyczące działalności GPN T.</p> <p>Założone wartości wskaźników rezultatu określone w dwóch badanych umowach o dofinansowanie zostały osiągnięte.</p>	Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niewystąpienia do Rady Nadzorczej przed zawarciem jednej umowy najmu o zgodę na jej zawarcie.
5.	Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny sp. z o.o.	Ocena w formie opisowej	<p>NIK pozytywnie ocenia, że w Spółce stworzono ramy programowe i strategiczne do jej funkcjonowania wpisujące się w główne kierunki i misję, dla których została ona powołana.</p> <p>W Spółce rozwijano posiadaną infrastrukturę przeznaczoną do rozwoju przedsiębiorczości. Pozyskiwano w tym celu środki zewnętrzne oraz przeznaczano na to środki własne. Podejmowano działania wspierające innowacyjność.</p> <p>Udostępniano infrastrukturę przedsiębiorcom spełniającym wymagania podmiotowe, a sprzedaż działek inwestycyjnych była prawidłowa i gospodarna.</p> <p>Spółka realizowała wymagane poziomy minimalne określonych dla niej celów zarządczych, z wyjątkiem jednego celu w 2022 r.</p>	<p>Spółka nie zapewniła przedsiębiorcom dostępu do laboratoriów własnych lub placówek naukowych z nią współpracujących, pomimo że taki obowiązek wynikał z preambuły umowy Spółki.</p> <p>Stwierdzono szereg nieprawidłowości w umowach podpisywanych z wykonawcami.</p> <p>W Spółce w okresie: styczeń 2018 r.–czerwiec 2022 r. nie powołano podmiotu wyposażonego w uprawnienia do weryfikacji założeń strategicznych, mimo takiego obowiązku wynikającego z zatwierdzonej w Strategii z 2009 r.</p> <p>Ponadto celem określony w dwóch obowiązujących w okresie kontroli strategiach nie przyporządkowano wskaźników stopnia ich realizacji.</p> <p>NIK negatywnie ocenia działania w przedmiocie realizacji umowy na budowę Inkubatora ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustalone zasady płatności nie zabezpieczały interesów spółki. – nie zapewniono terminowej realizacji robót dopuszczając do przesunięcia terminu bez żadnych konsekwencji dla wykonawcy. <p>Spółka realizując jeden z projektów nie zapewniła realizacji celu opisanego we wniosku, w którym zobowiązała się do powstania wyspecjalizowanej instytucji wsparcia oferującej pakiet kompleksowych, specjalistycznych usług</p>

				<p>ułatwiających rozwijanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Realizowane wsparcie ograniczało się do wynajmu powierzchni na preferencyjnych warunkach.</p> <p>W badanych projektach stwierdzono długotrwałe działania w zakresie rozliczanych i sprawozdawanych wydatków i innych informacji.</p>
6.	Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	Ocena w formie opisowej	<p>Spółka w ocenie NIK prawidłowo programowała swoją działalność, w tym opracowała i monitorowała dwa obowiązujące w okresie kontroli plany strategiczne.</p> <p>Spółka w objętych kontrolą latach osiągała założone cele oraz dodatni wynik finansowy.</p> <p>W Spółce diagnozowano potrzeby przedsiębiorców oraz wprowadzano zmiany, które obejmowały możliwe do zrealizowania propozycje przedsiębiorców.</p>	<p>Niepełne i niezgodne z przeznaczeniem wykorzystanie w latach 2018–2023 oddanego do użytkowania w styczniu 2016 r. laboratorium multimedialnego Multilab.</p> <p>Odebranie i rozliczenie całości umowy niezrealizowania przez inwestora pełnego jej zakresu NIK oceniła jako niegospodarne.</p> <p>Nieegzekwowanie od inkubowanych podmiotów informacji o wartości sprzedaży netto/obrotach przedsiębiorstwa oraz informacji o przeciętnej liczbie osób pracujących pomimo zawarcia takiego wymogu w regulaminach rekrutacji przedsiębiorców.</p>
7.	Jagiellońskie Centrum Innowacji sp. z o.o.	Ocena w formie opisowej	<p>NIK pozytywnie oceniła działalność Spółki w obszarze zarządzania (pomimo niewdrożenia procedury dokonywania zakupów innych niż niebadawcze).</p> <p>Spółka wynajmowała infrastrukturę na działalność innowacyjną w sposób zgodny z określonymi procedurami i na podstawie umów, które zabezpieczały interesy Spółki.</p> <p>NIK pozytywnie oceniła działania Spółki podejmowane w celu osiągnięcia założonych efektów oraz osiągnięcie przychodów z działalności B+R.</p>	<p>Spółka nie programowała swojej działalności w okresach dłuższych niż rok i nie miała określonych celów strategicznych działalności – co było działaniem nierzetelnym, a także naruszało zapisy księgi jakości obowiązującej w spółce.</p> <p>W Spółce nie opracowano procedury dla zakupów związanych z niebadawczą częścią jej działalności przez co system zarządzania jakością w Spółce nie objął wszystkich realizowanych procesów.</p>
8.	Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A.	Ocena w formie opisowej	<p>W Spółce stworzono ramy programowe i strategiczne do jej funkcjonowania zbieżne z głównymi zadaniami, dla których została powołana. Przyjęte cele ukierunkowano na wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. Diagnozowano regionalne potrzeby przedsiębiorców oraz dokonywano analiz i ocen prowadzonej działalności.</p> <p>W Spółce obowiązywały normy dotyczące wykorzystania posiadanego mienia, w tym udostępniania go przedsiębiorcom oraz zasady nabywania towarów i usług. Aktywa trwałe wykorzystywano do realizacji celów statutowych.</p> <p>Spółka monitorowała i realizowała wskaźniki okresu trwałości projektów współfinansowanych z UE.</p>	<p>W LPNT nie dokonywano komisyjnej oceny planowanych działań innowacyjnych przez podmioty, z którymi następnie zawierano umowy najmu powierzchni Parku. Zgodnie z zapisami Regulaminu wynajmu powierzchni biurowych i laboratoryjnych w LPNT ocena w ww. zakresie warunkowała podpisanie umowy najmu.</p>
9.	Park Naukowo-Technologiczny	Ocena pozytywna	<p>Spółka utrzymała i prowadziła aktywną działalność w zakresie do jakiego obligowała ją umowa o dofinansowanie projektu pn. „Utworzenie Parku Naukowo-Technologicznego Euro-Centrum</p>	

	„Euro-Centrum” sp. z o.o.		<p>– rozwój i zastosowanie nowych technologii w obszarze poszanowania energii i jej odnawialnych źródeł”.</p> <p>W okresie objętym kontrolą Spółka prawidłowo gospodarowała infrastrukturą udostępniając swoje aktywa przedsiębiorcom.</p> <p>Ponadto monitorowała i utrzymywała działalność w obszarach objętych wskaźnikami, które osiągnęła na dzień zakończenia jego realizacji w 2015 r.</p> <p>Sytuacja ekonomiczna Spółki nie stwarzała ryzyka dla realizacji wymogów utrzymania projektu.</p>	
10.	Olsztyński Park Naukowo Technologiczny	Ocena w formie opisowej	<p>OPNT diagnozował potrzeby przedsiębiorców, programując w odpowiedzi na nie odpowiednie działania.</p> <p>Prowadził działania zgodne z celami statutowymi i dysponował odpowiednimi zasobami umożliwiającymi ich realizację.</p> <p>Ponadto prawidłowo gospodarował posiadaną infrastrukturą, na bieżąco analizując jej wykorzystanie. Udostępniał ją przedsiębiorcom w oparciu o ustanowione zasady i w sposób niedyskryminujący.</p> <p>Wspieranie przez Park innowacyjności było skuteczne, gdyż w okresie objętym kontrolą jego lokatorzy wdrożyli m.in. 219 innowacji.</p>	<p>Pomimo obowiązku określonego przez Prezydenta Olsztyna w zarządzeniu z 17 marca 2014 r., Park nie opracował dokumentów programowych wpisujących się w realizację Strategii rozwoju Miasta – Olsztyn 2020.</p> <p>Badanie próby wydatków OPNT wykazało, że część z nich, stanowiąca 1,9% ogółu wydatków jednostki za lata 2018–2023 (I kwartał), poniesiono z naruszeniem ustawowych przepisów dotyczących zamówień publicznych, głównie w zakresie szacowania ich wartości i przestrzegania obowiązków informacyjnych.</p>
11.	Wrocławski Park Technologiczny S.A.	Ocena w formie opisowej	<p>Długofalowe cele Spółki określała <i>Strategia rozwoju spółki</i>.</p> <p>Spółka diagnozowała potrzeby przedsiębiorców.</p> <p>NIK pozytywnie ocenił osiągnięcie coraz wyższych przychodów z podstawowej działalności Spółki tj. najmu powierzchni laboratoryjnej i biurowej.</p> <p>Pozytywnie oceniono również ponoszenie nakładów inwestycyjnych na modernizację posiadanego majątku.</p>	<p>Spółka zmieniła cele zarządcze na 2022 r. na dwa dni przed końcem tego roku w taki sposób, aby wyeliminować te cele, które nie zostały zrealizowane. Skutkowało to wypłatą dodatkowego wynagrodzenia dla Zarządu.</p>
12.	Pomorski Park Naukowo- Technologiczny Gdynia	Ocena w formie opisowej	<p>PPNT Gdynia posiadał strategię, która uwzględniała zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorców, wskazywała kierunki rozwoju organizacji, określała misję i wizję odpowiadające celom powołania PPNT.</p> <p>Park rozszerzał działalność, w tym o nowe usługi specjalistyczne, co wynikało m.in. z analizy potrzeb.</p> <p>Rzeczowe aktywa trwały były wykorzystywane w sposób zgodny z celami i przedmiotem działalności Parku. Podejmowano działania mające na celu utrzymanie oraz rozwój posiadanej infrastruktury. Nie stwierdzono nierównego traktowania przedsiębiorców prowadzących działalność w pomieszczeniach Parku.</p>	<p>Dyrektor PPNT Gdynia przed zawarciem umów najmu do lat trzech nie konsultowała tego faktu z Prezydentem Miasta Gdyni, mimo obowiązku w tym zakresie wynikającego z decyzji w sprawie ustanowienia trwałego zarządu.</p>

13.	Białostocki Park Naukowo-Technologiczny	Ocena w formie opisowej	<p>BPNT na ogół prawidłowo gospodarował swoim i rzeczowymi aktywami trwałymi i właściwie zarządzał majątkiem powierzonym w trwały zarząd.</p> <p>Prawidłowemu monitorowaniu podlegały – osiągnięte na wymaganym poziomie – wartości wskaźników w projektach realizowanych z dofinansowaniem środkami UE.</p>	<p>Ustalenie niespójnych celów działalności i zadań BPNT w dokumentach określających zasady funkcjonowania Parku.</p> <p>Nieokreślenie w latach 2018–2020 wartości mierników określających stopień osiągnięcia celów wyznaczonych w obowiązującym w latach 2015–2020 dokumencie strategicznym oraz w dokumentacji kontroli zarządczej.</p> <p>Wynajęcie części pomieszczeń BPNT – wbrew postanowieniom regulaminu naboru do niego.</p>
14.	Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny SA	Ocena w formie opisowej	<p>Spółka zarządzała posiadaną infrastrukturą PPP-T zgodnie z założeniami umożliwiając przedsiębiorcom korzystanie z niej.</p> <p>Pozytywnym efektem tych działań, poza udzieleniem wsparcia w rozwoju przedsiębiorczości było uzyskiwanie przez Spółkę w okresie objętym kontrolą dodatnich wyników finansowych.</p> <p>Wprowadzone przez Spółkę uregulowania określające zasady korzystania przez przedsiębiorców z infrastruktury PPP-T pozytywnie wpływały na transparentność prowadzonej na tym terenie działalności.</p> <p>Realizowano cele zarządcze oraz wywiązywano się ze zobowiązań dotyczących utrzymania trwałości projektu PPP-T, określonych w umowie o dofinansowanie ze środków UE.</p>	<p>Przez cały okres objęty kontrolą, w Spółce nie wprowadzono do realizacji na zasadach określonych w statucie tej jednostki, dokumentu określającego kierunki działania i odpowiadające im długoterminowe cele (strategia).</p>
15.	Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny sp. z o.o.	Ocena w formie opisowej	<p>W okresie objętym kontrolą SPN-T podejmowała działania ukierunkowane na realizację celów określonych w dokumentach strategicznych i o charakterze strategicznym.</p> <p>Spółka realizowała zadania określone w umowach o dofinansowanie projektów ze środków Unii Europejskiej oraz zaplanowane działania na następny rok ujęte w „Sprawozdaniach Zarządu z działalności Spółki” oraz celach zarządczych.</p> <p>Aktywa trwałe służyły realizacji misji Spółki i były udostępniane przedsiębiorcom.</p>	<p>W latach 2018-2023 Spółka nie określiła wskaźników realizacji celów i ich wartości docelowych, a także zasad ich monitorowania. Powyższe uniemożliwiało monitorowanie postępów i ustalenie stopnia realizacji celów.</p>
16.	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Ocena w formie opisowej	<p>TARR realizowała większość ustanowionych celów zarządczych, które były zgodne ze statutem Spółki. W swoich działaniach Spółka uwzględniała również potrzeby lokalnych przedsiębiorców.</p> <p>Pozytywnie oceniono również zarządzanie Spółką, w tym zabezpieczenie jej interesów w umowach zawieranych z przedsiębiorcami.</p> <p>Prawidłowo prowadzono dokumentację księgową w zakresie skontrolowanych nakładów inwestycyjnych.</p>	
17.	Bionanopark sp. z o.o.	Ocena w formie opisowej	<p>Przyjęte i obowiązujące w Spółce regulacje wewnętrzne oraz dokumenty strategiczne zawierały cele działalności i były spójne</p>	<p>Zarząd Bionanopark sp. z o.o., w okresie od 7 czerwca 2018 r. do 31 marca 2023 r., pomimo obowiązku wynikającego z § 26 pkt 4 umowy Spółki, nie</p>

			<p>z umową Spółki oraz umową o udzielenie wsparcia z POIG. Utrzymywano wskaźniki rezultatu wynikające z zawartej umowy o udzielenie wsparcia.</p> <p>Spółka realizowała zaplanowane przychody z najmu powierzchni w ramach Inkubatora.</p> <p>Spółka posiadała regulacje wewnętrzne dotyczące wykorzystania posiadanej infrastruktury oraz procedury zakupowe które były stosowane.</p>	<p>opracowywał i przedkładał Zgromadzeniu Wspólników wieloletnich planów działania. Nie opracowano również Planu działania na 2023 r. (§ 26 pkt 3 umowy Spółki).</p>
18.	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA – Toruński Park Technologiczny	Ocena w formie opisowej	<p>W ocenie NIK zadania określone w dokumentach strategicznych TARR i w badanych umowach o dofinansowanie projektów ze środków unijnych były ze sobą spójne i ukierunkowane na wspieranie przedsiębiorczości. NIK jako właściwe ocenia to, że TARR diagnozowała potrzeby przedsiębiorców i dokonywała ocen swojej działalności. NIK za pozytywne uznaje osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego oraz przeznaczanie aktywów trwałych na potrzeby przedsiębiorców. Wydatki poniesione przez Spółkę na infrastrukturę techniczną na terenach inwestycyjnych były wykorzystywane zgodnie z założeniami.</p>	<p>NIK ocenia jako nierzetelne brak określenia przez TARR wskaźników realizacji zadań Spółki związanych m.in. ze wspieraniem innowacyjności przedsiębiorców. TARR nie dokonywała też ewaluacji realizacji ww. zadań. Spółka nie posiadała również danych o efektach uzyskiwanych przez przedsiębiorców w zakresie działalności innowacyjnej i B+R.</p> <p>TARR określiła i stosowała niegospodarne warunki wynajmu części budynków przeznaczonych na magazyny i hale produkcyjne.</p> <p>TARR nierzetelnie i niezgodnie ze stanem faktycznym raportowała wskaźniki ilościowe określone w umowie na dofinansowanie ze środków UE rozbudowy TARR.</p>
19.	Park Naukowo-Technologiczny w Opolu sp. z o. o	Ocena w formie opisowej	<p>Kontrolowana jednostka podejmowała skuteczne działania związane z gospodarowaniem infrastrukturą Parku, co było zgodne z celami i przedmiotem jej działalności, w tym z zawartymi umowami o dofinansowanie.</p> <p>Podejmowane przez Spółkę działania dotyczące zwiększenia powierzchni użytkowej Parku oraz rozszerzenia działalności o nowe usługi przyczyniły się do jego rozwoju.</p> <p>Park zarówno w zakresie infrastruktury jak i oferowanych usług był przygotowywany do realizacji zadań związanych ze swoją działalnością</p>	<p>W Spółce nie aktualizowano na bieżąco zapisów Strategii, co było działaniem nierzetelnym oraz nie dostosowano umowy Spółki do zmian wprowadzonych uchwałą Rady Miasta Opola z 27 lutego 2020 r.</p> <p>Zmiany zapisu porozumienia z 27 lutego 2020 r. rozszerzającego cel Spółki o eksploatację i zarządzanie nieruchomościami dokonano w sposób niekorzystny dla Spółki.</p> <p>Protokół odbioru przedmiotu umowy licencyjnej sporządzony był nierzetelnie.</p> <p>Nierzetelnie przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki w wyniku, którego zawarto umowę licencyjną.</p> <p>W przypadku dwóch porozumień: z 27 lutego i z 2 marca 2020 r. nie dopełniono obowiązku sporządzenia oświadczeń stanowiących powiadomienie stron porozumienia o ziszczeniu się warunków z nich wynikających, co było działaniem nierzetelnym.</p> <p>Sześć z jedenastu objętych badaniem zestawów komputerowych nie było użytkowanych i pozostawało w kartonach, co było działaniem niegospodarnym.</p> <p>W odniesieniu do budynku zaplecza wdrożeniowego i biurowego w Spółce nie zapewniono wypełniania obowiązku poddawania tego budynku kontroli okresowej jego stanu technicznego.</p>

				<p>Spółka nie dokonała niezwłocznego zgłoszenia wykonawcy usterek w budynku co było wbrew zawartej z tym wykonawcą umowie.</p> <p>W sporządzanym przez Zarząd Sprawozdaniu z realizacji celów zarządczych w 2018 r. podane zostały nierzetelne dane w odniesieniu do poziomu realizacji celu zarządczego <i>Utrzymywanie płynności finansowej Spółki</i>.</p> <p>Pomimo tego, że cele zarządcze nie zostały określone w sposób zgodny z art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁸³ Zarząd nie podejmował działań mających na celu dokonanie korekty tego stanu, co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.</p> <p>Nieprawidłowo ustalano KPI dla niektórych celów zarządczych, a Zarząd Spółki nie podejmował działań mających na celu skorygowanie tego stanu.</p> <p>Spółka pomimo wymogów wynikających z umowy o dofinansowanie projektu nie złożyła do UMWO informacji na temat poziomu realizacji wskaźników rezultatu co pozostawało w sprzeczności z wymogami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu.</p>
20.	Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.	Ocena w formie opisowej	<p>NIK pozytywnie ocenia realizację projektów zwiększających infrastrukturę przeznaczoną dla przedsiębiorców, jak również wynajmowanie przez cały okres objęty kontrolą ponad 80% posiadanej przez DPIN powierzchni użytkowej (biurowej, magazynowej).</p> <p>Cele i działania Spółki zostały określone w Statucie DPIN. Realizowane projekty budowy infrastruktury wpisywały się w pełni w ogólne założenia strategiczne wynikające z tego dokumentu.</p>	<p>W rachunku zysku i strat (wariant porównawczy) DPIN dopuszczono do prezentowania przychodów z dotacji uzyskanych na sfinansowanie kosztów projektów w niewłaściwy sposób.</p> <p>DPIN niegospodarnie zawierał umowy najmu lokalu użytkowego o powierzchni 20 m² w budynku Idea House.</p> <p>W latach 2021–2022 Zarząd DPIN wprowadził zmiany w strukturze organizacyjnej Spółki zatrudniając osoby na stanowiskach, bądź w komórkach organizacyjnych, które nie były wyszczególnione w obowiązującym Regulaminie organizacyjnym Spółki.</p> <p>Mimo postanowień ustaw o kołobudżetowych na lata 2018–2022 wskazujących, że w tych latach, za podstawę wymiaru wynagrodzeń, wynikającą z ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń, należało przyjąć podstawę wymiaru wynagrodzeń za IV kwartał 2016 r., w DPIN dopuszczono do naliczenia i wypłacenia wynagrodzeń niezgodnie z ww. uregulowaniami.</p> <p>Zarząd DPIN nie przedłożył w wymaganym terminie Radzie Nadzorczej Spółki sprawozdania z wykonania celów zarządczych za 2021 r. czym naruszono § 2 ust. 1 uchwały nr 75/V/2021 Rady Nadzorczej Spółki z 10 marca 2021 r.</p> <p>Przedstawiając rozliczenie z wykonania celów zarządczych przez członków Zarządu DPIN, na podstawie których wypłacono im wynagrodzenie zmienne, dopuszczono do nieprawidłowego ich wyliczenia.</p>

*/ pozytywna / negatywna / w formie opisowej

⁸³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm. Dalej: u.z.k.w.

6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno- -ekonomicznych

Podstawowe uwarunkowania i mechanizmy

Podstawowymi wyznacznikami określającymi działania państwa w zakresie wspierania instytucji otoczenia biznesu były i są strategie rozwoju gospodarczego Polski. Kontrolowane IOB działają w różnej formie prawnej. Stąd zastosowanie do ich organizacji i prowadzenia gospodarki finansowej mają zarówno przepisy dotyczące spółek prawa handlowego jak i przepisy o finansach publicznych.

Strategia SOR i Strategia produktywności 2030

W *Strategii - na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)*, przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.⁸⁴ wskazano m.in. w ramach celu *Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych* w kierunku interwencji *Mobilizacja kapitału prywatnego na rzecz prowadzenia działalności B+R+I, zwiększenie potencjału rynkowego prowadzonych badań oraz stopnia komercjalizacji wyników prac B+R, Działanie: Podniesienie wydajności systemu obsługi innowatora i profesjonalizacja usług dostarczanych przez instytucje otoczenia biznesu (IOB jako realni brokerzy innowacji)*.

Jednocześnie SOR przewidywał w celu *Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną* w obszarze *Małe i średnie przedsiębiorstwa* jako projekt strategiczny stworzenie profesjonalnych IOB, które będą działać na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i w małych miastach - wsparcie procesu rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i w małych miastach poprzez integrację instytucji otoczenia biznesu posiadających ofertę dla klienta na obszarach wiejskich, ich promocję oraz podwyższenie jakości i efektywności świadczonych usług.

Ponadto w SOR podkreślono rolę inteligentnych specjalizacji jako czynnika rozwojowego. Koncepcja koncentracji wsparcia na priorytetowych obszarach B+R+I została zapoczątkowana przyjęciem Krajowej Inteligentnej Specjalizacji (KIS), a na poziomie regionalnym, Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS). W SOR zaznaczono potrzebę z jednej strony systematycznej weryfikacji KIS. Z drugiej skupienie się na zidentyfikowanych priorytetach. W SOR określono również działania wobec inteligentnych specjalizacji, tj.: zwiększenie koncentracji tematycznej nakładów na B+R+I na bazie Krajowych Inteligentnych Specjalizacji i Krajowych Klastrow Kluczowych (m.in. programy pierwszej prędkości) oraz wsparcie firm działających w obszarach inteligentnych specjalizacji (zarówno krajowych jak i regionalnych).

Strategia produktywności 2030

W 2022 r. w lipcu Rada Ministrów przyjęła *Strategię produktywności 2030*⁸⁵, której głównym celem jest *progresywny, zrównoważony (podtrzymywalny) i inkluzywny wzrost produktywności oparty na wykorzystaniu wiedzy oraz nowych technologii, zwłaszcza cyfrowych*. We wskazanej strategii zdefiniowano również rolę IOB oraz wskazano ich zadania. Powyższa strategia zastąpiła obowiązującą do 2020 *Strategię Innowacyjności i Efektywności Gospodarki*.

W części dotyczącej Wymiaru terytorialnego *Strategii Produktywności* zaznaczono m.in., że strategia poza wymiarem horyzontalnym będzie miała oddziaływanie regionalne. Przykładami działań o bezpośrednim

⁸⁴ M. P. poz. 260.

⁸⁵ Uchwała nr 154 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie przyjęcia „Strategii produktywności 2030”. M.P. z 2022 r. poz. 926.

oddziaływaniu terytorialnym są: program dla małych i średnich miast przemysłowych, koordynacja Krajowych i Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji, polityka klastrowa, polityka inwestycyjna oraz selektywna polityka przemysłowa. Działania te odnoszą się do konkretnych regionów lub ośrodków miejskich w całym swoim zakresie lub też w części. W Strategii Produktywności przewidziano skupienie się m.in. na: koordynacji działań dotyczących KIS i RIS, wskazujących priorytety badawczo-rozwojowe i innowacyjne, których określenie jest warunkiem dystrybucji środków UE z przeznaczeniem dla innowacyjnych firm oraz na współpracę kraj-region w tym obszarze oraz koordynację na poziomie kraj-region działań dotyczących świadczenia usług proinnowacyjnych przez instytucje otoczenia biznesu. Strategia Produktywności przewiduje również rolę instytucji otoczenia biznesu jako podmiotów szkolących kadry zatrudnione w MŚP.

Jednocześnie w części IV *Strategii Produktywności* jako Działanie IV.2.5 *Zwiększenie skuteczności działań ośrodków innowacji* określono instytucje otoczenia biznesu jako koło zamachowe założonych w tej Strategii kierunków transformacji gospodarki. W tym celu założono rozwój wsparciach IOB w ramach następujących instrumentów: akredytacja ośrodków innowacji oraz konsorcjów tematycznych pozwalająca wyłonić podmioty mogące świadczyć nowe lub ulepszone usługi wspierające procesy transformacji, finansowe instrumenty wsparcia zwiększające potencjał instytucji otoczenia biznesu oraz instrumenty generujące popyt na usługi proinnowacyjne wśród przedsiębiorców, a także platformę instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorców.

Zgodnie z założeniami powołanej *Strategii* akredytacja ośrodków innowacji ma zapewnić wysoką jakość usług dla przedsiębiorstw w zakresie ich innowacyjnego rozwoju oraz stymulować specjalizację i współpracę pomiędzy ośrodkami innowacji. System akredytacji ma również służyć ułatwieniu przedsiębiorcom wyboru wykonawcy usługi innowacyjnej poprzez m.in. sprofilowanie i weryfikację zdolności akredytowanego ośrodka do świadczenia określonego rodzaju usługi. Nowy model akredytacji zakłada w założeniu odejście od dotychczasowej weryfikacji podmiotowej (tj. ze względu na typy podmiotów) na rzecz indywidualnej weryfikacji funkcjonalnej lub technologicznej podmiotów. W nowej formule badaniu/weryfikacji podlegałyby przede wszystkim zdolność świadczenia określonego rodzaju usług. Zmieniona formuła akredytacji zakłada jej przeprowadzanie na dwóch poziomach. Na pierwszym poziomie akredytacja miałaby polegać na indywidualnej pod względem określonych funkcji, które miałyby pełnić (np. doradztwo proinnowacyjne). Natomiast drugi poziom będzie dotyczył zdolności konsorcjów z udziałem ośrodków innowacji do świadczenia kompleksowych usług proinnowacyjnych w ramach określonych specjalizacji technologicznych.

Ponadto w *Strategii* przewidziano utworzenie i uruchomienie instrumentów wsparcia finansowego dla akredytowanych podmiotów, których zakres byłby zgodny z celami realizowanymi przez dany IOB, poświadczonymi akredytacją. Przyjęto też założenie, iż usługi OI/IOB dla przedsiębiorców w zakresie wspierania innowacyjności miały być współfinansowane ze środków publicznych. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie miały, zgodnie ze *Strategią Produktywności*, zostać wypracowane na etapie konstruowania krajowych i regionalnych programów wspierania innowacji po 2020 r. W Strategii przewidziano także stworzenie elektronicznej platformy, która ma stać się bazą wiedzy na temat ośrodków innowacji i świadczonych przez nie usług. Jednocześnie miałyby być narzędziem monitorującym posiadane zasoby i aktywność IOB. Platforma miałaby umożliwić zarówno dostawcom jak i odbiorcom usług o charakterze proinnowacyjnym dostęp do informacji w jednym miejscu na temat posiadanej przez akredytowane podmioty infrastruktury, technologii, potencjału kadrowego i świadczonych usług. Powiązane tematycznie z tymi zagadnieniami przedsięwzięcia, tj.: Polityka zarządzania

jakością, nowy system akredytacji instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw oraz udostępnianie na platformie zasobów i aktywności instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw oraz kompleksowy system wsparcia klastrów uzyskały w *Strategii Produktywności* status projektów strategicznych. W określonym w *Strategii* harmonogramie przewidziano m.in.: przygotowanie i realizację nowego systemu akredytacji instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw (od 2021 r.) oraz udostępnienie na platformie zasobów i aktywności instytucji otoczenia biznesu wspierających innowacyjność przedsiębiorstw (od 2021 r.), a także polityka szkoleniowa przedsiębiorstw (przygotowanie w 2021 r., wdrażanie od 2022 r.) i kompleksowy system wspierania klastrów (przygotowanie od 2021 r., a wdrażanie od 2022 r.) Jako podmioty odpowiedzialne za przygotowanie i wdrożenie tych rozwiązań wskazano w każdym przypadku Ministra Rozwoju i Technologii, a także w przypadku nowego systemu akredytacji, kompleksowego systemu wsparcia klastrów, platformy zasobów i aktywności instytucji otoczenia biznesu – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Przewidziano również udział urzędów marszałkowskich. Ponadto w przypadku projektu: *Polityka szkoleniowa przedsiębiorstw* przewidziano współudział KPRM i PARP, a w przypadku projektu dotyczącego platformy zasobów i instytucji otoczenia biznesu również Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Jako jedną z barier w rozwoju gospodarki polskiej, zwiększania jej innowacyjności w „Strategii Produktywności” wskazywano m.in. na niepełne wykorzystywanie przez polskich przedsiębiorców możliwości jakie daje możliwość nawiązania i utrzymania współpracy, z ważnym udziałem IOB. W tym kontekście jako jedną z najbardziej rekomendowanych form wspierających współpracę przedsiębiorstw są klastry: „Dzięki naturalnie nawiązanej (choć ujętej w instytucjonalne ramy) współpracy przedsiębiorstw, instytucji badawczych, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych oraz władz lokalnych są określane mianem katalizatora procesów innowacyjnych. Struktur klastrowe w dużej mierze sprzyjają wzrostowi poziomowi innowacyjności i poprawie potencjalnej zdolności transferu wiedzy”.

Strategia produktywności przypisuje też duże znaczenie kwestii inteligentnych specjalizacji poprzez określenie priorytetów gospodarczych w obszarze B+R+I oraz skupieniu inwestycji na obszarach zapewniających największy zwrot z inwestycji, a także zwiększeniu wartości dodanej gospodarki i jej konkurencyjności na rynkach zagranicznych. Zgodnie ze wskazaną Strategią inteligentne specjalizacje mają przyczynić się do transformacji gospodarki krajowej poprzez jej przekształcenie strukturalne oraz tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, wspierających transformację również w kierunku gospodarki efektywnie wykorzystującej zasoby. Jako warunek powodzenia działań w zakresie inteligentnych specjalizacji przyjęto, że decyzje dotyczące inteligentnych specjalizacji i kierunków w zakresie polityki innowacyjnej, technologicznej i przemysłowej są podejmowane przez administrację publiczną w ścisłej współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi, co ma zapewnić spójność KIS z innymi działaniami strategicznymi państwa.

Regulacje dotyczące spółek handlowych

Podstawowe regulacje prawne dotyczące spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek akcyjnych znajdują się w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – *Kodeks spółek handlowych*⁸⁶ w art. 151-300 oraz art. 300¹–300¹³⁴ dotyczących prostej spółki akcyjnej (umieszczonych w dziale I i la tytułu III ksh) oraz w art. 301-490 (umieszczonych w dziale II tytułu III ksh).

Organami spółki akcyjnej są: zarząd, rada nadzorcza oraz walne zgromadzenie.

⁸⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 18. Dalej: ksh.

Organami prostej spółki akcyjnej są: zarząd albo rada dyrektorów oraz walne zgromadzenie. Umowa spółki może przewidywać, że oprócz ustanowienia zarządu w spółce należy ustanowić radę nadzorczą.

Organami spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są: zarząd i zgromadzenie wspólników oraz mogą być rada nadzorcza lub komisja rewizyjna albo oba te organy.

Szereg rozwiązań kodeksowych dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest tożsama lub zbliżona do odpowiednich rozwiązań dotyczących spółki akcyjnej.

Zgodnie z postanowieniami określonymi w art. 201 § 1 i 204 ksh (w przypadku sp. z o.o.) oraz art. 368 § 1 ksh (w przypadku SA) – prowadzenie spraw spółki i reprezentacja spółki na zewnątrz należą do kompetencji zarządu. Oznacza to, że wszystkie sprawy, które nie zostały przyznane innym organom spółki (ZW, RN, KR oraz WZ i RN) należą do zakresu działania zarządu, za które on odpowiada. Wyłączność zarządu w powyższym zakresie została podkreślona w art. 219 § 2 ksh, w którym RN spółki z ograniczoną odpowiedzialnością została pozbawiona prawa wydawania zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki, zaś w przypadku spółki akcyjnej zakaz ten objął oprócz RN również WZ (art. 375¹ ksh).

Stosownie do art. 300⁶² § 1 ksh zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę. Zarząd, poza nielicznymi wyjątkami reprezentuje spółkę, tj. wyraża jej wolę (składa i przyjmuje w jej imieniu oświadczenia woli). Członków zarządu powołują i odwołują oraz zawieszają w czynnościach akcjonariusze uchwałą, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. W przypadku powołania w spółce rady nadzorczej uprawnienie do powołania, odwołania oraz zawieszenie z ważnych powodów członków zarządu przechodzi automatycznie (bez konieczności zawarcia odpowiednich postanowień w umowie spółki⁸⁷).

W trakcie bieżącego zarządzania spółką zarząd wielokrotnie staje przed koniecznością podejmowania ryzykownych działań, muszą się one jednak mieścić w granicach tzw. dozwolonego ryzyka. O tym czy miało miejsce dozwolone ryzyko czy też było ono nadmierne w ostateczności rozstrzyga sąd.

Za działania podejmowane w ramach prowadzenia spraw spółki członkowie zarządu ponoszą odpowiedzialność cywilną oraz karną. Art. 415 ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁸⁸ przewiduje odpowiedzialność osoby fizycznej, a więc i członka zarządu za wyrządzoną z ich winy szkodę, zobowiązując ich do jej naprawienia. Odpowiedzialność za wyrządzenie szkody została także ujęta w przepisach art. 293 § 1 ksh (w przypadku sp. z o.o.) i art. 483 § 1 ksh (w przypadku SA), które stanowią, że m.in. członek zarządu, RN i KR odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy spółki (statutu spółki), chyba że nie ponosi winy.

Członkowie zarządu spółki mogą być pociągnięci do odpowiedzialności z tytułu niedopełnienia obowiązków lub nadużycia uprawnień. Zgodnie z art. 296 ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny⁸⁹ kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 (§ 1).

⁸⁷ J. Bieniak i in., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz* (9.wydanie), Warszawa 2024, s. 1021-1022.

⁸⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm. Dalej: Kodeks cywilny.

⁸⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 17. Dalej: kk.

Jeżeli sprawca przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (§ 1a).

Gdy działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (§ 2).

Ponadto, jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2 wyrządza szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 (§ 3).

Jakkolwiek pojęcie szkody nie następuje trudności w jej zdefiniowaniu, to bardziej skomplikowana jest kwestia ustalenia odpowiedzialność członka/członków zarządu za jej powstanie, a zwłaszcza możliwość dochodzenia naprawy wyrządzonej szkody, polegającej najczęściej na zapłacie stosownego odszkodowania na rzecz spółki za straty i/lub utracone korzyści.

Od członków zarządu lub RN można dochodzić naprawienia szkody w sytuacji wystąpienia łącznie następujących warunków:

- działanie lub zaniechanie musi spowodować dla spółki szkodę rzeczywistą (np. w postaci straty na sprzedaży produktów spółki po zaniżonej cenie lub zakupu przedmiotów po kosztach wyższych od możliwych do poniesienia) bądź utratę spodziewanych korzyści (art. 361 kc),
- postępowanie takie musi naruszać prawo albo umowę spółki (art. 483 ksh),
- działanie lub zaniechanie musi być zawinione – chodzi o winę umyślną, a także rażące niedbalstwo (art. 483 ksh). Kwestię odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem określają też stosownie do rodzaju spółek art. 293 ksh oraz 300¹²⁵ ksh,
- osoby odpowiedzialne nie uzyskały absolutorium za rok, w którym wystąpiła szkoda, bowiem udzielenie absolutorium może stanowić podstawę do wyłączenia odpowiedzialności odszkodowawczej⁹⁰,
- roszczenie spółki o naprawienie szkody nie uległo przedawnieniu, bowiem przedawnia się ono z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, bądź w każdym przypadku z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym wystąpiła szkoda (art. 297 ksh). Kwestie dotyczące przedawniania się roszczeń spółki o naprawienie szkody określają również art. 300¹³⁰ ksh oraz 488 ksh.

Nadzór właścicielski

Zasady zarządzania mieniem państwowym określone są w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁹¹. Reguluje ona m.in. wykonywanie praw z akcji w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 u.z.m.p. Prezes Rady Ministrów koordynuje wykonywanie uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach oraz dąży do zapewnienia jednolitego sposobu wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa.

W myśl art. 7 ust. 2 u.z.m.p. kompetencje właścicielskie w odniesieniu do spółek z udziałem Skarbu Państwa wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych, który:

- wykonuje prawa z akcji należących do Skarbu Państwa, łącznie z wynikającymi z nich prawami osobistymi albo indywidualnymi, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej,

⁹⁰ Np. wyrok SN z 17 kwietnia 2019 r., II CSK295/18/.

⁹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 125. Dalej: u.z.m.p.

- składa w imieniu Skarbu Państwa oświadczenia woli o utworzeniu spółki, przystąpieniu do spółki, nabyciu lub objęciu akcji.

Art. 7 ust. 4. u.z.m.p. stanowi, że podmioty uprawnione do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa niezwłocznie przekazują odpowiednio Prezesowi Rady Ministrów lub ministrowi właściwemu ds. aktywów państwowych, na ich żądanie, informacje i dokumenty dotyczące:

- 1) wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach lub
- 2) działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa, z uwzględnieniem przepisów o ochronie informacji ustawowo chronionych.

W art. 8 ust. 1 u.z.m.p. określono, że Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, może przekazać, w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ust. 2, Prezesowi Rady Ministrów lub innemu członkowi Rady Ministrów, pełnomocnikowi Rządu lub państwowej osobie prawnej, w tym jednoosobowej spółce Skarbu Państwa, wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 7 ust. 2: pkt 1 lub pkt 2 w zakresie składania w imieniu Skarbu Państwa oświadczenia woli o objęciu lub nabyciu akcji.

Art. 8 ust. 2 u.z.m.p. stanowi, że Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz spółek, w których uprawnienia, o których mowa w ust. 1, wykonuje Prezes Rady Ministrów lub inni członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, wskazując odrębnie dla każdej spółki:

- 1) podmiot, o którym mowa w ust. 1, właściwy do wykonywania w stosunku do tej spółki przekazanych uprawnień,
- 2) zakres przekazanych uprawnień

- uwzględniając przedmiot działalności spółki, a także właściwość członka Rady Ministrów wynikającą w szczególności z ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej⁹² lub zadania Prezesa Rady Ministrów w zakresie koordynacji pracy członków Rady Ministrów, zakres zadań pełnomocnika Rządu lub przedmiot działalności państwowej osoby prawnej, w tym jednoosobowej spółki Skarbu Państwa.

Wykonywanie praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej odbywa się na zasadach prawidłowej gospodarki, w celu osiągnięcia trwałego wzrostu wartości tych akcji, z uwzględnieniem polityki gospodarczej państwa (art. 9 ust. 1 u.z.m.p.).

W art. 3 powołanej ustawy została zdefiniowana państwowa osoba prawna. Stosownie do art. 3 ust. 3 pkt 2 u.z.m.p. państwową osobą prawną jest spółka, której akcjonariuszami są wyłącznie Skarb Państwa lub inne państwowe osoby prawne.

Cele zarządcze

Ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (u.z.k.w.), która weszła w życie z dniem 9 września 2016 r. reguluje sposób wykonywania uprawnień z akcji przysługujących:

Skarbowi Państwa,

- 1) jednostkom samorządu terytorialnego lub ich związkom,
- 2) państwowym osobom prawnym,
- 3) komunalnym osobom prawnym,

– w zakresie kształtowania wynagrodzeń członków organów zarządzających i organów nadzorczych, a także wybranych postanowień umów zawieranych z członkami organów zarządzających.

Ustawa ma zastosowanie do podmiotów reprezentujących:

⁹² Dz. U. z 2022 r. poz. 2512, ze zm.

Skarb Państwa,

- 1) jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- 2) państwowe osoby prawne,
- 3) komunalne osoby prawne

– w zakresie wykonywania praw z akcji przysługujących tym podmiotom, zwanych dalej „podmiotami uprawnionymi do wykonywania praw udziałowych”.

W art. 2 ust. 1 u.z.k.w. określono, że podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych jest obowiązany podejmować działania mające na celu ukształtowanie i stosowanie w spółce zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego określonych ustawą. Art. 2 ust. 2 stanowi, że wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) doprowadzeniu do głosowania przez walne zgromadzenie spółki projektów uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego spółki zgodnie z ustawą oraz oddaniu głosów za ich uchwaleniem;
- 2) odebraniu od kandydata na członka organu nadzorczego wskazanego przez podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych oświadczenia, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

W art. 2 ust. 3 u.z.k.w. wskazano, że w przypadku niepodjęcia przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego, pomimo podjęcia działań, o których mowa w ust. 2 pkt 1, podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych przekazuje członkom organu nadzorczego wskazanym przez podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych informację o konieczności wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 2.

W art. 3. ust. 1 u.z.k.w. określono, że kandydat na członka organu nadzorczego wskazany przez podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych składa podmiotowi uprawnionemu do wykonywania praw udziałowych oświadczenie o przyjęciu obowiązku kształtowania w spółce wynagrodzeń członków organu zarządzającego zgodnie z ustawą.

W art. 4. ust. 1 u.z.k.w. określono, że projekt uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego oraz projekt uchwały w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego, zwane dalej „uchwałami w sprawie wynagrodzeń”, przewidują, że wynagrodzenie całkowite członka organu zarządzającego składa się z części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe, określonej kwotowo, oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki.

Przepis art. 4 ust. 6 u.z.k.w. tworzy otwarty katalog celów zarządczych. We wskazanej normie wykorzystano bowiem zwrot "w szczególności".
Celami zarządczymi mogą być:

- 1) wzrost zysku netto bądź zysku przed pomniejszeniem o odsetki, podatki i amortyzację albo dodatnia zmiana tempa wzrostu jednego z tych wyników;
- 2) osiągnięcie albo zmiana wielkości produkcji albo sprzedaży;
- 3) wartość przychodów, w szczególności: ze sprzedaży, z działalności operacyjnej, z pozostałej działalności operacyjnej lub finansowej;
- 4) zmniejszenie strat, obniżenie kosztów zarządu lub kosztów prowadzonej działalności;
- 5) realizacja strategii lub planu restrukturyzacji;
- 6) osiągnięcie albo zmiana szczególnych wskaźników, w szczególności: rentowności, płynności finansowej, efektywności zarządzania lub wypłacalności;
- 7) realizacja inwestycji, z uwzględnieniem w szczególności: skali, stopy zwrotu, innowacyjności, terminowości realizacji;

- 8) zmiana pozycji rynkowej spółki, liczonej jako udział w rynku bądź według innych kryteriów lub relacji z kontrahentami oznaczonymi jako kluczowi według określonych kryteriów;
- 9) realizacja prowadzonej polityki kadrowej i wzrost zaangażowania pracowników.

Intencją ustawodawcy było ukazanie przykładowych celów zarządczych jako wskazówki dla podmiotów wykonujących prawa udziałowe i członków organów nadzoru. Określenie celów zarządczych jest obowiązkowe. Spółka dysponuje co do zasady swobodą w doborze celów zarządczych, przy czym dla wszystkich spółek obligatoryjnymi celami zarządczymi są:

- 1) ukształtowanie zasad wynagradzania członków organu zarządzającego oraz nadzorczego w podmiotach zależnych od spółki w sposób odpowiadający regulacjom u.z.k.w. oraz
- 2) realizacja obowiązków, o których mowa w art. 17–20, art. 22 i art. 23 u.z.m.p.

Przepis art. 4 u.z.k.w. przykładowo odróżnieniu od art. 5 ust. 1 pkt 3 u.z.k.w. nie odsyła do ustawy o ochronie konkurencji w zakresie definicji "podmiotu zależnego". Niemniej jednak posługując się dyrektywą interpretacyjną w postaci zakazu wykładni homonimicznej (tym samym zwrotem w obrębie tego samego aktu normatywnego nie należy nadawać różnych znaczeń), przyjąć trzeba, iż podmiot zależny jest kontrolowany w sposób bezpośredni lub pośredni przez spółkę (jak to wynika z art. 4 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji). Podmiot zależny nie musi jednak spełniać cech przedsiębiorcy. Ustawodawca najprawdopodobniej intencjonalnie posługuje się zwrotem podmiot zależny, zamiast przedsiębiorca zależny. Podczas ustalania celów zarządczych dla spółek realizujących misję publiczną oraz spółek realizujących zadania publiczne konieczne jest uwzględnienie stopnia realizacji misji publicznej albo stopnia realizacji zadań publicznych (obowiązkowymi celami zarządczymi będą dla takiej spółki także cele wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 u.z.k.w.)⁹³.

Regulacja w zakresie przepisów o rachunkowości

Zasady rachunkowości określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (ustawa o rachunkowości). Jej przepisy zawierają w szczególności regulację dotyczącą prowadzenia ksiąg rachunkowych, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenia wyniku finansowego, sprawozdań finansowych jednostki, badania, składania do właściwego rejestru sądowego, udostępniania i ogłaszania sprawozdań finansowych oraz odpowiedzialności karnej.

W art. 3 ust. 1 ustawy o rachunkowości określone zostały definicje terminów stosowanych w ustawie.

Przepisy ustawy o rachunkowości mają swoje zastosowanie do spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz innych osób prawnych (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości).

Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe, skonsolidowane sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej spełniały wymagania przewidziane w ustawie (art. 4a ust. 1 ustawy o rachunkowości). Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki odpowiadają solidarnie wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem stanowiącym naruszenie obowiązku wynikającego z ust. 1 (art. 4a ust. 2 ustawy o rachunkowości).

Sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 12 ust. 2, oraz na inny dzień bilansowy, stosując odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b, zasady

⁹³ Vide - *Ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Komentarz 2017*, wyd. 1 Gazda- Legalis C.H. Beck.

wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, określone w rozdziale 4 (art. 45 ust. 1 ustawy o rachunkowości).

W myśl art. 45 ust. 2 ustawy o rachunkowości, sprawozdanie finansowe składa się z: 1) bilansu, 2) rachunku zysków i strat oraz 3) informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia. Z przepisu art. 45 ust. 3 ustawy o rachunkowości wynika również, iż sprawozdanie finansowe jednostek określonych w art. 64 ust. 1, podlegające corocznemu badaniu, obejmuje ponadto zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym, a w przypadku funduszy inwestycyjnych – zestawienie zmian w aktywach netto, oraz rachunek przepływów pieniężnych, z zastrzeżeniem ust. 3a. Do rocznego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności jednostki, jeżeli obowiązek jego sporządzania wynika z ustawy lub odrębnych przepisów (art. 45 ust. 4 ustawy o rachunkowości).

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w przypadku wymienionych w nim jednostek, w tym spółek kapitałowych, kierownik jednostki sporządza, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki. W myśl ust. 2 art. 49 ustawy o rachunkowości, sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń, a w szczególności informacje wymienione w ww. przepisie.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy. Ust. 2 art. 52 ustawy o rachunkowości stanowi, iż sprawozdanie finansowe podpisuje - podając zarazem datę podpisu - osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, i kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy - wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego.

Ustawa o finansach publicznych i Pzp

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (ufp) jednostki budżetowe, z zastrzeżeniem odrębnych ustaw, tworzą, łączą i likwidują: 1) ministrowie, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie oraz inne organy działające na podstawie odrębnych ustaw – państwowe jednostki budżetowe; 2) organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego – gminne, powiatowe lub wojewódzkie jednostki budżetowe. A zgodnie z art. 12 ust. 2 powołanej ustawy tworząc jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, nadaje jej statut, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, oraz określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd.

Zasady dokonywania wydatków przez jednostki sektora finansów publicznych określone zostały w art. 44 ufp. Stosownie do art. 44 ust. 2 jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Zgodnie z art. 44 ust. 3 powołanej ustawy wydatki publiczne powinny być dokonywane: 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Natomiast stosownie do art. 44 ust. 4 ufp jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Natomiast stosownie do art. 68 ust. 1 kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla

zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Zgodnie z art. 68 ust. 2 ufp celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności: 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi; 2) skuteczności i efektywności działania; 3) wiarygodności sprawozdań; 4) ochrony zasobów; 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania; 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji; 7) zarządzania ryzykiem.

Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Pzp) przepisy ustawy stosuje się do udzielania zamówień klasycznych oraz organizowania konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 tys. zł, przez zamawiających publicznych. Zgodnie z art. 4 ust. 1 Pzp przepisy ustawy stosuje się do zamawiających publicznych, którymi są jednostki sektora publicznych w rozumieniu ufp, np. samorządowe jednostki budżetowe lub uczelnie publiczne. Natomiast stosownie do art. 4 pkt 3 Pzp do stosowania ustawy zobowiązane są również spółki komunalne. W IOB działających w formie spółek prawa handlowe obowiązują wewnętrzne procedury zakupowe np. regulaminy określające zasady nabywania przez podmiot towarów i usług. Natomiast w jednostkach sektora finansów publicznych istnieją (jako m.in. realizacja normy określonej w art. 44 ust. 3 ufp) również procedury określające zasady dokonywania tzw. zamówień podprogowych.

Przepisy dotyczące zamówień publicznych muszą stosować między innymi:

- zamawiający publiczni, na przykład organy władzy publicznej, samorządy, sądy, zakłady opieki zdrowotnej, uczelnie, administracja
- zamawiający sektorowi, czyli podmioty wyodrębniane ze względu na rodzaj wykonywanej działalności o szczególnym charakterze z punktu widzenia gospodarki państwa, na przykład sprzedaż i produkcja energii, obsługa sieci w zakresie transportu kolejowego, usługi w zakresie gospodarki wodnej
- zamawiający subsydiowani, czyli podmioty, które nie należą do żadnej z wyżej wymienionych grup, jednak muszą stosować PZP z uwagi na spełnienie szczególnych przesłanek.

Zamówienie musi spełniać łącznie określone warunki, żeby podmiot, który je realizuje, mógł być uznany za zamawiającego subsydiowanego:

- ponad 50% wartości zamówienia udzielanego przez ten podmiot jest finansowane z szeroko pojętych środków publicznych
- wartość zamówienia jest równa lub przekracza progi unijne, czyli 22 840 755 złotych netto w przypadku robót budowlanych oraz 913 630 zł netto w przypadku usług związanych z takimi robotami budowlanymi
- przedmiotem zamówienia są roboty budowlane, między innymi w zakresie: inżynierii lądowej lub wodnej, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi.

Przepisy Pzp określają między innymi zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej, zasady kontroli udzielania zamówień publicznych, zasady dotyczące umowy zawartej w wyniku przeprowadzonego postępowania.

Nowa ustawa Pzp z 2019 r. wprowadza szereg zmian do dotychczas obowiązujących regulacji. Te zmiany dotyczą między innymi⁹⁴:

- systemu środków ochrony prawnej – na przykład w postępowaniach poniżej progów unijnych wprowadzono możliwość skarżenia każdej

⁹⁴ Vide- <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00223>

czynności czy zaniechania zamawiającego oraz możliwość zaskarżenia w drodze skargi kasacyjnej wyroku Sądu Okręgowego i znacząco obniżono wysokość opłat sądowych od skargi na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej

- trybów udzielania tak zwanych zamówień podprogowych – na przykład wprowadzono odrębne zasady dotyczące trybów udzielania zamówień czy zawartości ogłoszeń
- umowy w sprawie zamówienia publicznego – na przykład wskazano obowiązkowy zakres postanowień umownych, zasadę współdziałania stron, katalog tak zwanych klauzul abuzywnych, czyli niedozwolonych z mocy prawa
- szeregu zmian dotyczących procesu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w zakresie definicji pojęć, przesłanek wykluczenia czy odrzucenia oferty, pełnej elektronicznej procedury zamówienia, podstaw unieważnienia postępowania, warunków udziału w postępowaniu, terminów na zadawanie pytań do specyfikacji warunków zamówienia (SWZ)
- realizacji zamówienia – na przykład raporty z realizacji zamówienia, regulacje dotyczące sposobu rozwiązywania sporów wynikających z umowy zawartej w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Zakres planu postępowań o udzielenie zamówień – jak stanowi art. 23 ust.1 Pzp – zamawiający publiczni, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2 Pzp, oraz ich związki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, sporządzają plan postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym. Plan zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych, na zasadach określonych w dziale III w rozdziale 2, oraz na stronie internetowej zamawiającego. Ponadto zamawiający zapewnia aktualność planu postępowań o udzielenie zamówień. Aktualizację planu zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej zamawiającego (art. 23 ust.4 Pzp).

Ustawa o działach

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej⁹⁵ dział gospodarka obejmuje sprawy gospodarki, w tym konkurencyjności gospodarki, współpracy gospodarczej z zagranicą, oceny zgodności, miar i probiernictwa, własności przemysłowej, innowacyjności, działalności gospodarczej, w tym przedsiębiorczości i przemysłu, polityki zakupowej państwa, promocji gospodarki polskiej w kraju i za granicą, oraz współpracy z organizacjami samorządu terytorialnego. Zgodnie art. 9 ust. 2 ustawy o działach do ministra właściwego do spraw gospodarki należą m.in. w szczególności sprawy: kształtowania warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej oraz podejmowania działań sprzyjających wzrostowi konkurencyjności oraz innowacyjności polskiej gospodarki; polityki przemysłowej oraz rozwoju przedsiębiorczości. a także np. transformacji cyfrowej gospodarki oraz transformacji do gospodarki obiegu zamkniętego.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. ustawy o Radzie Ministrów⁹⁶ Prezes Rady Ministrów ustala w drodze rozporządzenia ministerstwo lub inny urząd administracji rządowej, który ma obsługiwać ministra, a w wypadku ministra kierującego określonym działem administracji – również organy jemu podległe lub przez niego nadzorowane z zastrzeżeniem art. 34 ust. 2 przywołanej ustawy (tj. uprawnień nadzorczych wynikających z przepisów ustawowych). Realizowanie i inicjowanie polityki Rady Ministrów w zakresie swojej właściwości jest obowiązkiem każdego z członków Rady Ministrów.

⁹⁵ Dz.U. z 2022 r., poz. 2512, ze zm.

⁹⁶ Dz.U. z 2022 r., poz. 1188, ze zm.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 i 4 ustawy o Radzie Ministrów członek Rady Ministrów realizuje politykę ustaloną przez Radę Ministrów. Realizując politykę ustaloną przez Radę Ministrów minister m.in. współdziała z innymi członkami Rady Ministrów, nadzoruje działalność terenowych organów administracji rządowej, prowadzi konsultacje publiczne oraz współdziała z samorządem terytorialnym, organizacjami społecznymi i przedstawicielstwami środowisk zawodowych i twórczych.

6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2022 r. poz. 623.).
2. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm.).
5. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498, ze zm.).
6. Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2512, ze zm.).
7. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.).
8. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zm.).
9. Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125).
10. Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz.1233).
11. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18).
12. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.).
13. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.).
14. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17).
15. Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188, ze zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 8 grudnia 2014 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1869, ze zm.).

6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Rozwoju i Technologii
8. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców
9. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Przewodniczący Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności Senatu Rzeczypospolitej Polski